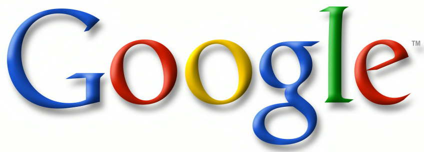
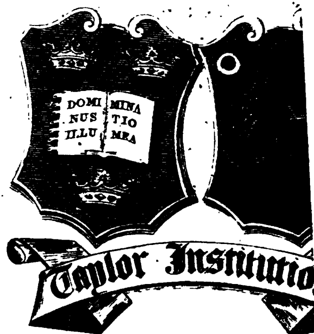
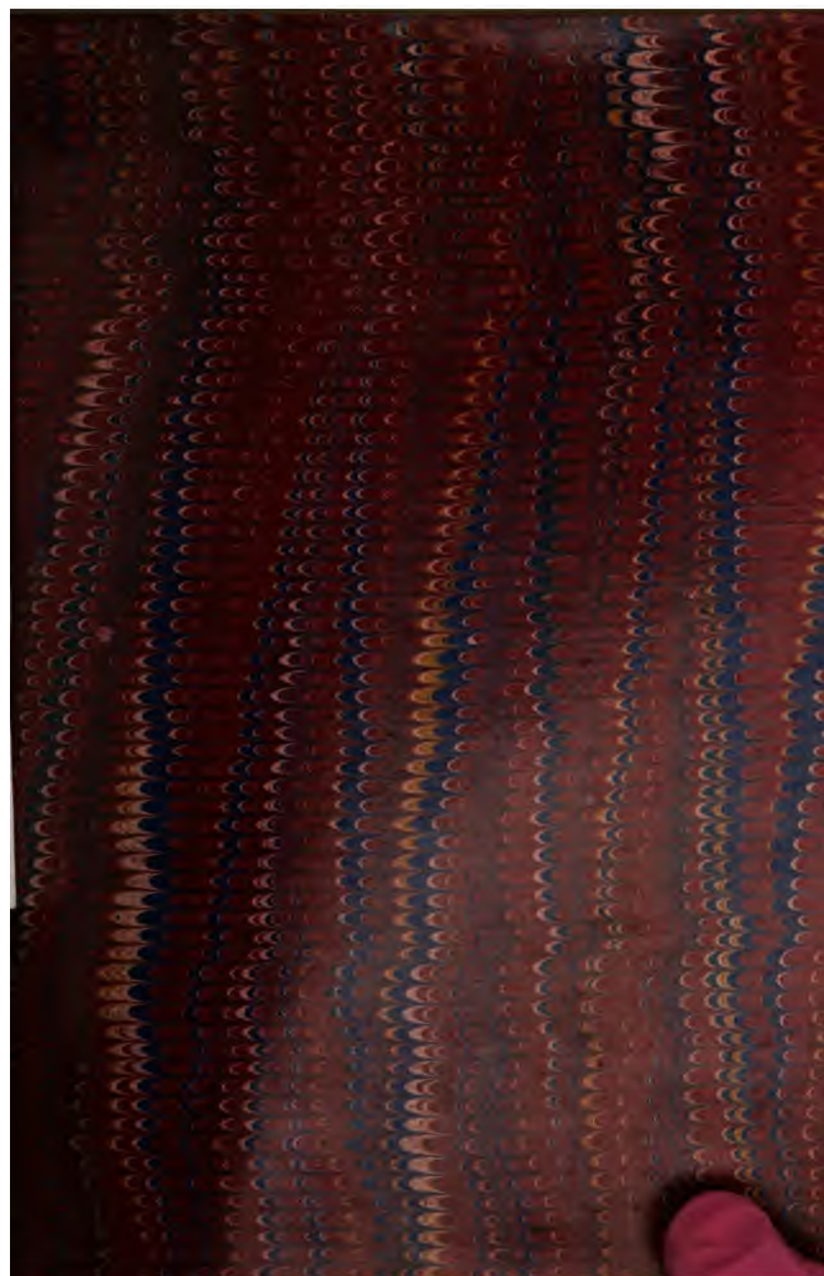

Google

DOMI NUS ILLU
MINA TIO MEA
Taylor Institutio

J. L. Heibergs

Samlede Skrifter.

Poetiske Skrifter,

Tiende Bind.

Johan Ludvig Heibergs

Poetiske Skrifter.

Tiende Bind.

Noveller og Fortællinger.
Amors Liv og Levnet.
Nye Digte.
Nøddeknækkerne.

Kjøbenhavn.
C. A. Reitzels Forlag.
1862.

Bianco Lunos Bogtrykkeri ved F. S. Muhle.

Indhold.

Noveller og Fortællinger.

(1827. 1828. 1830. 1859.)

Den farlige Tanshed.

Novelle.

(Oprindeligt meddeelt i Kjøbenhavns flyvende Post, 1827; derefter trykt i „Digte og Fortællinger," første Bind, 1834, og i Poetiske Skrifter VII. Bind, 1849.)

J. L. Heibergs

Samlede Skrifter.

Poetiske Skrifter,

Tiende Bind.

Johan Ludvig Heibergs

Poetiske Skrifter.

Tiende Bind.

Noveller og Fortællinger.
Amors Liv og Levnet.
Nye Digte.
Nøddeknækkerne.

Kjøbenhavn.
C. A. Reitzels Forlag.
1862.

Men tænk dig nu i den fulde Vished af at være elsket, og du vil kunne slutte dig til den Lyksalighed, som jeg under de samme Omstændigheder maatte føle. Hvis Nogen i et Selskab omtalte Marianes smukke Haar, saa tænkte jeg: han veed ikke, at jeg bærer en Lok deraf paa mit Bryst. Roste Nogen hendes smukke Hænder, saa tænkte jeg: han veed ikke, at de ofte hemmelig have trykket mine. Hvis Lyksaligheden i den hemmelige Kjærlighed har nogen Feil, da er det den at være altfor stor, thi den er ofte nær ved at sprænge den Barm, som indeslutter den.

Men for ei at paadrage mig Bebreidelse for Partiskhed, saa bør jeg tillige, kjære Læser, gjøre dig opmærksom paa de store, ja i Sandhed store Lidelser, som ere forbundne med denne Lykke. De hemmelige Elskendes Forhold er ret en Bold for Tilfældet; deres Bestræbelser efter at mødes, efter at see hinanden uforstyrrede, for at kunne gjentage deres kjærlige Forsikkringer, ere ligesom en Indsats i Lotteriet. Lykken, som undertiden kan have været dig gunstig til at finde det rette Øieblik og den rette Leilighed, kan til andre Tider blive dig saa ugunstig, at du forfeiler begge; og naar nu et saadant Uheld bliver periodisk! naar det varer igjennem et heelt Tidsrum af Dage og Uger! Og tænk dig nu en af disse smaa Kurrer paa Traaden, som ere saa almindelige i Kjærlighed; tænk dig en simpel Misforstaaelse, som

gjør din Elskede utilfreds med dig, vred eller bedrøvet. Du veed dig uskyldig og er vis paa hendes Tilgivelse, naar du blot kan oplyse hende om Sammenhængen; men umuligt! der tilbyder sig ingen Leilighed til en Samtale; du maa sidde ligeover for hende, og see hendes misfornøiede Blik, uden med et eneste Ord at kunne vinde hendes Tilgivelse; endelig maa du gaae bort, fulgt af hendes Vrede; en lang Nat ligger imellem dette Uheld og Muligheden af en bedre Lykke, og hvo veed om ikke denne Mulighed næste Dag bliver dig atter forspildt?

I en saadan piinlig Stemning, som allerede ofte havde fundet Sted imellem os, var det, at jeg en Aften maatte forlade Mariane. Hendes Forældre boede om Sommeren i en af Kjøbenhavns Forstæder. Saa ofte Anstændigheden tillod det, gjorde jeg, især om Aftenen, en Spadseretour ud til dette Sted, og var altid flere Gange om Ugen saa heldig at finde et Paaskud til at besøge den desuden gjæstfrie Familie. Men da Kjærlighed er saa unøisom, at selv Alt endnu ikke er den Nok, saa var det mig ikke tilstrækkeligt at see min Mariane og tale med hende i Familiens Nærværelse. Nu bebreider jeg mig selv min dengang urolige Stræben, som ikke kunde finde sig tilfreds i den stille Nydelse af den Elskedes Nærværelse, i den lyksalige Visshed, der ligesom et magisk Lys burde kastet sine Straaler over Alt hvad der

var mig ligegyldigt, over Alt hvad der paalagde mig Tvang og Tilbageholdenhed. Dertil var jeg dengang ikke istand; tvertimod, den eneste Tanke, som Herr og Fru B's Selskab opfyldte mig med, var at finde Leilighed til et Øieblikś Frihed, for under dette at kunne omfavne min Mariane, og høre af hendes Mund den fornyede Forsikkring om hendes Kjærlighed. Saa nøie havde jeg udstuderet Husets og Familiens Indretning, at jeg vidste, at Sandsynligheden af at finde et saadant Øieblik ikke indtraf meer end eengang hver Aften. Her B. nemlig, som var en lidenskabelig Elsker af Blomster, pleiede, henimod Mørkningen, at forlade Værelset, for at gjøre en ti Minuters Ronde i sit Blomsterqvarteer. Undertiden inviterede han mig til at følge med, for at besee hans Blomsterflor, for hvilken jeg havde givet mig Mine af at interessere mig; og naar Dette skeete, saa var det lykkelige Øieblik forbi. Men naar jeg derimod, just som han skulde tiltræde sin Tour, havde sørget for at komme i en levende Samtale med hans Kone, der omtrent paa samme Tid pleiede at besøge sit Kjøkken, saa lod han mig sidde, og nu gjaldt det at lade den ved Kunst indledte Samtale ligesaa kunstig uddøe, for ikke at opholde Fruen fra hendes huuslige Forretninger; lykkedes Dette, saa var det saa meget attraaede Øieblik vundet; og om dette endog var nok saa kort, følte jeg mig dog

munter og oprømt for den hele Aften. I Betragtning heraf var jeg ikke lidet stolt af min store, og, som jeg troede, i Kjærlighedssager heel usædvanlige Nøisomhed, men forlangte ogsaa det attraaede Dieblik som en Rettighed, Lykken ei kunde nægte mig, uden den høieste Grad af Uretfærdighed, som da berettigede mig til Utilfredshed, til en for Alle synlig Melancholie, til en i mig selv indsluttet Fortvivlelse. Dag og Nat drømte jeg kun om dette Dieblik, og blev det mig forspildt, saa var strax det onde Lune tilstede. Der behøvedes, til at gjøre mig mørk og uelskværdig, ikke Andet end et Par fremmede Mennesker, som jeg ikke havde ventet at træffe i Selskabet, især unge Piger, som jeg vidste, vare uadskillelige fra Mariane. Damerne have en finere Takt for det Sømmelige, end vi Mandfolk. Ofte havde Mariane bebreidet mig min altfor kjendelige Forstemthed ved slige Leiligheder. I min Bestræbelse efter at behage den Elskede, besluttede jeg at gjøre alt Muligt for at overvinde mit Sind, men uheldigviis indtraf den første Prøve en Aften da jeg mindre end nogensinde var oplagt til at bestaae den. Alt havde varslet mig det bedste Udfald af min Stræben efter at komme i Besiddelse af det lykkelige Dieblik; jeg havde saa Meget paa mit Hjerte, saa Meget som jeg maatte sige og betroe min Elskede, saa Meget som jeg længtes efter at høre af hende. Alt var gaaet efter Ønske:

Herr B. var i Haven, Fru B. var i Kjøkkenet; med inderlig Længsel greb jeg Marianes Haand for at trykke den til min Læbe, da i det Samme Døren gik op, og En af hendes Veninder traadte ind for at aflægge et Besøg og tilbringe Aftenen i hendes Selskab. Fortvivlet i mit Inderste, fattede jeg dog øieblikkelig den bestemteste Beslutning ikke at lade mig mærke dermed; men da en fortvivlet Elsker nødvendigviis maa bevæge sig i de modsatte Yderligheder, saa paatog min Fortvivlelse sig Overgivenhedens Maske; og for ret at vise, at den unge Dames Selskab ikke var mig uvelkomment, udtømte jeg mig i Opmærksomheder for hende; og i den Climax, hvori jeg nu engang havde sat mig, gik disse lidt efter lidt over til en aabenbar Courtoisie. Mariane, som ikke var fri for et lidet Gran af Skinsyge, fandt ikke Behag i min Opførsel. Jeg mærkede det, men var nu nødt til at fortsætte min Rolle, der kostede mig selv den hæftigste Anstrengelse. Efter Bordet nød jeg den Ære at følge den unge Dame hjem, og gik bort, sønderreven i mit Inderste ved Tanken om den Misbilligelse, som, ene synlig for mig, udlyste af Marianes Blikke.

Den næste Aften kom jeg igjen, med en veltalende Undskyldning paa Læben, og i Haabet om at finde Leilighed til at anbringe den, men Nærværelsen af et Par fremmede Herrer viste mig strax ved min

Indtrædelse, hvor Lidet jeg havde at vente af denne Aften. Den Ene af de Tilstedeværende, en ung reisende Kjøbmand, conversere de Mariane meget levende, og hun syntes at finde Behag deri. Min Fortvivlelse steg meer og meer. Endelig anbefalte de Fremmede sig. Strax efter gik vi Andre tilbords. Mariane, som stedse var kold imod mig, reiste sig snart fra sin Stol, og begav sig paa sit Kammer, under Paaskud af Hovedpine. Jeg blev nødt til at holde Herr og Fru B. med Selskab. Den Sidste drillede mig med den unge Dame fra forrige Aften. Jeg fandt mig deri; men da hun endelig sagde, at ogsaa Mariane havde talt om den store Opmærksomhed, jeg havde viist hendes Veninde, og tilføiet at denne Pige just var et Parti for mig, saa kom Taarerne mig i Øinene, og nær havde jeg røbet min Hemmelighed, hvis vi ikke i det Samme havde reist os fra Bordet. Hurtig tog jeg Afsked, og gik bort.

Det var allerede silbig ud paa Aftenen. Vi befandt os dengang i Slutningen af August Maaned, da Nætterne allerede ere temmelig lange og mørke, og Himlen rigt besaaet med Stjerner. En kold Efteraarsvind blæste, og raslede med de halvvisne Løv i Træerne. Jeg gik ind ad Staden til, men ved Porten vendte jeg tilbage, for endnu engang at see det Huus, hvori min Elskede slumrede, og hvis Mure grusomt hindrede mig fra at berolige baade

hende og mig selv. Jeg kom derhen; Alt var tyst og stille. Jeg gik atter ind ad Staden til, og vendte atter tilbage, og denne Frem- og Tilbagegaaen fortsatte jeg saa ofte, at Klokken endelig var bleven over Eet. Jeg skammede mig over min hensigtsløse Uro, og lovede mig selv, nu at gaae hjem. Men den Tanke, at jeg dog umulig kunde sove, bevægede mig til at forlænge min Spadseretour, ved at lægge den over Farimagsveien.

Paa denne lange og mørke Vei mødte jeg ikke et eneste Menneske. Først da jeg var kommen et meget langt Stykke, skimtede jeg ved den ene Side af Veien, men i en lang Frastand, et Par Lygter, som bevægede sig frem og tilbage. Jeg fordobblede mine Skridt, for at see hvad det kunde være. Jeg var allerede kommen næsten til Enden af Veien, da jeg stødte paa en Karreet og en Rustvogn, som begge holdt stille; intet Menneske, selv ikke Kudskene vare tilstede. Jeg var nu ganske nær ved den Mark, hvorpaa Lygterne befandt sig. Ved deres Skin saae jeg nogle Personer beskjæftigede i en travl Bevægelse, uden dog at kunne gjætte, hvorfor. Nysgjerrig sneg jeg mig derhen, og saae, ikke uden en vis Gysen, fire Karle bære en simpel Ligkiste, som blev sænket ned i en aaben Grav, hvorpaa de tilkastede denne; det Hele gik for sig uden alle de ellers sædvanlige Ceremonier. Karreetkudsken stod og saae derpaa,

støttet paa sin Pibsk. Foruden de fire Karle opdagede jeg en sortklædt Mand, som stod paa Randen af Graven og holdt et Tørklæde for sine Øine. Uvilkaarlig nærmede jeg mig til ham; men hvor stor blev ikke min Forundring, da jeg, idet han besvarede et Spørgsmaal, som En af Karlene gjorde ham, paa Stemmen gjenkjendte min Ungdomsven, Fredrik D., som jeg længe ikke havde seet, tildeels fordi min Kjærligheds forstaaelse havde faaet mig til at glemme for en Tidlang Alt hvad der ellers havde opfyldt mine Tanker. Jeg traadte nærmere; jeg kunde ikke længere tvivle paa at det var ham. „Fredrik!" raabte jeg: „hvad gjør du her?" — Efter et Øieblikś Forundring, hvori han taus betragtede mig, tog han endelig min Haand, trykte den hæftig, og sagde: „Jeg begraver en Selvmorder." — Med skjælvende Stemme spurgte jeg: „Og hvem? Kjender jeg ham?" — „Det er Carl F.," svarede han rolig. „Min Gud!" udraabte jeg: „hvorledes?" .... Fredrik afbrød mig: „Han har skudt sig! spørg ikke mere!" Og i det Samme qvaltes hans Stemme af en hæftig Taarestrøm.

Begravelsen var endt. Fredrik havde fattet sig. Langtsomt gik han tilbage, og steg ind i Karreten. Jeg tog ham i Haanden, og sagde: „God Nat, Fredrik! jeg kommer til dig imorgen." — „Vil du ikke følge mig hjem?" spurgte han: „det er saa længe

siden jeg saae dig." — Taus sprang jeg ind i Vognen, og satte mig ved hans Side. Vi rullede ind ad Porten, gjennem de øde, mørke Gader. Ikke et Ord blev vexlet imellem os. Endelig holdt vi udenfor Fredriks Hjem.

Jeg fulgte ham op ad Trappen, og traadte ind med ham paa hans Værelse. Han tændte Lys, bad mig sidde ned, og forlod Værelset. I min Eensomhed havde jeg Tid til at samle mine Tanker. Den ulykkelige Carl, til hvis Begravelse jeg ved en saa forunderlig Hændelse havde indfundet mig, var mig forresten kun lidet bekjendt. Kun et Par Gange i mit Liv havde jeg talt med ham, og jeg vidste ikke Andet om ham, end at han var et udmærket smukt Menneske, og en Ven af Fredrik, med hvem han dog først i den senere Tid, efterat jeg sjeldnere saae Fredrik, var kommen i et ret intimt Forhold. Mine egne Sorger, som allerede næsten vare glemte, kaldte jeg et Øieblik tilbage i Erindringen, og studsede over at saa ringe Aarsager nylig havde gjort saa stor en Virkning paa mig. Ikke desmindre var jeg dog endnu beherstket af dem, mere end jeg selv troede; thi uagtet de, ved Sammenligningen med den rædselfulde Begivenhed, jeg var bleven Vidne til, forsvandt som lutter Ubetydeligheder, laae de dog endnu saaledes i Baggrunden af mine Tanker, at jeg, selv uden at undersøge, hvorfor, var aldeles overbeviist om at

Carls Selvmord maatte være foranlediget af en ulykkelig Kjærlighed.

Om lidt traadte Fredrik ind. Meget fattet, ja med en næsten oprømt Mine, satte han en Flaske og et Par Glas paa Bordet, idet han sagde: „Natten var kold: lad os drikke et Glas Madera.“ — „Carls Minde!“ tilføiede han: „Hans Ligfærd var ikke meget bedre end den man giver en Hund; lad da nu Vinens Aander og Glassenes Klang bringe ham en Hilsen fra to Venner, som, efter længe ikke at have seet hinanden, traf sammen paa hans Grav!“ — Fredrik stødte sit Glas med krampeagtig Hæftighed imod mit, og medens han tømte det, randt Taarerne ned ad hans Kinder. Med en Anstrengelse, som for at jeg ikke skulde mærke den Bevægelse, hvori han var, fyldte han hurtigt Glassene paany, og sagde: „Alle lykkelige Elskende leve! At en Werther bliver Selvmorder, er ikke besynderligt; men gid Kjærlighedens Lykke aldrig mere maa bringe Nogen til Fortvivlelse!“ — Disse Ord gjorde et forunderligt Indtryk paa mig; jeg følte, at jeg blegnede, jeg rystede paa Haanden; langtsomt tømte jeg Glasset, medens tusind Anelser og Tanker krydsede sig i min Barm. Fredrik bemærkede det Indtryk, hans Ord havde gjort paa mig. Uden at ane Grunden dertil, sagde han: „Jeg taler i Gaader; men jeg skal give dig Nøglen til dem. Lad os tilbringe Resten af denne

sørgelige Nat i fortrolig Samtale." Han sprang op, iilte hen til Vinduet, trak de lange, nedhængende Gardiner for, gik til Bordet, og skruede den hidtil døsige Lampe iveiret. Med Eet fik Stuen, som nylig var forekommen mig mørk og sørgelig, et venligt og hyggeligt Udseende; vi toge Plads i Divanen, og sparede ikke paa Vinen. Efter en kort Taushed begyndte Fredrik saaledes:

Det var i min Onkels, Major v. N's Huus, at jeg første Gang saae Carl. En Bekjendt havde fortalt ham saa Meget om den muntre Selskabelighed, som herskede i dette Huus, at han fik Lyst til at tage Deel deri, og den omtalte Bekjendt førte ham derind. Carls Væsen behagede mig dengang ikke. Kun faa Gange havde han besøgt min Onkels Selskaber, før han paa den ubesindigste Maade yttrede en hæftig Lidenskab for den ældste Datter, Charlotte, en Pige paa sexten Aar, som dengang endnu neppe ansaaes for at være indtraadt i Verden, uagtet allerede Mange havde bemærket hendes Skjønhed og hendes beskedne, blufærdige Væsen. At Carl fattede Kjærlighed til denne Pige, derimod havde jeg Intet at indvende, men at han saa aabenlyst lagde sine Følelser for Dagen, gav mig kun ringe Tanker om hans Forstand og hans Herredømme over sig selv. Den Takt for det Passelige, som man er berettiget til at vente af en Mand i hans Aar og Stilling, burde

have sagt ham, at Charlotte endnu var ubekjendt med saa hæftige Lidenskaber, og at deres utvetydige Yttring i store Selskaber, for Alles Øine, ikke kunde Andet end sætte den stakkels Pige i den største Forlegenhed. For Enhver, som kjendte hende nøiere, og isærdeleshed for mig, som hendes Fætter, der havde seet og kjendt hende fra hendes spædeste Barndom af, var det tydeligt, at Carls Paatrængenhed i høi Grad generede hende, og at hun var saa langt fra at gjengjælde hans Kjærlighed, at hun tvertimod saae den med Mishag. Carl selv kunde ikke undgaae at have en Følelse deraf, men denne bidrog kun til endnu at forhøie hans Lidenskab. I Selskabet havde han ikke Øie for Andet end Charlotte; han talte kun med hende, hans Blik var kun henvendt paa hende. Naar Charlotte, forlegen over den Opmærksomhed, som Carls Opførsel vakte i Selskabet, flyttede sig hen paa en anden Plads, saa varede det kun et Øieblik, og han fulgte efter hende. Gav hun sig i Samtale med En af de tilstedeværende Damer, saa blandede Carl sig øieblikkelig deri. Denne Adfærd, som i ethvert Huus vilde være upassende, maatte dobbelt støde hos min Onkel, hvis Frue endnu stedse ansaae sig for eneberettiget til at modtage ethvert Offer paa Galanteriets Alter. Man beskylder hende for at have havt mange Elskere. Hvorvidt det er sandt, skal jeg lade være usagt; men saa Meget er vist, at hun gjør

Fordring paa Enhvers Hyldest, og at hun snarere vilde have fundet sig i at blive stukken ud af sin Tjenestepige end af sin Datter, hvem hun var vant til at betragte som et Barn, der endnu ikke kunde komme i Betragtning. Noget mere Uventet, en ubehageligere Overraskelse kunde ikke møde hende, end at see en ung, smuk og elskværdig Mand ile hende lige forbi, og lægge sin Hyldest for Charlottes Fødder. Hvis denne unge Pige hidtil havde havt en eller anden nok saa flygtig Tilbeder, da kunde man være overbeviist om at det var en af Fru v. R. iforveien mønstret og nu afskediget Cavaliere servente. Intet Under derfor, at Carl, som havde indslaaet den Vei, der syntes ham at være den korteste, men som Fruen betragtede som en Omvei, i høi Grad mishagede min Tante, og, naar han ikke var tilstede, omtaltes som en Fusentast, en Nar, et Menneske uden Forstand, uden Levemaade, uden Kundskab til Verden. Jeg tilstaaer, at jeg selv, endskjøndt af andre Grunde, end Fru v. R., var tilbøielig til at gaae ind paa det samme Synspunct, og hvis der endnu behøvedes nogen talende Kjendsgjerning for at bestyrke mig i min Mening, saa fandt jeg meer end Nok i følgende Begivenhed, der var ligesaa uventet, som den var ubehagelig ved den Opsigt den gjorde i Byen.

Den unge Baron N. var et af de Mennesker, hvis hele Leven og Tragten kun gaaer ud paa een

eneste Nydelse, nemlig Forfængeligheden; og denne satte han næsten udelukkende i at gjøre Lykke hos Damerne. Han gjorde Cour til alle de Damer, som vare i Mode; de andre, om de end vare nok saa smukke og elskværdige, tog han ikke mindste Notice af. Jeg tvivler paa at han nogensinde har gjort en eneste Erobring, thi ethvert Fruentimmer, som han skjænkede Opmærksomhed, maatte snart bemærke, at intet Andet laae ham paa Hjerte, end at gjøre Opsigt med sin Kjærlighed. Ikke desmindre havde han, som man kalder det, Ord for mange Damer; og det Middel, hvorved han erhvervede sig det, var deels en forunderlig familiær Tone, som han tillod sig med Damer, der vare ham temmelig ubekjendte, en Tone, hvoraf man just derfor let lod sig bedrages, idet man nemlig antog, at den ikke kunde finde Sted uden under Forudsætninger af et fortroligt Forhold; deels en fiin Vending i Conversationen, hvorved han vidste, at bringe den Person, han vilde have Ord for, paa Tale, saa at man endog, som man siger i Kunstsproget, fixerede ham med hende, hvorpaa han stadigt benægtede Tingen, men i saadanne Udtryk og med en saadan Mine, at hans Nei blev et uomtvisteligt Ja. Ved disse og lignende Kunster havde han blandt Andet ogsaa vidst at komme i Orde for Fru v. R., uagtet jeg nok tør indestaae for, at ihvad for Daarligheder min Tante ogsaa kan have begaaet, saa er

denne ikke derimellem. Paa Charlotte havde han aldrig tænkt, fordi hun stedse blev holdt tilbage i Selskabet; thi hans Mangel paa Sandhed og Selvstændighed gjorde, at han selv intet Valg havde, men stedse bevægede sig efter Modens og Selskabstonens Compas. Nu derimod, da Carls ubesindige Opmærksomhed for Charlotte havde ligesom fremtrukket denne unge Pige af den Baggrund, i hvis Mørke hun tilforn havde været indhyllet, saa begyndte ogsaa Baronen at give Agt paa hende, og tænkte, at det kunde være ret morsomt, om han kom i Orde for en saa piquant dobbelt Intrigue, som den at staae i Forbindelse baade med Moder og Datter, at bedrage den Ene med den Anden, og opoffre dem gjensidigen, uden selv at tage Skade paa sin uomskiftelige Elskværdighed. I Sandhed, det varede heller ikke længe, før Rygtet fortalte at Baron N. stod i hemmelig Kjærligheds forstaaelse med Charlotte v. R., at hun var dødelig forelsket i ham, og at den stakkels tossede Pige, var at beklage, da den flygtige Baron neppe havde isinde at gifte sig med hende, men kun havde valgt hende som en aimable passe-temps.

Dette Rygte undlod ikke at komme Carl for Øre. I høieste Grad forbittret derover, saa meget mere som han vidste det Ugrundede deri, og klart havde gjennemskuet Baronens Characteer, begav han sig en tidlig Morgen op til ham, og sagde: „Herr Baron! Vi To

ere de forskjelligste Mennesker paa Jorden: De attraaer kun Skinnet, jeg attraaer kun Realiteten. Det er saaledes ubegribeligt at der kan opstaae nogen Tvist imellem os. Ikke desmindre er det dog Tilfældet. Behag fremdeles at give Dem Udseende af hvad De vil, jeg skal ikke gjøre Dem det stridigt. Kun een Ting beder jeg Dem om ikke at affectere, og det er Besiddelsen af Charlottes Hjerte. Ingen veed bedre end jeg, hvorlidt denne Besiddelse er virkelig. Jeg selv elsker Pigen, og uagtet jeg er langt fra at have opnaaet hendes Gjenkjærlighed, saa forpligter dog min egen Følelse mig til at være hendes Forsvarer. De maa slaaes med mig." — Den forbausede Baron søgte først at give Tingen en spøgefuld Vending, men da denne Udflugt ikke vilde lykkes ham, og han desuden fik Tid til at overveie, hvor stor Opsigt en Duel vilde gjøre, og hvormeget denne vilde forhøie hans Credit hos det smukke Kjøn, saa modtog han Udfordringen. Udfaldet blev, at han fik en Pistolkugle i Armen, hvorfor han en Tidlang maatte holde sig inde. Men det store Ry, som gik af denne Begivenhed, holdt ham i fuldt Maal skadesløs for det Ubehagelige derved.

Men just den samme Omstændighed, nemlig at min Families private Anliggender bleve Gjenstand for offentlig Omtale, gjorde mig lige saa forbittret paa Carl, som Denne var det paa Baronen. Saasnart jeg havde erfaret Duellen, begav jeg mig til Carl, og

sagde til ham: „Jeg har allerede længe med Misfornøielse seet Deres Fremgangsmaade i min Onkels Huus; men dette sidste Skridt er for meget. At Baron N. er en Nar, er bekjendt over hele Byen. Saa meget mere kunde man nøies med at straffe hans uoverlagte Yttringer med den tause Foragt, som de fortjene. Men sæt, at der her behøvedes en alvorligere Forholdsregel, hvad berettiger da Dem til at tage Dem af Sagen? Dersom min Onkel ikke fandt for godt selv at afstraffe den Uværdige, saa var det mig, som Pigens nærmeste Paarørende, hvem det tilkom at forsvare hende, ikke Dem, en Fremmed, en Uvedkommende, som ikke er i Besiddelse af mindste Ret til at gjøre sig til hendes Ridder. Har De betænkt Følgerne af at sætte en ung, uskyldig Pige, som Verdens Øine endnu aldrig have hvilet paa, i Bysnakkens Gabestok, og give hende til Priis for falske Rygter? Har De ikke betænkt det, da er De det ubesindigste Menneske, jeg har kjendt; men har De betænkt det, da seer jeg ingen Forskjel mellem Dem og Baron N."

Ved disse Ord skiftede Carl Farve. Jeg ventede mig et trodsigt og opfarende Svar; men tvertimod, i den største Forbauselse sank han ned paa en Stol, og udbrød: „Min Gud! hvorfor har De ikke før gjort mig opmærksom paa min Feil? Jeg Ulykkelige! har jeg maaskee ved min uoverlagte Opførsel kastet en Skygge paa hende som jeg elsker høiere end mig selv!

Hvorledes skal jeg gjøre min Uret god igjen? Giv mig Deres Raad, jeg vil følge det i Alt."

Venligere stemt, svarede jeg ham: „Jeg vil ikke miskjende Dem; jeg troer at deres Kjærlighed er sandfærdig, men vær forsigtig, recognosceer Terrainet, og begaa intet uoverlagt Skridt. Lad Deres Besøg blive sjeldnere, lad ikke Alle og Enhver see Deres Følelser; gaa ikke min Tante forbi med en Ligegyldighed, som om de neppe vidste, at hun var tilstede i Selskabet: hun er vant til at modtage en Hyldest, som det smerter hende at savne hos Dem. Betænk endelig at Charlotte er en ung og uerfaren Pige. Ihvad De end gjør for at erhverve hendes Gjenkjærlighed, saa glem aldrig at De bør vaage over hendes Rygte ligesaa meget som over hendes Hjerte." — „Jeg lover det," raabte han: „jeg lover det ved min Ære, ved min Kjærlighed, ved Alt hvad der er mig helligt. De skal see, at jeg holder Ord."

Dette gjorde han virkelig ogsaa. Den ubehagelige Spænding, som den forefaldne Begivenhed havde frembragt i Familien, mildnedes lidt efter lidt, omendskjøndt den dog havde den uundgaaelige Følge, at Charlotte, der saaledes imod sin Villie havde gjort sig gjældende i Selskabet og faaet en hidtil ukjendt Betydning og Vigtighed, som i høi Grad opvakte hendes Moders Mishag, blev holdt endnu strengere tilbage, og maatte finde sig i en endnu ydmygere

Stilling end tilforn. Efter nogen Tid viste Carl sig atter i Fru v. R's Cirkel, hvor han, uden at gjøre nogen pludselig Overgang, eller forfalde til nogen stødende Modsætning, vidste lidt efter lidt saaledes at forandre sin Tone og hele Opførsel, at man neppe bemærkede Forandringen, førend Fru v. R. selv engang erklærede ham for en af Husets behageligste Omgangsvenner. Jeg beundrede ham hemmelig for det Herredømme han saaledes havde erhvervet over sig selv. Men jo mere jeg fandt ham elskværdig, utvungen og naturlig oprømt i Selskabet, desmindre troede jeg tilsidst at kunne forklare denne Forandring, uden ved at antage at hans Kjærlighed til Charlotte var forbi. I et fortroligt Øieblik sagde jeg engang til ham, at han som en brav Mand havde holdt sit Ord, og at jeg høilig beundrede ham for den Magt han havde over sine Følelser. „Kjære Ven!" sagde han med et Smiil: „Jeg vil ikke roses for et Herredømme over mig selv, som jeg ikke besidder. Det er ingen Kunst for mig at være fri og munter, thi jeg er ubeskrivelig lykkelig." — „Og din Kjærlighed?" spurgte jeg (thi i det nøiere Forhold, hvori vi nu stode, vare vi blevne Duus med hinanden). „For den," svarede han, „er jeg bleven fuldkommen helbredet. Det var en Illusion, som saa mangen anden. Nu aander jeg saa frit som efter en Tordenregn." — Dette Svar frapperede mig. Jeg ønskede Carl til Lykke, omendskjøndt der dog i mit

Inderste var Noget som opponerede derimod. En saa pludselig Overgang fra Hede til Kulde behagede mig ikke. Det gjorde mig ondt at maatte tilskrive min Ven en Overfladiskhed i Følelser, som jeg ugjerne vilde tiltroe ham.

En Tid gik hen, og Carls Fødselsdag nærmede sig. Da han var en stor Elsker af Malerier og Kunstsager, besluttede jeg at forære ham en ægte Rembrandt, som jeg havde arvet efter en Paarørende, og som han ofte havde rost. For at overraske ham desmere, besluttede jeg at lade Stykket, ham uafvidende, ophænge paa hans Væg, Aftenen før hans Fødselsdag, for at han ved sin Hjemkomst om Aftenen silbig skulde forefinde det, som den første Lykønskning til Festdagen. Hvad som lettede mig denne lille venskabelige List, var den Omstændighed, at Carl for nogen Tid siden, da jeg flyttede til et andet Logis, havde leiet det som jeg forlod, og nu beboede det; jeg havde dengang havt to Nøgler til min Dør; i Distraction havde jeg beholdt den ene, og bestandig glemt at aflevere den. Om Aftenen, da jeg vidste at Carl var ude, tog jeg altsaa Maleriet under min Kappe, og med en Lygte i Haanden gik jeg sagte op ad Trappen, aabnede Døren med min Nøgle, lukkede den efter mig, og gik ind i Stuen for at ophænge Maleriet, da jeg i det samme hørte Nogen røre ved Laasen, og gjøre Anstalter til at aabne Døren. Jeg kunde ikke tvivle

paa, at det jo var Carl som kom hjem, maaskee for at hente en eller anden Ting, han havde glemt. I saa Fald var det at formode at han strax vilde gaae igjen. Dette var dog værdt at forsøge, inden jeg gav tabt i mit Anslag. Jeg slukte altsaa min Lygte, sprang, med mit Maleri under Armen, ind i et stort Klædeskab, som stod i Stuen, tog Nøglen ud af Skabsdøren, og slog denne i for mig.

Men til min Forundring hørte jeg to Personer træde ind i Stuen. De gik Begge med meget sagte Trin, ja den Ene saa sagte, at jeg neppe vilde have bemærket Denne, dersom jeg ikke af en kun halvforstaaelig Hvisken havde kunnet slutte mig ikke blot til Tallet, men ogsaa til at den Sidste maatte være et Fruentimmer. En lang, stum Omfavnelse af begge de Kommende viste mig at jeg ikke havde taget feil. Jeg blev overmaade forlegen ved den Tanke, at min velmeente, men (som jeg nu indsaae) utilladelige List saaledes nødte mig til at blive Vidne til en Scene, som burde være uvitterlig for Alle. Imidlertid var her nu ikke Andet for end at blive staaende i mit Skjul. En Reflexion kunde jeg dog ikke undlade at anstille: Carl, tænkte jeg, er desværre et høist letsindigt Menneske, uden Dybde, uden Kraft i sine Følelser. Nylig en saa brændende Kjærlighed, og nu ikke blot Kulde mod den elskede Gjenstand, men allerede nye Forbindelser! og hvad for et Slags For-

bindelser! vistnok af den allerlaveste Sort: et foragteligt Væsen, som er tilfals for Enhver; thi kun et saadant kan nedlade sig til et Rendezvous som dette.

Men ingen Ord kan beskrive min grændseløse Forbauselse, da det tilstedeværende Fruentimmer afbrød den lange Taushed, og ved den første Klang af sin Stemme lod mig fatte hele min Vildfarelse. Det var min Cousine Charlotte. Nær havde jeg udstødt et Skrig, thi i den første Overraskelse kunde jeg neppe besinde mig. Min første Tanke var at styrte mig ud imellem de to Forelskede, beskæmme den ubesindige Pige, og straffe hendes usle Forfører. Men ligesom forstenet blev jeg staaende, og min Haand savnede Kraft til at udføre min Villie. Jeg vil vente lidt, tænkte jeg: Jeg vil først lytte til Samtalen; min Hævn skal ikke udeblive; jeg skal ganske drage Masken fra denne Hykler, som har villet indbilde mig, at hans Lidenskab for Charlotte var udslukt, som har givet mig sit Ord paa at skaane hendes Rygte, og holder det paa denne Maade.

Men at opsætte sin Beslutning, er i de fleste Tilfælde det Samme som at opgive den. Saaledes gik det ogsaa her. Den Samtale, hvortil jeg nu blev Vidne, overtydede mig om, at det ikke var første Gang, at Charlotte besøgte Carl. Allerede længe havde dennes Værelse tjent til Skjul for deres Sammenkomster, og disse vare begyndte fra det Øieblik

af, da jeg bemærkede Carls forandrede Opførsel med Hensyn paa Charlotte, hans mindre Opmærksomhed og tilsidst hans tilsyneladende fuldkomne Ligegyldighed imod hende. Den Duel, han for hendes Skyld havde bestaaet, havde gjort et dybt Indtryk paa den unge uerfarne Pige, der betragtede Verden som en tillukket Roman, Carl som Den der skulde aabne den for hende, og Duellen som den første interessante Begivenhed deri. Fra dette Øieblik af var hendes Kjærlighed vaagnet. Hun havde fundet Leilighed til at tilstaae Carl sine Følelser. Men Nødvendigheden af at maatte med stor Selvbeherskelse skjule den for alle Andre, denne Nødvendighed som jeg selv havde lært Carl at indsee, og som endog havde bevæget ham til at give mig sit Æresord paa at han ganske vilde forandre sin Adfærd, alt Dette gjorde enhver Meddelelse paa den sædvanlige Vei umulig for de Elskende, og dog kunde Ingen af dem undvære en saadan. Charlotte, hvis Kjærlighed syntes at være saa sildig vakt, for at opblusse med dobbelt Hæftighed, overgav sig nu til den Elskede med en saa blind Hengivenhed, at hun endog indvilgede i at have slige Sammenkomster med ham. I Henrykkelse over at vide sin Kjærlighed lønnet paa den utvetydigste Maade, blev Carl et nyt Menneske i selskabelig Henseende. Hans Tvivl havde tilforn gjort ham paatrængende, tvungen, ubesindig; hans Lykke gjorde ham nu naturlig fri og naturlig tilbage-

holden, elskværdig, og opmærksom paa Alt hvad som fordrede det. Til disse Omstændigheder kunde jeg slutte mig af den forefaldne Samtale. Det havde noget Rørende for mig at see min unge Cousine, der ellers var saa sky og saa blufærdig som en nylig indviet Nonne, afkaste alle Hensyn, og med den meest brændende Lidenskab hengive sig til den Elskede, der paa sin Side lagde en ligesaa urokkelig Følelse for Dagen. Sand Kjærlighed bærer i sig selv en Undskyldning for sine Feil. Min Forbittrelse gik lidt efter lidt over til den inderligste Bedrøvelse. Jeg harmedes mindre over det Forefaldne, end over den uheldige Skjæbne, der havde gjort mig til Vidne i en Sag, som jeg vilde have givet mit Liv for at være uvidende om. Nu forekom det mig, som om det var min Pligt at handle, og dog vidste jeg ikke hvad jeg skulde gjøre; en Byrde var lagt paa mine Skuldre, og jeg formaaede ikke at bære den.

I Løbet af Samtalen retfærdiggjorde Carl sig meer og meer i mine Øine. „Min elskede Charlotte!“ sagde han! „Min Lykke er nu saa stor, at det forekommer mig, som om jeg, ihvad der end hændte, aldrig kunde blive ret ulykkelig. Himlen forlade mig det, ifald jeg stoler for meget paa min Kraft; den veed at det ikke er Overmod, men kun inderlig Taknemmelighed for den Lyksalighed, som den selv har skjænket mig. Kun een Ting vilde være istand til

at sønderknuse mig, og det var, om du vendte dit Hjerte fra mig, men ikke sandt? det er umuligt?" — „Umuligt!" stammede Charlotte. „Velan!" sagde han: „saa er jeg rolig for Alt hvad der kan skee. Ja selv om det Skrækkeligste hændte, om du, min inderlig Elskede, døde fra mig, jeg troer ikke at jeg vilde gaae tilgrunde derover. Jeg vilde da henleve mit Liv i stille Erindring om den Lykke, du har skjænket mig, og som Intet, selv ikke Døden, kan berøve mig; jeg vilde trøste mig med at du var død med mit Navn paa Læben, og jeg vilde haabe paa et saligt Gjensyn." — Charlotte omfavnede ham taus og inderlig. „Himlen bevare mig dog for altfor svære Prøvelser!" tilføiede han: „Man kjender ikke sin Kraft, før Dieblikket fordrer den."

„Kun Eet," vedblev Carl, „mangler i min Lykke, og det er at jeg skal indslutte den i mig selv, hvergang jeg i et desværre kun altfor langt Tidsrum ikke kan meddele den til dig. Jeg bugner under den, jeg er næsten for svag til at bære den." — „Og jeg?" svarede Charlotte: „gaaer det mig da bedre?" — „Nei," gjentog Carl: „men hvorfor skulde vi ikke Begge have en Fortrolig som kunde hjelpe os at bære hvad der er for Meget for os selv? Din Fætter Fredrik er min Ven; jeg har den største Agtelse, det oprigtigste Venskab for ham. Da jeg var ulykkelig, var han min Fortrolige; hvorfor tør jeg nu ikke

indvie ham i min Lykke? Skal jeg gjengjælde hans Deeltagelse med Falskhed, hans Venskab med Bedrageri? O hvis der er nogen Brøde i vort Forhold, hvor meget vilde det da lette mit Hjerte at have ham til Medvider! Jeg vilde tilstaae ham Alt; han vilde misbillige det, jeg veed det, men naar jeg rolig havde hørt hans Bebreidelser, naar han havde erfaret alle Omstændighederne, saa vilde han tilgive mig, han vilde føle Medlidenhed med vor Tilstand, han vilde undskylde hvad han ikke kunde forsvare, og min Samvittighed vilde have et fast Hvilepunct i hans mandige Skaansomhed." — „For Himlens Skyld!" udraabte Charlotte: „ham mindre end Nogen! Det var den Sidste, jeg vilde indvie i min Hemmelighed. Jeg har Godhed, jeg har Agtelse for ham; men jeg frygter ham. Jeg vilde skamme mig for ham, jeg vilde aldrig turde træde ham under Øine! Nei, min Ven, hverken han eller nogen Anden bør kjende vort Forhold. Og hvortil skulde det nytte? Er der nogen Brøde i hvad vi have begaaet? Trænger vor Samvittighed til Beroligelse? Min idetmindste ikke. Min Kjærlighed omfatter baade den og alle mine andre Følelser; jeg indseer da ikke, hvorledes den kan komme i Strid med nogen af dem. Elsker du mig da mindre, end jeg elsker dig?" — „Nei, min inderlig elskede Charlotte!" udbrød Carl: „Nei, min Kjærlighed er saa stærk, saa sand og saa oprigtig, at den ikke trænger

til nogen Undskyldning. Jeg vil i Dette, som i Alt, ganske adlyde dig, jeg vil troe, at din Følelse ikke kan bedrage; dens uskyldige Villie skal være min eneste Lov." —

Havde jeg allerede under Begyndelsen af Samtalen ikke kunnet overtale mig til at give mig tilkjende, saa blev det mig, efter den Vending, den nu havde taget, reent umuligt. Jeg besluttede at blive i mit Skjul, indtil de Elskende vare borte. Carl var Den som først erindrede om at det var paa Tiden at skilles ad. Charlotte adlød. Efter at have givet ham, i Anledning af hans Fødselsdag, en Guldkapsel, som indeholdt en Lok af hendes Haar, efter at have flygtig aftalt med ham, naar de atter turde haabe at mødes, omfavnede de hinanden til Afsked, og listede sig sagte ud af Værelset.

Jeg kom frem af mit Skjul, gik til Vinduet, og skimtede, ved Skinnet af en Gadelygte, Carl og Charlotte, som iilte op ad Gaden og dreiede om ved Hjørnet. Hurtig forlod jeg Huset. Mit Maleri, som jeg nu af gode Grunde ikke kunde efterlade, bragte jeg i al Hast hjem i min Bopæl, og begav mig derpaa ufortøvet hen til min Tante.

Jeg traf hende just som hun stod i Begreb med at gaae paa Comedie. „Jeg beder om Forladelse," sagde jeg: „jeg havde reent glemt at det var Deres Comedie-Aften. Men siden jeg engang er her, saa

vil jeg gaae ind og hilse paa Familien et Øieblik. Er Charlotte tilstede?" — „Nei," svarede hun: „Charlotte er i sin Dandseøvelse hos Etatsraadens." (Her pleiede nemlig Charlotte og Flere af hendes Veninder at deeltage i en Dandseøvelse visse Aftener om Ugen.) — „Besynderligt!" sagde jeg: „For lidt siden gik jeg just forbi Etatsraadens, og saae et ungt Fruentimmer gaae derind; hun lignede Charlotte saa frappant, at jeg nær havde talt til hende; men da Tjeneren ikke var med, begreb jeg at jeg maatte have taget feil." — „En fortræffelig Slutning!" udbrød min Tante, idet hun slog en høi Latter op: „Altsaa forbi Tjeneren ikke var med, saa kunde det ikke være hende? Jeg siger Dem, at det var Charlotte, De saae." — „Og jeg," svarede jeg, „jeg siger Dem, min Tante, at det var ikke Charlotte, thi De kunde umulig være saa uforsigtig at lade hende gaae alene derhen." — „Nei, vil man see!" svarede Fru v. R.: „Saa De troer virkelig at min Tjener ikke har Andet at bestille? Man skal see, jeg kommer til at holde en egen Domestik til Charlottes Opvartning?" — „Gjør det, som De vil," gjentog jeg: „men vogt Dem at De ikke kommer til at fortryde Deres Mangel paa Aarvaagenhed." — „Hør, min kjære Fredrik!" svarede hun: „De kan være et meget charmant Menneske, men De skulde ikke blande Dem i Opdragelsesvæsenet, som De ikke forstaaer. En ung Pige skal

ikke vænnes til stor Opvartning. Et Barn, som Charlotte, kan vistnok uden Fare for sit Rygte gaae alene herfra til Etatsraadens, især saa tidlig paa Aftenen. Naar Dandseøvelsen er forbi, pleier jeg at lade hende hente ved Tjeneren, men iaften (De maa ikke blive forskrækket!) iaften kan jeg ikke engang opfylde denne vigtige Pligt, thi Tjeneren skal følge mig selv fra Comedien. Men vær De kun rolig; det er ikke første Gang, Dette er skeet, og der vil nok i Selskabet findes En eller Anden, som ledsager hende hjem." — „Jeg lover Dem," svarede jeg, „at hun ikke skal komme i Forlegenhed, thi jeg skal selv afhente hende." — Med en ironisk Mine saae min Tante paa mig, og sagde: „Jeg er Dem meget forbunden for Deres Tjenstagtighed." Derpaa neiede hun dybt, og gik.

Jeg gik hen til Etatsraadens, hvor Dandsen var i fuld Gang. Jeg sagde, at Fru v. R. havde bedet mig hente Charlotte. Man svarede mig, at hun, som sædvanlig, var kommen meget silde, og at man derfor umulig kunde tillade hende at gaae, førend Alting var forbi. Jeg sagde at jeg havde Tid til at vente, og bad om Tilladelse til at gaae ind i Dandsesalen. Ved at see mig, blev Charlotte kjendelig forlegen. Jeg søgte at være saa utvungen og saa oprømt som muligt. Da Dandsen var tilende, fulgte jeg hende hjem. Underveis fortalte jeg hende min Samtale med hendes Moder, og sagde at jeg herefter selv

vilde ledsage hende baade til og fra Dandseøvelsen. Hun takkede mig derfor paa en Maade, som forbausede mig, thi jeg havde aldrig troet, at en saa ung og naturlig Pige allerede kunde være en saadan Mester i Forstillelse. Jeg maatte sande, at Amor er den snildeste Lærer, og at hans allerførste Lection bringer Eleven videre end ti Aars almindelige Opdragelse.

Næste Morgen sendte jeg Carl min Rembrandt, og gik siden op til ham, for at lykønske ham. Efter en kort Samtale leverede jeg ham Nøglen til Døren, fortalte ham hvorledes jeg var kommen til den, og bad ham undskylde at jeg i Forglemmelse havde beholdt den saalænge. Han rødmede, tog den taus, og lagde den dybt ind i sit Chatol.

Paa den næste Dandseaften gik jeg op til Charlotte, og sagde, at jeg efter Aftale var kommen for at hente hende. Hun takkede mig for min Godhed, men sagde at hun ikke befandt sig vel, og bad mig endog om at gaae hen til Etatsraadens for at underrette Familien om at hun ikke kunde komme. Jeg kunde ikke lade være at smile over dette Paaskud, thi for Andet kunde jeg ikke ansee det. Imidlertid udrettede jeg hendes Ærinde, og grublede paa, ved hvilke Midler den listige Pige vel nu kunde have isinde at føre mig bag Lyset. Det er en ulige Kamp, tænkte jeg tilsidst: Det Rigtigste er at jeg giver efter; i Grunden har jeg dog ingen Ret til at blande mig i

Tingen; og i ethvert Tilfælde kommer jeg til at trække det korteste Straa. Jeg drømte dengang ikke om, at en høist sørgelig Begivenhed snart vilde fritage mig for det Ansvar, hvortil jeg indbildte mig at være forpligtet.

Da jeg nemlig, faa Dage efter, mødte Carl paa Gaden, kom han meget hæftig hen til mig, og spurgte: „Hvorledes er det med Charlotte?“ — Jeg kunde næsten ikke bare mig for at lee, fattede mig dog, og sagde: „Jeg har i nogle Dage ikke været hos min Onkels; da jeg sidst saae Charlotte, klagede hun over en lille Upasselighed, som forhindrede hende fra at tage Deel i hendes Dandseøvelse, men jeg har det bedste Haab om at hun befinder sig vel.“ — „Hvorledes!“ udbraabte Carl: „Veed du ikke, at hun er farlig syg?“ — Høist bestyrtet over denne Efterretning, forandrede jeg pludselig Blik og Tone. Jeg tog Carl under Armen, og gik strax hen med ham til min Onkels. Det var desværre kun altfor sandt. Charlottes Upasselighed fra forleden Aften havde ikke været noget Paaskud. Den var bleven til en hidsig Feber, som gjorde Lægen meget betænkelig ved hendes Tilstand. Hele Huset var i Sorg og Oprør. Min Tante svømmede i Taarer, alle de smaa Søskende græd og jamrede. Jeg selv var neppe Herre over min Bedrøvelse. Kun min Onkel, en temmelig ligegyldig Mand, som i Alting var vant til at haabe

paa det Bedste, og Carl, den ubegribelige Carl, vare rolige, og syntes neppe at tage Deel i den almindelige Sorg. Af og til gik Carl ind til den Syge, sad ved hendes Leie, og talte venlig til hende, men dog uden at røbe nogen særdeles Bevægelse. Naar han derpaa kom ud i det andet Værelse, var han saa kold, at jeg næsten harmedes over at see derpaa. Han gik med min Onkel op og ned ad Gulvet, og talte med ham om Coursen, om kongelige Obligationer, om de nyeste Avisefterretninger. Den hele Scene forekom mig saa piinlig, at jeg ikke var istand til at udholde den, men skyndte mig bort.

Charlottes Sygdom varede længe. Snart havde Lægen Haab, snart havde han Frygt. En lang Tid hengik for os Alle under den fortsatte aandsfortærende Afvexling af disse tvende Følelser. Intet er meer end denne ubestemte Svæven frem og tilbage skikket til at sløve Sjælen. Min Tante, hvis Sorg i Begyndelsen af Sygdommen havde været oprigtig og inderlig, blev meer og mere ligegyldig under dens langsomme Gang, og begyndte snart at søge sine sædvanlige Adspredelser. De smaa Søskende vare nu allerede saa fortrolige med den Tanke, at Charlotte var syg, at det forekom dem, som om hun stedse havde været det, og stedse maatte blive det. Min Onkel var gnaven over at hans før saa lystige Huus nu var blevet en vedvarende Sygestue, og saae det gjerne,

naar der for ham og hans Kone gaves Leilighed til at søge nogen Adspredelse uden for Huset. Carl viste i hele dette Tidsrum den ubegribeligste Fatning og Rolighed. Kun een eneste Gang var han nær ved at røbe sig. Det var, da min Onkel, i en Samtale med ham, kom til at give sit vrantne Lune Luft i følgende Ord: „Det er kjedsommeligt med denne vedvarende Sygdom. Dersom Charlotte ikke kan komme sig, saa vilde jeg ønske, at hun havde Ende paa det." — Ved disse Ord var det, som om der foer en kold Gysen igjennem Carl; han vendte sig hurtig om, gik hen til Vinduet, og lod som han saae ud paa Gaden. Et Øieblik efter traadte han, med uforandret Mine, hen til min Onkel, som gik taus op og ned ad Gulvet, og sagde til ham: „Har De læst Benjamin Constants Tale i de Deputeredes Kammer?" — Strax var en politisk Samtale paa Bane.

Ved Tanken om hvad Carls Hjerte i denne Tid maatte lide, hvor meget hans virkelig mesterlige Forstillelse maatte koste ham, havde jeg meer end eengang isinde at tilstaae ham, at jeg var Medvider i hans Hemmelighed, for at han dog kunde udgyde sin Sorg i en Vens Barm, naar han længe med næsten overmenneskelig Anstrengelse havde indsluttet den i sig selv. Men hvergang jeg i denne Hensigt gav mig i Samtale med ham, bragte hans rolige og, som det syntes, naturlige Fatning mig til at tøve dermed.

Snart blev jeg, ved Tilfældets uberegnelige Luner, anden Gang et skjult Vidne til en Samtale mellem ham og Charlotte, og denne lærte mig tilfulde at indsee, at jeg aldeles maatte opgive min Hensigt.

Lægen havde nemlig forordnet den Syge et Medicament, som ansaaes for meget vigtigt; hun skulde Dag og Nat uden Forskjel tage en vis Dosis deraf til visse bestemte Timer. Hendes Opvarterinders Mangel paa Nøiagtighed havde flere Gange foraarsaget en Forsømmelse af denne Forholdsregel, og Lægen havde alvorlig klaget derover. Saa ofte jeg var tilstede, sørgede jeg for den punktlige Opfyldelse af Lægens Forskrift, og gav hende selv Medicamentet, naar de Andre forglemte det. Selv vaagede jeg mangen en Nat ved hendes Leie, for at paasee den største Nøiagtighed i at efterkomme det Forordnede. En Dag vare min Onkel og min Tante indbudne i et stort Middags- og Aften-Selskab, og vare taget derhen. En Pige, som tillige med mig havde vaaget den foregaaende Nat, var søvnig, og ønskede at udhvile. Jeg gav hende Tilladelse til at gaae, og lovede at jeg imidlertid selv skulde passe den Syge. For at forhindre Trækvind havde man sat et Skjermbræt for en Dør, hvorigjennem der var Udgang til Værelserne i Baghuset. Da jeg var bleven alene med den Syge, som just laae i en dyb og rolig Slummer, satte jeg mig, træt af den foregaaende Nats Vaagen, paa en

Stol imellem Skjermbrættet og Døren, i den Hensigt at slumre lidt paa dette temmelig dunkle Sted, overbeviist om at jeg ved den mindste Bevægelse af Charlotte strax vilde vaagne. Om et Øieblik faldt jeg i Søvn.

Jeg vaagnede ved en levende Samtale, og var neppe kommen til Besindelse, før jeg mærkede at det var Carl, som stod ved Charlottes Leie, og talte med hende. Jeg vilde springe op, men visse forefaldne Ord og Udtryk lærte mig, at man her ligesaalidt, som under mit forrige Skjul, anede min Nærværelse; jeg blev altsaa siddende, og besluttede at jeg vilde lade som jeg sov, ifald man opdagede mig, ja, om muligt, virkelig sove, for ei at høre Noget; men dette Sidste blev mig umuligt, thi Samtalen var af et saa rørende Indhold, at jeg ikke kunde lade være at lytte til den med den inderligste Deeltagelse.

„Jeg frygter,“ sagde Charlotte, „at jeg ikke gaaer denne Sygdom igjennem. Jeg har en besynderlig Følelse af min nærforestaaende Opløsning. Er det dog ikke tungt, at jeg i saa ung en Alder skal forlade Livet, nu da jeg først begynder at skjønne paa det, nu da jeg har den første Anelse om al den Lyksalighed det kunde bringe mig!“ — Ved disse Ord brast hun i en stille Graad. Men i hæftig Fortvivlelse udbraabte Carl: „Nei! nei, Charlotte! Tal ikke saaledes! Du er endnu ikke saa syg, at der jo

gives Regning for dig." — „Afbryd mig ikke!" svarede hun mat: „hvo veed om denne Time ikke er den sidste, hvori vi uden Vidner kunne tale med hinanden! Lad mig da skynde mig at sige dig hvad som endnu ligger mig paa Hjerte. Jeg troer at det er forbi med mig. Dersom jeg tager feil, da være Himlen lovet; men er det dens Villie at jeg skal forlade det kjære Liv, som jeg elsker saa inderlig, saa lov mig een Ting, min Ven, lov mig den, for at jeg kan døe rolig." — Carl var i saa hæftig en Bevægelse, at han ikke formaaede at svare. „Lov mig," sagde Charlotte med en alvorlig, ja næsten høitidelig Stemme: „Lov mig, at du vil bevare vor Hemmelighed, at du vil tage den med dig i Graven. Med mandig Kraft har du hidtil indsluttet den i dig selv; lov mig at du vil vedblive dermed efter min Død!" — „Ak!" tilføiede hun, idet hun atter brast i Graad: „jeg er vist bedre skikket til at leve end til at døe, thi mit Sind kan endnu ikke rive sig løs fra de jordiske Tanker. Jeg er mig ingen Brøde bevidst for Gud, men Menneskene vilde dømme mig strengt, ifald de erfarede, hvorvidt min Kjærlighed har bragt mig. Naar jeg bliver begravet, vil jo sagtens min Moder lægge en Myrtekrands paa min Kiste, thi det er jo Skik og Brug, naar unge Piger døe; men det vilde være haardt, ifald Nogen tænkte: hun har ikke fortjent den." — „Min Charlotte!" udbraabte Carl under

den hæftigste Graad: „Himlen bevare dit Liv! Men enten du lever eller døer, vor Kjærlighed skal aldrig blive nogen Gjenstand for Verden. Ingen, ei engang Fredrik, skal jeg ansee for værdig til at indvies deri. Vor Hemmelighed skal være det usynlige Baand, som selv efter din Død endnu forener os, og fra hvis magiske Kreds enhver Uvedkommende er udelukket; den skal være det Løsen, hvorved vi gjenkjende hinanden i Himlen, og som forener os i Evigheden. Min elskede, min uforglemmelige Charlotte! Ved vor Kjærlighed, ved din og ved min egen Salighed sværger jeg dig den helligste, den ubrødeligste Taushed. Ikke blot mine Ord, selv mit Væsen og mine Miner skulle aldrig forraade mit Hjerte. I den fortsatte stedsevarende Kamp med mig selv, vil det forekomme mig som om du endnu stedse levede, og var mig nærværende." — „Jeg modtager dit Løfte," sagde Charlotte: „jeg modtager det, og døer rolig."

Disse og lignende Samtaler forefaldt imellem de Elskende. Snart blev det mig umuligt længere at udholde min piinlige Stilling. Jeg reiste mig, aabnede med megen Larm den bag Skjermbrættet værende Dør, og lukkede den igjen, hvorpaa jeg med stærke, men langsomme Skridt gik ind i Stuen. Carl havde imidlertid, i den Formodning, at det var En, som fra de bageste Værelser traadte ind i Kammeret, benyttet den Leilighed jeg gav ham til at undslye.

Jeg tog et Øieblik Plads ved Charlottes Seng, og spurgte: „Hvorledes er det med dig?“ — „Godt,“ svarede hun, uden at see paa mig; hendes Blik stirrede forbi mig, og var ubevægelig henvendt paa et fast Punct. Jeg sad lidt og betragtede hende. Derpaa gik jeg ud i det tilstødende Værelse. Her mødte jeg Carl, som kom med Hat i Haanden, og gav sig Udseende af først nu at være kommen. Jeg førte ham ind til Charlotte, hvem han med venlig Deeltagelse, men aldeles fattet, spurgte om hendes Befindende. „Gjør mig den Tjeneste,“ sagde jeg til ham, „at blive her i mit Sted, og sørge for at Charlotte faaer sin Medicin nøiagtig efter Lægens Forskrift. Jeg har vigtige Breve at skrive med Posten iaften, og maa derfor bort. „Jeg kommer siden igjen og skal da afløse dig.“ — Derpaa gik jeg, glad over at have ved dette Paafund forskaffet de Elskende en lang og uforstyrret Sammenkomst. Først Klokken Elleve begav jeg mig atter derhen; ved min Ankomst tog Carl Afsked og gik. En Time sildigere kom min Onkel og min Tante hjem fra deres Selskab.

Om to Dage var Charlotte død. Ved hendes Ligfærd mødte ogsaa Carl, bleg og alvorlig, som om han var opfyldt af stille Bedrøvelse, ikke som om hans Indre fortæredes af en voldsom Fortvivlelse. Myrtekrandsen laae paa hendes Kiste. Da de tre Skuffer Jord, som Præsten kastede paa Kisten, faldt

lige paa Krandsen, og dens unge Blade hvislende bukkede sig derunder, mødte Carls og mine Øine første Gang hverandre, og Taarerne banede sig paa eengang Vei hos os Begge. Det anede ham ikke, at jeg havde den samme Tanke som han.

Det var i Begyndelsen af sidste Vinter at denne Begivenhed tildrog sig, og nu befinde vi os i Slutningen af August Maaned. Det er saaledes i hen-ved et Aar at Carl har baaret sin Skjæbne, inden han bukkede under for dens Magt. Jeg troer ikke, at Nogen kan have været i et besynderligere og mere tvivlsomt Forhold end det, hvori jeg stod til ham. Skulde jeg paanøde ham min Fortrolighed, Tilstaaelsen af min Medviden i hans Hemmelighed? Dersom jeg havde gjort det, hvo veed om jeg ikke havde reddet ham fra den Fortvivlelse, som tilsidst sønderknuste ham? Men paa den anden Side var det jo høist sandsynligt, at min Tilstaaelse kun vilde tjene til at gjøre ham endnu mere ulykkelig. Den eneste Trøst, han har tilbage, tænkte jeg, er at blive Charlotte tro, selv i Døden; dersom han vidste, at det Haab, hvori hun er hensovet, var grundløst, saa vilde han finde, at det eneste Baand, der endnu bandt ham til den Elskede, til Livet og til Lykken, var løsnet, og hvo vilde være saa grusom at række Haand hertil? Disse to modsatte Synspunkter afvexlede bestandig hos mig; i forskjellige Øieblikke beherskede de

mig med lige stor Kraft, og frembragte intet andet Resultat end Mangel paa Beslutning. Tausheden var mig næsten lige saa piinlig, som Carl; men turde jeg bryde den? Snart vilde jeg det, snart vilde jeg det ikke. Hvad allerede tilforn var hændt, gjentog sig flere Gange i dette lange Tidsrum, nemlig at jeg gik til Carl med den, som jeg troede, faste Beslutning at overhugge den gordiske Knude, som Tausheden havde slynget, men saae mit Overlæg strande paa hans rolige Fatning. Vel havde Erfaringen lært mig, at denne ikke var til at troe, men der ligger en saa uhyre Kraft i den umiddelbare Anskuelse, at vor bedre Viden neppe kan staae sig imod den. Lad os have nok saa stærke Grunde til at ansee et Menneske for ulykkeligt og sønderrevet i sit Inderste; viser han sig fattet, oprømt og munter, saa ere alle vore Grunde jagede paa Flugten, og vi troe hellere Det, vi see, end Det, vi vide. Saaledes gik det ogsaa mig. Naar jeg talte med Carl, saa tænkte jeg: Hans første voldsomme Sorg er overstaaet; har han end ikke glemt Charlotte, saa begræder han hende dog ikke længere. Saa være da Fred med de Døde! Jeg vil ikke røre ved det nylig tillukte Saar. — Men neppe var jeg bleven alene, og kunde overlade mig til mine rolige Tanker, før jeg maatte sige mig selv: Men det er ikke Andet end Maske; har jeg ikke allerede tilforn ladet mig narre af hans utrolige Forstillelse? har han

ikke indbildt mig, og har jeg ikke troet, at hans Kjærlighed var forbi, og det just da den var paa det høieste Punkt? har han ikke lovet og tilsvoret sin Elskede denne grundige Taushed, denne mageløse Fatning? hvorledes kan jeg da lade mig bedrage af den?

Saaledes vaklende mellem to modsatte Beslutninger henlevede jeg dette lange Tidsrum. Jeg havde troet, at Carl efter Charlottes Død vilde lidt efter lidt trække sig tilbage fra min Tantes Huus, men tvertimod, han fordobblede sine Besøg, og blev snart saa aldeles uundværlig, at man savnede hans muntre og behagelige Selskab, hvergang han udeblev. Tilsidst var jeg aldeles i Vilderede med mine egne Tanker og med min Beslutning. Lidt efter lidt blev den Forestilling, at Carl havde gjenvundet sin Rolighed, saaledes grundfæstet i mit Sind, at jeg, trods de modsatte Forestillinger, som i mangt et Øieblik gjorde sig gjældende derimod, trods den Erindring jeg havde af min foregaaende Overbeviisning om Carls Ligegyldighed mod Charlotte, en Overbeviisning, hvoraf den nuværende ikke syntes at være Andet end en Gjentagelse, dog ikke kunde lade være at overlade mig til den beroligende Tanke, hvori Alt, hvad jeg saae og hørte, maatte stadfæste mig. Først i forrige Uge indtraf en Omstændighed, som ganske

var skikket til at vække min ubestemte Beslutning, men dên kom desværre for silde.

En Deel unge Mennesker, og deriblandt ogsaa Carl og jeg, havde forenet os om at tage Afsked med den bortflygtende Sommer, ved at benytte en af dens sidste skjønne Dage til en Skovtour. Efter at have tilbragt det Meste af denne Dag under Glassenes Klang og i lystige Samtaler, leirede vi os ved Solens Nedgang paa en af de skjønne Bakker ved Bagsvær Sø. Her beundrede vi Efteraarets Rigdom paa Farver, som især i denne Egn er mærkelig, da de mange forskjellige Træsorter, seete i Afstand over Søen, frembyde for Øiet de forunderligste Nuancer, lige fra Vaarens friskeste Grønt til Høstens Violette og Mørkerøde. Efter at vi en Tidlang havde moret os med det udmærkede Echo, som findes paa dette Sted, sagde jeg: „Denne Samtale bliver tilsidst eensformig. Echoet her tillands er ikke rigtig uddannet for Conversationen. I Gascogne, naar man spørger det: Hvorledes befinder De Dem? svarer det: Jeg takker, ret godt; og De, min Herre? — Her derimod veed man altid iforveien hvad det vil svare; og jeg vil derfor foreslaae, at lade Echoet hvile, og at underholde os paa en livfuldere Maade: Enhver af os skal efter Touren reise sig op, og staaende i vor Midte holde en Tale over en selvvalgt Gjenstand." — Mit Forslag fandt Bifald, og

vi begyndte allerede at sætte det iværk. Adskillige, for det meste comiske Taler bleve afholdte under Almindelig Latter og Applaus. Endelig var ogsaa Touren til Carl. Han reiste sig, og fremsagde med et langsomt og høitideligt Foredrag, der i Begyndelsen og af og til forekom parodisk, men i det Hele gjorde et dybt og alvorligt Indtryk, følgende Tale:

„Mine Herrer! De Gjenstande, hvorover der hidtil er bleven talt, have unægtelig deres Interesse. Saaledes har En afhandlet den Viisdom som er skjult i Vinen, og gjort opmærksom paa at den sande og den falske Viisdom have deres Udspring af den ægte og den forfalskede Viin, hvorved Viinhandlerlaugets Medlemmer komme, som mig synes, til at henføres til to Secter, nemlig de Orthodoxe og de falske Lærere, hvilke Sidste ere at betragte, om ei som Ulve i Faareklæder, saa dog som urene Aander i krystalliske Legemer. En Anden, af Frygt for at Stoffets Rigdom skulde overvælde og tilintetgjøre Formen, har valgt Ingenting til Gjenstand for sin Tale, og har dog maattet tilstaae, at en Evighed var for kort til at gjennemgaae Alt hvad der er at sige om Intet. Men besynderligt maa det synes, at der i et Symposion som dette endnu Ingen har været betænkt paa at holde en Tale over Eros. Let kunde Guden fortørnes, thi jeg tør vel antage at der ikke er Nogen iblandt os, som jo skylder ham Taknemmelighed. Lad

mig da, om muligt, afvende hans Vrede, thi hvo af os var istand til at udholde den? Jeg vil, saa godt jeg formaaer, holde en Tale til hans Ære, men først maa jeg anraabe hans Guddom om at udbrede sig fra mit Hjerte til min Læbe, dog saaledes at denne hverken siger for Meget eller for Lidt, thi begge Dele ere lige farlige, og vilde i lige Grad opvække hans Fortørnelse.

Men fra hvilken Side skal jeg betragte Eros? Thi han er saa mangfoldig, at jeg kun ved selv at sætte mig Grændser kan vente at tilfredsstille baade ham og den ærede Forsamling. Jeg vil ikke, mine Herrer, fortælle Dem om hans Formæling med Psyche, thi denne Begivenhed er udentvivl Dem Alle bekjendt. Men hvad De maaskee ikke vide, er at han siden den Tid har formælet sig med Døden; og denne Lære hører netop til hans dybeste Mysterier. Men hans Flamme, som stedse varmer mit Hjerte, og som i dette Øieblik brænder paa min Tunge, siger mig, at jeg tør hæve Sløret, og føre Dem ind i det Inderste af hans Tempel. Dog gaaer det med dette Mysterium som med ethvert andet: Naar jeg har sagt Dem det, vil det undre Dem, at De ikke af Dem selv ere faldet derpaa, saa simpel, saa indlysende er Tingen. Troer De virkelig, at Eros elskede Psyche saa høit? Nei, han elsker Døden langt høiere. Naar er den Elskede os kjærest? I det Øie-

blik hun forlader os. Naar længes Kjærligheden meest efter Forening? Naar Solen synker, naar Dagen døer; aldrig kan Eros faae det mørkt nok. Hvad er Kjærlighedens Maal? At smelte sammen med sin Gjenstand, at opgive sin Individualitet. Er da ikke Døden dens Maal? — O mine Venner og Tilhørere! Kaster et Blik paa hvad der i dette Øieblik omgiver eder! Just nu gaaer Solen ned, og Dagens Glæder ere forbi. Maaskee var denne den sidste Sommerdag. Seer, hvor de visne Træers røde Kroner smile sørgeligt ved dens sidste Straale. Har Sommeren nogensinde været eder kjærere end nu da den skilles fra jer? Kan I da betvivle, at Døden er den Brud, som Eros elsker fremfor Alt?

I maa ikke lee (thi det vilde forstyrre mig i min Tales Alvor), naar jeg siger eder hvad der først har bragt mig paa denne Tanke. Jeg har kjendt en Doctor, som ansaaes for vanvittig, og døde i Daarekisten, men det forekommer mig at han var klogere end alle vi Andre. Intet Menneske kan leve uden Kjærlighed; herom, troer jeg, at vi ere enige, thi for de Uindviede taler jeg ikke. Den saakaldte Vanvittige kunde heller ikke leve den foruden, men for at bygge paa en sikker Grund, forlibede han sig i et Dødningehoved. Enhver Kjender, som saae dette Hoved, maatte tilstaae, at det var et af de allerfuldkomneste, og at ingen osteologisk Samling kunde ønske

sig en skjønnere Prydelse. Ingen forstod Dette bedre end Doctoren. Han havde hellere opoffret sit eget Hoved, end dette, hvis Eierinde han forresten aldrig havde seet. Men hele Dagen stod det for ham paa Bordet, og om Natten tog han det med sig i Sengen, klappede det med sin Haand, trykte dets hvide Tænder mod sine Læber, og vædede det med sin Henrykkelses Taarer. Jeg har stedse tænkt, at der i denne Mands tilsyneladende Galskab aabenbarede sig en for de almindelige Mennesker skjult Fornuft. Hvad maa være vigtigere for Kjærligheden end Sikkerhed i sin Besiddelse? Men hvor findes Sikkerhed udenfor Døden? Livet er saa foranderligt; det holder os i en uophørlig Spænding og Uro. Kjærligheden martres af Jalousie, af Frygt for at miste sin Gjenstand, af tusinde Ængstelser over de utallige grusomme Forandringer, Tiden kan medføre. Kun i Døden bliver Alt ved det Gamle; den berøver os Intet, den sikkrer os vor Besiddelse for evig. Derfor maatte Orpheus og Alceste gaae til Orcus; derfor have de gamle Kunstnere, naar de vilde udtrykke den evige, den uforanderlige Kjærlighed, ikke ladet sig nøie med blot at fremstille Psyche; nei de viste Sommerfuglen flagrende over et Dødningehoved; kun saaledes bar deres Fremstilling Præg af, at Eros selv havde begeistret dem.

Behøves der endnu et strengt Beviis for at Eros har Døden kjærere end Psyche? Nu vel, saa

har jeg det: Jo mere man lader sig beherske af den elskede Gjenstand, desto kjærere har man den. Men Eros beherskede Psyche langt mere end hun beherskede ham. Derfor maatte hun udholde de svære Prøvelser, hvorved hun lidt efter lidt skulde gjøre sig værdig til Gudens Omfavnelser. Med Døden forholder det sig derimod omvendt, thi Eros har aldrig sat Døden paa Prøve, men Denne har gjort det ved Eros. Psyche var en Dødelig, Døden er udødelig.

Hvo har ikke hørt, at Eros er blind? Den store Hob tager Dette i den Betydning, at han ikke har noget Valg, men hengiver sig til den første den bedste Gjenstand. Men det er ikke den Eros, til hvis Priis jeg taler. Vel er ogsaa Denne blind, og man har sagt at han, skjøndt langt fra at være flygtig, saa-ledes som Hiin, dog ikke valgte efter den synlige Fortjeneste, men fremstod, ligesom Alt hvad der er guddommeligt, af Intet, og uden foregaaende Grund. Skjøndt denne Forklaring vel er langt høiere end den forrige, saa kan den dog endnu ikke tilfredsstille de dybest Indviede. Nei, Eros er blind, fordi Døden er hans Brud; Blindhed er Dødens Billede, Natten er Dagens virkelige Død.

O mine Venner og Tilhørere! Medens jeg her staaer og taler til Gudens Ære, saa lader han mig føle, hvor meget hans Aand hviler over mig, thi Solen er nu ganske gaaet ned, og den mørke Nat

drager hen over vore Hoveder. Det er Gudens Elskede, hvis kolde, dugbesprængte Læber give os det Brudekys, som han har paatrykket dem. Seer hist de funklende Stjerner! Det er hendes Øine, som skue os. Hun speider efter sin Eros. Den af os, i hvis Hjerte han boer trofast og uforgængelig, vil hun udkaare til sit evige Favntag." —

Med stor Opmærksomhed, ja næsten med Andagt havde vor lille Kreds lyttet til denne besynderlige Tale, men vor Forundring steg til det Høieste, da Carl ved de sidste Ord kastede sig ned paa Jorden, og brast ud i en hæftig Graad. Vi sprang Alle paa eengang op, iilte hen til ham, løftede ham iveiret, og spurgte: „Carl! hvorledes har du det?" — Langsomt reiste han sig, saae sig om, aftørrede sine Taarer og gav sig derpaa til at lee høit idet han sagde: „Jeg troer, jeg er gal. Jeg er bleven saa rørt over min egen Tale, at jeg reent er gaaet fra mine Concepter; men jeg veed ikke, hvorledes det er: det forekommer mig, som om jeg aldrig har hørt saa deilig en Tale, som denne." — Over denne naive Tilstaaelse brast hele Selskabet i Latter, og Munterheden var vendt tilbage. Alene jeg kunde ikke overvinde den melancholske Stemning, hvori Carls Tale havde sat mig. Vi kjørte ind til Byen, og skiltes ad, men min Beslutning var nu ufravigelig tagen. Jeg var aldeles bestemt paa, næste Morgen at gaae hen

til Carl, og, ihvad Følgen end maatte blive, bryde den Taushed, hvis Fare jeg nu begyndte at ane.

Men neppe var Solen staaet op, før jeg modtog et Brev fra ham. Her er det; jeg bærer det hos mig. Det lyder saaledes:

„Min sande Ven! Hvad jeg har at sige dig, vil, imod min Villie, forskrække dig; det vil volde dig Sorg, men du vil have Kraft til at overvinde den. Naar du modtager disse Linier, er jeg ikke mere. Jeg har nøie overveiet, hvorvidt jeg kan forsvare for min Samvittighed at forfærde og bedrøve de Faa, som have Godhed for mig, og fremfor Alle dig, min sande, min oprigtige Ven! — Men jeg har en helligere Pligt at iagttage, en endnu helligere end den, jeg er det ædleste Venskab skyldig. Tro ikke, at det er i Fortvivlelse jeg ender mine Dage. Nei, min Ven! hvis Nogen har været lyksalig, da er det mig, og jeg har ikke taget feil, da jeg forudsaae, at jeg aldrig kunde blive ulykkelig. Men jeg er nødt til at skjule min Lykke. En hellig Ed forpligter mig til ikke at meddele den til Nogen, ei engang til dig, min Ven! og dog var kun denne Meddelelse, og intet Andet, istand til at styrke mig til at bære min Byrde. Jeg maa befrygte at blive Meeneder, hvis jeg ikke berøver mig selv Muligheden af at bryde min Taushed. Flere Gange har jeg i eensomme natlige Timer bragt min Lykkes Historie paa Papiret, men ved

Dagens første Straaler har jeg ligesaa ofte tilintetgjort den eneste Medvider, der i et ugunstigt Tilfælde kunde røbe mig. Det er i Følelsen af min Pligt, det er i Følelsen af min Lykke, at jeg forlader Livet. Lad dette berolige dig! — Med dette Brev følger Nøglen til mit Chatol. Du vil deri finde nogle faa Penge, som dog ere tilstrækkelige til at bestride hvad Omkostninger der kan finde Sted ved mit Lig, og hvad Krav der forresten maatte hvile paa mig. Paa mit øvrige Efterladenskab sætter jeg aldeles ingen Priis. Din Rembrandt beder jeg dig tage tilbage. Den skal være den sidste Gjenstand, hvorpaa mit Øie fæster sig, naar jeg forlader mit Værelse. Men en lille tillukket Guldkapsel, som jeg bærer paa mit Bryst, ønsker jeg at tage med mig i min uindviede Grav, dog uden Undersøgelse af dens Indhold. — Farvel, min sande Ven! Først hisset vil jeg kunne lønne dit Venskab, naar Taushedens kolde Jernmuur ikke længer adskiller vore Hjerter. Farvel! Din tro, din evig hengivne Carl." —

Skjælvende iilte jeg hen til Carls Bopæl; han havde allerede forladt den. En Pistolkugle havde endt hans Dage. Ved Bagsvær Sø fandt man hans Lig, paa samme Sted hvor han Aftenen iforveien havde holdt sin Tale over Eros. —

Her endte Fredrik sin Fortælling, og tilhyllede

sit Ansigt med sine Hænder. Jeg sad længe taus og betragtede ham.

„Fredrik!" sagde jeg endelig: „Din Fortælling har i høieste Grad overrasket og bevæget mig. Hvorledes utidig Snakke- og Sladdrelyst kan volde os selv og Andre Fortræd, derpaa frembyder næsten hver Dag Exempler; men at Taushedon kan være saa farlig, det havde jeg hidtil ikke troet. Hvorom Alting er, saa bør du, min Ven, vel overlade dig til den Sorg som du er den Ulykkeliges Minde skyldig; men Bebreidelser har du ikke at gjøre dig. Jeg vilde i dit Sted have handlet paa samme Maade, og maaskee neppe engang fattet den Beslutning, hvortil du tilsjidst, skjøndt for sildigt, endelig overvandt dig selv. Det har stedse noget Udelicat at paanøde en Anden sin Fortrolighed, og det er især ikke noget ringe Bovestykke, naar man paa en saa egen Maade, som du, er kommen i Besiddelsen af hans Hemmelighed. Men her fandt endnu et langt vigtigere Hensyn Sted, end Delicatessen. Der var al Rimelighed for at antage, at Carl lidt efter lidt havde lært at bære saavel Erindringen af sin Lykke, som Følelsen af dens Tab, og ihvorvel det var at forudsee, at hans levende Aand ofte trængte til Meddelelse, saa var det dog sandsynligt, at han, langt fra at ville kjøbe denne med Opoffrelsen af sin Hemmelighed, først da vilde føle sig ret ulykkelig, naar han erfarede,

at han allerede længe havde havt en Medvider deri. Efter Alt hvad jeg har hørt, forekommer det mig, som om Udførelsen af din Beslutning snarere vilde have fremskyndet hans Selvmord, end forhindret det; ja hvad som mere er: han vilde da have bukket under for Fortvivlelsen, istedenfor at han nu er død med den trøstende Tanke at det var hans Lykke, under hvis Byrde han gik tilgrunde. Vær derfor kun bedrøvet, min Ven, men vær rolig og fattet, og lad ikke Sorgen faae en utilladelig Magt over din brødefri Sjæl."

Ved disse Ord reiste jeg mig op, gik til Vinduet, og trak Gardinerne tilside. Solen var allerede staaet op, og skinnede klart hen paa Ruderne. Ved Synet af den lyse Morgen var det ligesom der foregik en Forandring i mit Inderste. Den stærke Viin, hvoraf jeg hele Natten af og til havde drukket, havde ogsaa bidraget Sit til at exaltere mig. Den tilendebragte Nat, dens Eventyr, Fredriks Fortælling, Alt forekom mig som en Drøm, hvoraf jeg nu var pludselig vaagnet. Jeg vendte mig om, ligesom for endnu engang at gjenkalde det Forbigangne i min Erindring. Fredrik sad endnu paa Divanen, i den samme nedbøiede Stilling; Lampen stod og kastede et underligt Skjær i Daglyset; Luften forekom mig qvalm og trykkende. „Hør, Fredrik!" sagde jeg: „Der er vel neppe Nogen af os To som har Lyst til at gaae tilsengs; og det er ogsaa for tidligt at besørge vore daglige For-

retninger. Lad os gaae ud i den frie Luft. See, hvor Morgenen er deilig; det lader til, at den Sommerdag, som Carl med rette kaldte den sidste, dog ikke vil blive den sidste for os. Kom og lad os nyde den!"

Fredrik bifaldt mit Forslag. Vi forlode Huset. Gaderne vare endnu stille og øde; næsten bag alle Vinduer vare Rullegardinerne nede; kun hist og her saae man paa et Tagkammer en tidlig vaagen Tobaksrøger staae i Skjorteærmer i aabent Vindue. Vi gik ud af Byen, og uvilkaarligt begave vi os hen over Farimagsveien. Carls friske Grav i Morgensolens Belysning vinkede os til sig; vi nærmede os den, offrede den en stille Taare, og gik derpaa videre. Jeg kunde ikke lade være at tage Veien forbi Herr B's Huus; men ogsaa her tydede Alt hen paa at hele Familien befandt sig i den dybeste Ro. Jeg kastede et lønligt Blik op til Marianes Vinduer; Rullegardinerne vare nede, men en stor Mængde Glas, fulde af Efteraarets meest spraglede Blomster, stode foran dem, og hilsede mig venligt, som om de vilde forkynde mig en Lykke, der idag ventede mig hos min Elskede. Havde jeg været alene, var jeg neppe kommen videre, men var bleven staaende og havde fordybet mig i mine Forhaabninger. Men Fredrik, som ikke vidste noget af mit Bekjendskab til Herr B's Familie, maatte ikke mærke det; jeg rev mig altsaa løs. Vi bleve ved at gaae, indtil vi

naaede Charlottenlund. Her lode vi os give Kaffe; og da vor Samtale ikke var meget levende, men Hver af os var fordybet i sine egne Tanker, saa gik jeg alene ud i Skoven, for at overlade mig til mine Betragtninger. Jeg kunde ikke forvinde det Indtryk, som Carls Historie havde gjort paa mig. Uvilkaarligt maatte jeg sammenligne mig selv med ham; min hemmelige Kjærlighedsforstaaelse begyndte at være mig til Plage. Jeg besluttede, paa Hjemveien at gaae ind til Mariane, fortælle hende hvad jeg havde oplevet, og bede hende om Tilladelse til at erklære mig for hendes Forældre. I denne Hensigt forberedte jeg mig paa en Tale, fuld af de vægtigste Grunde; jeg gjentog den flere Gange for mig selv, jeg lærte den næsten udenad, og tvivlede ikke paa dens Virkning. Men om jeg ikke af egen Erfaring vidste det, saa burde jeg have lært det af Wilhelm Meister, at jo mere man i det daglige Liv forbereder sig paa slige veloverlagte Taler, desmindre kommer man til at gjøre Brug af dem.

Jeg vendte tilbage til Fredrik, og vi begave os ind til Byen. Da vi vare ved Forstaden, var det allerede høit op paa Formiddagen. „Jeg vil," sagde Fredrik, „da jeg just er kommen i denne Egn, med det Samme besørge et Ærinde, som jeg har til en Mand herude." — „Vel!" svarede jeg, glad over at finde et Paaskud til at skilles fra ham, for at han

ikke skulde see mig gaae ind i Herr B's Huus: „saa vil jeg tage en anden Vei ind til Byen." Vi aftalte derpaa, at vi vilde spise sammen til Middag, samt hvor vi skulde mødes. Jeg løb nu, som jeg vilde gaae en anden Vei til Staden; men da der var gaaet saa lang Tid, at jeg maatte antage, Fredrik nu var kommen forbi Herr B's Huus, vendte jeg om og gik derind.

Jeg traf Mariane i Haven; hun var særdeles oprømt og venlig stemt imod mig, saa at jeg med Glæde bemærkede, at de forrige Aftners Misforstaaelse nu af sig selv var hævet. Men hendes Moder var tilstede, og det var mig ikke muligt at faae min Tale anbragt. Mariane, som mærkede at jeg havde Noget paa mit Hjerte og selv længtes efter at tale med mig i Cenrum, gav mig snart et yderst kjærkomment Vink. „Jeg vil," sagde hun, hente de to Urtepotter som staae i min Faders Værelse; de maae ud i Luften og Solen." „Tillad," sagde jeg, „at jeg bærer den ene." — „Med Fornøielse," svarede hun, og hurtig iilte vi ind i hendes Faders Værelse. Ved Siden af dette Værelse var et lille Cabinet, hvori Herr B. om Sommeren havde et Slags Contor; Døren stod aaben, jeg saae nogle Borde bedækkede med Breve og andre Papirer. Neppe vare vi komne ind i det forreste Værelse, før Mariane faldt mig om Halsen og sagde: „Her er Ingen tilstede; min Fader gik i dette Øieblik til

Byen. O min Ven! hvormeget har jeg ikke længtes efter et Øieblik som dette!" — „Min elskede Mariane!" udbraabte jeg: „jeg har tusinde Ting paa mit Hjerte. Hør hvad jeg har at sige dig" . . . „Ikke et Ord!" tonede en mig velbekjendt Stemme i Cabinettet. Men hvad lignede min Forundring, da Fredrik traadte os imøde! „Jeg troer," sagde han, „at jeg af Skjæbnen er udseet til at være tvunget Vidne ved alle hemmelige Rendezvous. Men jeg har betalt altfor dyre Lærepenge, til oftere at finde mig deri." — Min Forbauselse og Marianes Forlegenhed berøvede os næsten Mælet. „Bliv ikke forskrækket, Jomfru B.," sagde Fredrik: „Denne unge Mand er min Ven. I dette Øieblik skiltes jeg fra ham, og drømte ikke om, at han vilde gaae herind. Jeg havde Affairer med Deres Herr Fader, som gav mig nogle Papirer at gjennemblade, og bad mig undskylde, at han imidlertid forlod mig. Om en Times Tid lovede han at komme tilbàge. Deres Hemmelighed skal jeg vist ikke røbe, men De selv bør ikke være uvidende om at jeg er deelagtig i den."

Det varede længe førend Mariane kunde komme sig af sin Forskrækkelse over saa pludselig at have faaet en Fortrolig, og det i en Person, som hun aldrig før havde seet. Tiden gik, uden at vi mærkede det, hen med en levende Samtale, hvori Fredrik gjentog i Korthed sin ulykkelige Vens Historie, og

Mariane og jeg ikke undlode at gjøre Anvendelse deraf paa vort eget Forhold. Før vi vidste det, kom Herr B. tilbage, og næsten paa samme Tid traadte hans Frue ind til os. Vi vare alle Tre i en saa kjendelig Bevægelse, at det vilde have været forgjæves at skjule den. Jeg saae paa Mariane, hun saae paa mig, og som om vi gjensidig havde gjættet hinandens Tanker, sank vi i Armene paa hinanden, og bøiede os tause ned for Forældrene. De reiste os venligt op, og omfavnede os. „Troer I ikke," sagde Fru B., „at vi alt længe have mærket det? En øm Moder tager ikke feil af sit eneste Barns Følelser. Men siger, hvorlænge I have været enige med hinanden?" — „Over et Aar," stammede Mariane, med nedslagne Øine. — „Saa vilde det være Synd," sagde Herr B., „at modsætte sig eders Kjærlighed; den er prøvet i Tausheden; hvorfor skulde vi ikke give den vor Velsignelse?" —

Om faa Maaneder havde jeg, ved Hr. B's, ved Fredriks og ved mine egne Bestræbelser faaet et Embede, som rigtignok var ringe, men dog Alt hvad Marianes Forældre forlangte. Vi holdt Bryllup, og Fredrik var tilstede derved. Da Brudeparrets Skaal blev udbragt ved Bordet, nærmede Fredrik sig til os, og hviskede: „Tausheden har gjort min ene Ven ulykkelig, men den anden lykkelig. Fred være med de Døde! Held følge de Levende!"

Kaninen.

(Oprindeligt meddeelt i Kjøbenhavns flyvende Post, 1830; derefter trykt i Digte og Fortællinger I. Bind, 1849, og i Poetiske Skrifter, VII. Bind, 1849.)

Lord N., en af Englands rigeste Privatmænd, havde begivet sig paa Veien fra sit Gods til en i nogle Miles Afstand liggende Fabrikstad, hvor han agtede at indkjøbe nogle Plove, Spader og andre Jernvare. Han var til Hest, og havde ei engang en Rideknægt i Følge. Den lille Stad, som var Maalet for hans Reise, laae tæt ved Landeveien til London, men i meget længere Afstand fra London, end fra Lord N's. Gods.

Da han var kommen noget over halvveis, befandt han sig paa en temmelig stor Lynghede, midt paa hvilken der laae et eensomt Huus. I Nærheden af dette havde han det Uheld, at hans Hest gjorde et Feiltrin, og derved kom til at halte paa det ene Bagbeen. Saasnart han mærkede det, steg han af, og førte Hesten ind i et Indelukke ved det eensomme Huus, hvor han anbefalede den til Beboernes Omsorg; og uden at bekymre sig videre om dette Tilfælde, fortsatte han Veien tilfods, i den Hensigt, naar han havde rygtet sit Ærinde i den nærliggende Stad, da at leie i samme en Vogn, for dermed at

befordres tilbage, og paa Veien at tage den haltende Ridehest med.

Da han var gaaet Heden til Ende, kom han ind i en Skov, og saae langt borte en Fodgænger komme ham imøde. Eftersom han nærmede sig ham, bemærkede han, at det var en Mand med et temmelig characteristisk Udvortes, men overmaade simpelt klædt; en lille Kurv hang i et Baand om hans Skuldre. Da han var kommen ham ganske nær, standsede den Fremmede, og sagde: „God Dag, Mylord! De skulde vel ikke have Lyst til at kjøbe min lille Kanin?" Og i det Samme aabnede han Kurven, som han bar om Skuldrene, og viste Lord N. en hvid Kanin, som laae i Kurven. Lord N., som ligeledes havde standset, for at høre hvad den Fremmede vilde ham, kunde næsten ikke bare sig for at lee, og sagde med et Smiil: „Hvad skulde jeg vel gjøre med den?" — „O!" svarede den Fremmede: „den kan altid være til Nytte og Fornøielse, og De maa endelig kjøbe den." — „Snikksnak!" gjentog Lord N., som begyndte at blive utaalmodig: „jeg har allerede en Skare af Kaniner paa mit Gods." — „Saameget mere," svarede den Fremmede, „bør de have denne med, for at gjøre Deres Samling fuldstændigere; og jeg er desuden vis paa at De kjøber den." Med disse Ord holdt han den aabne Kurv tæt hen for Lord N. Denne, uden at sige et Ord, kastede et foragteligt

Blik paa den paatrængende Kræmmer, stødte til Kurven, og vilde gaae forbi, da den Fremmede med Eet sprang tilbage, og idet han holdt Lord N. en spændt Pistol for Brystet, udraabte: „Mylord! De kjøber bestemt min lille Kanin."

Lord N., som blev noget betænkelig over denne nye Maade at skaffe sig Handelskunder paa, fattede sig, tog sin Tegnebog op af Lommen, og sagde: „Nu vel, siden det ikke kan være Andet, saa faaer jeg vel at kjøbe den. Hvor meget skal den koste?" — „Den er noget dyr," svarede den Fremmede, „men De vil ikke fortryde Kjøbmandsskabet. Med eet Ord: den koster 20,000 Pund." — Koldblodig svarede Lord N.: „Det gjør mig ondt, thi saa store Summer bærer jeg ikke hos mig. I min Tegnebog har jeg henved 100 Pund. Hvis De troer, at Kaninen kan være betalt dermed, saa tag dem." — „Mylord!" gjensvarede den Fremmede: „jeg er ikke den Mand, som man behøver at prutte med; jeg veed hvad mine Vare ere værd, og forlanger ikke Mere for dem. Tro ikke om mig, at jeg vil berøve Dem Deres Tegnebog, hvori de ikke har flere Penge, end De kan komme til at bruge paa Deres Reise. Det er ingenlunde min Hensigt at sætte Dem i Forlegenhed, thi lykkeligviis er De en Mand, hvis Underskrift er mere værd end ti saadanne Kaniner. Behag kun at sætte Deres ærede Navn under dette

Papiir, og Handelen er sluttet." Han præsenterede nu en Anviisning paa 20,000 Pund, som kunde hæves i den londonske Bank, fremtog et Lomme-Skrivertøi, dyppede en Pen, og gav Lord N. den i Haanden. Den forbausede Lord betænkte sig et Øieblik, men efter at have kastet et Sideblik paa den spændte Pistol, underskrev han. Den Fremmede tog Anviisningen, saae paa den, smiilte, og sagde: „Er det Ret, Mylord? bør man ikke selv i Kjøbmandsskab gaae ærligt tilværks? Dette er ikke Deres rigtige Underskrift. Men lykkeligviis har jeg forudseet dette Tilfælde." Han rev Anviisningen istykker, og fremtog en anden, ligelydende, som han paany præsenterede Lord N. tilligemed den paany dyppede Pen. „Fordømt!" hvislede Lord N., og underskrev anden Gang. „Nu er det godt," sagde den Fremmede, som med opmærksomme Øine havde fulgt Bevægelsen af hans Haand. Han tog Anviisningen, puttede den ind paa Brystet, tog sin Kurv af, og overleverede den til Lord N., idet han sagde: „Nu er min lille Kanin Deres." — „Behold den selv," svarede den tvungne Kjøber: „jeg bryder mig ikke om den!" — „Hvorledes?" svarede Kanin-Kræmmeren: „Hvad seer De mig an for? Troer De, jeg er en Bedrager, som vil tage Deres Penge, uden at give Dem Vare derfor? Nei, Mylord, De skal ligesaa vist modtage Kaninen, som jeg har modtaget

Betaling for den." Og med disse Ord hængte han den modstridende Lord Kurven om Skuldrene, bukkede ærbødigt for ham, gik bort, og forsvandt i Skoven.

Med den forhadte Kurv om Halsen, stod Lord N. et Dieblik, uvis om hvad han skulde gjøre. Han bandede sin gode Hest, fordi den havde forvredet Benet, og nu ikke med Lynets Fart kunde bringe ham til London, hvorhen det gjaldt at faae et hurtigt Bud, for at forhindre den betydelige Summas Udbetaling. Han besluttede ikke desmindre at gjøre hvad han kunde, og fortsatte derfor af al Magt sin Fodtour til den nærliggende Fabrikstad, hvor han agtede at tage de nødvendige Dispositioner, og iilsomt at udføre dem. Paa Veien saae han med Ærgelse paa Kurven, der endog sinkede hans Gang. Nær havde han taget den af, og kastet baade den og dens Indhold Pokker i Vold, da det faldt ham ind, at han burde beholde den, for ved Sagens juridiske Undersøgelse at kunne fremlægge den, som et Slags Corpus delicti. Han skyndte sig altsaa til Byen, hvor han i Hast fik to ridende Stafetter expederede til London, hver med en ligelydende Protest til Banken. At han just affendte to paa een Gang, skeete deels for en Sikkerheds Skyld, ifald der nemlig skulde tilstøde den ene noget Uheld underveis, deels for at gjensidig den ene skulde animere den anden til at skynde sig, hvorfor han ogsaa bad dem

om at kappes i Hurtighed, og lovede til den, som først naaede sin Bestemmelse, en betydelig Belønning, uden Hensyn paa selve Sagens Udfald. Efter at have gjort disse Anstalter, besørgede han sit forehavende Indkjøb af Jernkram, og drog saa rolig, som om Intet var forefaldet, tilbage til sit Gods, hvor han havde sat begge Stafetterne Stævne ved deres Tilbagekomst fra London.

Den næste Dag indtraf de begge to paa Godset, men med den ubehagelige Efterretning, at Pengene vare udbetalte en lille Time før Protestens Ankomst. Kanin-Kræmmeren havde sandsynligviis været ligesaa hurtig som de, og havde følgelig, benyttende sit Forspring, kunnet komme dem i Forkjøbet. Med megen Koldblodighed hørte Lord N. deres Budskab, udbetalte den lovede Sum til ham, som var kommen først til Maalet, og gav endog den Anden en mindre Douceur for hans gode Villies Skyld, hvorpaa de anbefalede sig, medens han takkede dem, og beklagede, at han havde gjort dem Uleilighed til ingen Nytte.

Lord N., som endnu vilde forsøge det sidste Middel, begav sig strax til London, hvor han underrettede Politiet om det Forefaldne. Constablerne kom paa Benene, Undersøgelser skeete overalt, mistænkelige Personer forhørtes. Forgjæves! Et halvt Aar var allerede henrundet, og endnu var man ikke kommen paa Sporet. Lord N. havde allerede opgivet

Haabet om nogensinde at opdage sin Røver. Endskjøndt et Tab af 20,000 Pund maa være føleligt for Enhver, selv for den rigeste Mand, saa var han dog saa rig, at han gjerne kunde undvære dem. Han fandt sig derfor ogsaa rolig i Tabet, og syntes begjærligere paa at opdage Gjerningsmanden, end paa at faae Pengene fat.

Lord N's ældste Datter, den smukke Miss Clara, havde imidlertid antaget sig den lille Kanin, og fattet et formeligt Venskab for den. Hun havde ladet gjøre et smukt Staaltraadsbuur til den, og ophængt samme i Forstuen. Lord N. havde den saaledes daglig for Øie; og naar han gik den forbi, fløi mangt et God dam ud af hans Mund. „Du er 20,000 Pund værd mellem Brødre," sagde han: „men den Eneste, som skulde kjøbe dig, er udentvivl i America eller Sydsøen, og Kjøbesummen er maaskee allerede adspredt i alle fem Verdens-Parter. Men jeg sværger, at hvis jeg nogensinde opdager ham, da skal han ikke slippe, saalænge der endnu er en Galge i England. Og dig, fordømte Kreatur, tilføiede han, idet han truede ad Kaninen: dig vil jeg lade drukne, for ikke daglig at have dig for Øiet." — „O nei!" sagde Miss Clara med en bedende Stemme, idet hun klappede det ved hendes Venlighed tæmmede Dyr: „lad den uskyldige Kanin leve! den er beskeden, og har ikke selv vurderet sig til saa høi en Priis." — „Det er sandt," svarede Lord N.

leende; og uagtet denne Samtale hyppigen gjentoges, saa blev Kaninen bestandig hængende paa sin Plads, og trivedes under Miss Claras venlige Omsorg.

Tre Aar vare imidlertid forløbne. Lord N. og hans Familie havde afvexlende tilbragt Tiden paa Landet og i deres Hotel i London, hvor de havde deeltaget i de selskabelige Adspredelser, som denne Verden af en Stad frembyder. Miss Clara havde været Gjenstand for en Mængde unge, fornemme Herrers Tilbedelse, uden dog at gjengjælde Nogen med de samme Følelser. Hendes Fader opdagede imidlertid, at Grunden til hendes Tilbageholdenhed mod Londons meest indtagende unge Mænd ikke var Ufølsomhed, men en hemmelig Tilbøielighed, som hun nærede til Mr. Théodore C., Søn af en fattig fransk Parykmager, forresten et smukt og elskværdigt ungt Menneske, der (Himlen maa vide hvordan) havde gjort hendes Bekjendtskab, og siden under et paataget Navn havde opsøgt hende i forskjellige Cirkler, og været saa lykkelig at vinde hendes Hjerte. Men da Lord N. snart erfarede den unge Tilbeders virkelige Navn og Stand, saa modsatte han sig Partiet, og befalede sin Datter, aldrig mere at see den uværdige Elsker. Men, som bekjendt, har i England det faderlige Forbud ganske den samme Virkning, som den faderlige Velsignelse. Familien var taget tilbage paa Godset. Lord N. havde en Dag været paa Jagt; og da han kom hjem, for at sætte sig til

et muntert Maaltid, savnedes Miss Clara, og Ingen vidste, hvor hun var at finde. Som en Mand, der var vel bevandret i de engelske Skikke, var han intet Dieblik raadvild, men lod ufortøvet spænde sex Heste for en let Vogn, og rullede i flyvende Fart til Gretna-Green. Men ligesom for tre Aar siden hans Stafetter vare komne en Time for sildig til den londonske Bank, saa havde han nu i egen Person den Sorg at komme til Gretna-Green en Time efter at den berømte Smed, uden hvem den engelske Constitution neppe vilde holde sig, havde smeddet et lykkeligt Ægteskab.

Forbittret vendte Lord N. tilbage til sit Gods. Faa Dage efter modtog han et Brev fra sin Datter, som underskrev sig Madame C. Hun lod ham vide, at hun og hendes Ægtefælle boede paa et Tagkammer i London, men at det blot beroede paa den elskede Faders Ædelmodighed, om de Begge skulde vende tilbage, og kaste sig for hans Fødder, samt indtage et bedre Logis end det, som de for Dieblikket beboede. Men Lord N. svarede kortelig herpaa, at Madame C., som han ikke erkjendte for sin Datter, kunde opholde sig, hvor det behagede hende, kun ikke paa noget ham tilhørende Terrain. Tillige gav han Ordre til at sende hende alle de Ting, som vare hendes private Eiendom, saasom hendes Garderobe, hendes Juveler, hendes Bibel, Psalmebog og Romanbibliothek, o. s. v. Ved at samle disse forskjellige

Gjenstande, faldt hans Tanke ogsaa paa Kaninen, hvilken han allerede længe havde betragtet som Miss Claras Eiendom. Han lod den altsaa, vel emballeret i Bomuld, lægge i den samme Kurv, hvori han for tre Aar siden havde modtaget den midt paa Landeveien, og sendte hende den tilligemed de øvrige Effecter, idet han tilføiede i et Postscriptum under Brevet: „at han herved tillige tilstillede hende Udstyr og Medgift, nemlig 20,000 Pund under Skikkelse af en hvid Kanin."

»Maudit pays!« udraabte den gamle Parykmager, da han nogen Tid efter sad paa det londonske Tagkammer, og med sin Søn og sin Svigerdatter nød den tarvelige, huuslige Lyksalighed. »Maudit pays!« udraabte han atter: „jeg er bleven Svigerpapa til en Lords Datter, og endda er jeg nær ved at døe af Sult. Hvad skal vi nu gribe til, efterat alle min Svigerdatters Juveler ere solgte til min gode Kunde, den fordømte Guldsmed, hvis Haar jeg vilde ønske at jeg aldrig havde friseret? Og vi skal idag endnu flytte hen i et andet Logis, og det uden at have en eneste Skilling! Au diable les mariages d'inclination!«

„De glemmer," svarede Madame Clara, „at jeg endnu besidder dette Guldubr, som er af megen Værdi. Vel skiller jeg mig nødig ved det, da det er en Foræring af min Fader, men siden det ikke kan

være andet, saa gaa, jeg beder Dem, og sælg det for hvad De kan faae for det." — „Men det er jo Ulykken," sagde Svigerpapa, „at den gamle Coquin af Guldsmed er bleven syg, som jeg allerede har havt den Ære at fortælle Dem; han forsikkrer mig jo altid paa sin parole d'honneur, at han selv ingen Penge har, men at han maa gaae ud for at laane dem hos en Handelsmand af sine Venner; og da han nu er syg, og har lagt sig til Sengs, saa kan han jo ikke gaae ud, og saa kan vi jo heller ingen Penge faae; thi det er farligt her i denne maudite ville at sælge slige Kostbarheder til Folk, som man ikke kjender; man bliver let betragtet som en Tyv, og risquerer at komme for Policen, hvilket altid er ubehageligt."

„De har Ret, min Fader," sagde Théodore: „men jeg kjender en Uhrmager, til hvem jeg vil henvende mig; det er en brav Mand, og han kjøber nok Uhret." — Madame Clara saae paa det med et Suk, og rakte det til sin Mand, som puttede det i Lommen, sprang op, og tog sin Hat, for strax at udføre sit Ærinde. „Det er sandt!" tilføiede han: „han boer just paa Veien til vort nye Logis; jeg vil derfor, chère Clara, medtage de eneste af dine Effecter, som vi endnu have tilovers, nemlig din Guitar og din Kanin, og bringe dem op paa vort nye Tagkammer, hvor jeg vil ønske, at vi maae faae bedre Lykke, end paa det gamle." Med disse Ord tog

han Guitaren i den ene Haand, og Kurven med Kaninen i den anden, og hoppede syngende ud af Døren ned ad de talrige Trappetrin, som omsider førte ham fra den overjordiske Region ned i den jordiske.

Da han var kommen i Nærheden af Uhrmagerens Boutik, saae han midt i den aabne Boutiksdør en velklædt Mand, som syntes at være i et Slags Dispute med Uhrmageren, thi der var en høirøstet Ordvexling imellem dem, og den Fremmede, som stod med det ene Been paa Gaden, med det andet i Boutiken, gjorde sig Umage for at komme bort, medens Uhrmageren holdt ham tilbage ved Armen. Théodore standsede et Øieblik, for at høre, hvorom Striden var, og holdt sig noget tilbage, for at Uhrmageren, som desuden var alt for ivrig til at bemærke ham, ikke skulde faae Øie paa ham. „Min Herre!“ raabte Uhrmageren til den Fremmede: „behag at høre mig, inden De gaaer. Dersom De i hele London finder saa smukt og saa godt et Dame-Uhr til saa billig en Priis, saa vil jeg aldrig gjælde for en ærlig Mand. Jeg kjender ikke Dem, men De og al Verden kjender mig; og hvis De, efter at have kjøbt det, ikke finder at jeg har talt Sandhed, saa giver jeg Dem Pengene tilbage.“ — „For Himlens Skyld,“ sagde den Fremmede, „raab dog ikke saa høit, og slip mig! Jeg nægter ikke, at Deres Uhr kan være baade smukt og godt og billigt; men det er

heller ikke derom, og allermindst om Prisen at vi ere uenige, thi jeg betaler gjerne den høieste Priis, naar jeg kan faae et saadant Uhr, som jeg forlanger. Jeg vil have et fransk Uhr" .... „Men de engelske ere langt bedre!" raabte Uhrmageren. „Kan være," gjentog den Fremmede: „men de franske ere i finere Kasser, og det skal desuden være besat med Ædelstene." — „Det er ikke længere Moden!" raabte atter Uhrmageren. „Men saaledes er min Villie," svarede den Fremmede fortrædelig, rev sig løs, og gik bort.

Det er en Himlens-Styrelse, tænkte Théodore, og listede sig ubemærkt efter den Fremmede. Denne, efter at have gjennemvandret nogle Gader, gik ind i en eensom Allee af Kastanietræer, som førte til et andet Qvarteer af Staden. Dette Sted ansaae Théodore for beqvemt, han iilte altsaa efter den Fremmede, og tiltalte ham, idet han sagde paa gebrokken Engelsk: „Bliv ikke vred, Sir; men jeg hørte i Forbigaaende Deres Samtale med Uhrmageren, og erfarede deraf, at De ønskede at kjøbe et fransk Dame-Uhr, i en fiin Kasse, besat med Ædelstene. Jeg har netop hvad De ønsker. Maaskee kan jeg tjene baade Dem og mig selv, ved at tilbyde Dem det." Han tog Uhret frem, og leverede det til den Fremmede. Denne, efter at have kastet et forundret Blik paa Théodore, besaae Uhret, og sagde: „I Sandhed, dette Uhr svarer omtrent til hvad jeg

ønsker. Ifald det er ligesaa godt som smukt, saa vil jeg med Fornøielse kjøbe det til høieste Priis. Jeg er en bekjendt Banquier her i Staden; De kan uden Frygt levere mig det. Dog — det er bedre at De følger hjem med mig i min Bopæl; jeg vil da sende Bud efter min Uhrmager, og lade ham vurdere Uhret." — „Med Fornøielse," svarede Théodore, og gjorde sig parat til at følge den Fremmede. „Jeg seer," sagde denne, „at De ogsaa har en spansk Guitar; den vil jeg ogsaa afkjøbe Dem, ifald De har Lyst til at sælge den." — „Tilvisse," svarede Théodore: „baade den og alt Andet sælger jeg med Glæde til saa galant en Herre."

De vare imidlertid gaaet nogle Skridt, da den Fremmede, som havde aabnet Uhrkassen, med Eet standsede, og læste med et kjendeligt Udtryk af Forundring: „Til Miss Clara N., fra hendes Fader." — „Hvorledes?" raabte Théodore: „Staaer det deri? Det har jeg saamænd ikke vidst." — „Behag at see," svarede den Fremmede, og tilføiede: „Hvis Uhret tilhører denne Dame, saa tør jeg ikke kjøbe det." — „Geneer Dem ikke," gjentog Théodore: „hun er min Kone, og det er paa hendes Anmodning, at jeg falbyder Uhret." — Den Fremmede saae meget forbauset paa ham, og sagde: „Jeg tør ikke.... og Guitaren, er den ogsaa hendes?" — „Det er den," svarede Théodore. „Saa tør jeg," gjentog den Fremmede, „ligesaalidt kjøbe den; men for at

tjene Dem.... hvis De har en anden, mindre betydelig,... om ogsaa værdiløs Gjenstand, saa vil jeg gjerne afkjøbe Dem samme til en høi Priis." — „Gud hjelpe mig!" svarede Théodore: „hvad skulde det være? Jeg har jo ikke Andet tilbage end denne, (idet han pegede paa Kurven, som han i det Samme aabnede); jeg veed ikke, Sir, om De skulde have Lyst til at kjøbe min lille Kanin?"

Ved disse Ord blev den Fremmede kridhvid i Ansigtet. Han kunde neppe holde sig overende, han segnede om paa en Bænk i Alleen, idet han med fravendt Aasyn og udstrakte Arme raabte: „Bort! bort med den!" — „Jeg beder om Forladelse," sagde Théodore: „jeg har nok vidst, at der gives Mennesker, som ikke kunne taale Nærheden af Katte; men jeg har ikke vidst, at Kaniner have samme Virkning."

Den Fremmede fattede sig, og sagde: „Det var Intet! jeg troede, jeg skulde faaet ondt, men det gik over. For at vise Dem, at jeg ikke frygter Deres Kanin, saa skal jeg nu holde mit Ord, og afkjøbe Dem den. Men jeg har lovet at kjøbe den til høieste Priis; jeg gaaer for at hente Pengene; vent mig paa dette Sted om en Time." — „Kan jeg ikke følge hjem med Dem?" spurgte Théodore. „Nei," svarede den Fremmede: „kom her igjen om en Time; De skal ikke vente paa mig." Neppe havde han sagt disse Ord, før han var forsvunden.

Uagtet Théodore kjendte Kaninens Liv og Levnet, som hans Kone havde fortalt ham, saa havde han dog endnu ingen Anelse om hvad Læseren vist allerede har formodet, at den Fremmede, der blev saa forskrækket over at see Kaninen, var den Samme, som forhen havde tilbudt den til Lord N., og, besynderligt nok, i de selvsamme Udtryk, hvori den nu tilbødes ham af dennes Svigersøn. Den Fremmede kunde ikke andet end troe, at han var opdaget, og at Théodores Adfærd var et overlagt Spil. Da imidlertid Denne lod ham gaae, uden at følge ham eller gjøre Anstalter til hans Fængsling, beroligedes han, og overveiede desuden, at selv i det værste Tilfælde kunde dog intet lovligt Beviis dannes imod ham, eftersom Ingen i Verden havde været Vidne til hans Gjerning. Han fandt det altsaa ikke betænkeligt, virkelig at holde sit Ord, og vende tilbage til Stævnemødet, saa meget mere som hans Samvittighed tilskyndte ham til at opfylde en moralsk Pligt, der i dette Tilfælde endog var en egenlig saakaldet god Gjerning.

Théodore, som havde taget Plads paa en Bænk, medens han hvert Øieblik saae paa sin Kones Uhr, og talte Minuterne til den Time, som han længselfuld saae imøde, havde, som sagt, endnu ingen Formodning om den Fremmedes tidligere Bekjendtskab til Kaninen. Først da, paa det bestemte Klokkeslet, en stadselig

Equipage holdt for Enden af Alleen, og den Fremmede steg ud af samme, gik ham imøde, og udbetalte ham 20,000 Pund, som han bad ham overlevere sin Kone i Betaling for Kaninen, gik der pludselig et Lys op for ham. Men hans første Forbauselse herover var saa stor, at den gjorde ham maalløs, saa at den Fremmede fik Tid til uafbrudt at fortsætte sin Tiltale, som han sluttede paa følgende Maade: „Leveer endnu Lady C. denne Pakke, som indeholder hendes Juveler, som hun havde solgt til en gammel Guldsmed, og hvoraf Hændelsen har sat mig i Besiddelse. Hvem jeg er, vil De aldrig erfare; og selv om saa var, vilde det ikke nytte Dem til Noget. Lad derfor være at efterforske mine Veie, som De desuden ikke vil opdage. I Øvrigt er nu Deres lille Kanin min Eiendom." Med disse Ord tog han Kurven, forlod den forundrede Théodore, sprang op i sin Vogn, og rullede hurtigt affted.

Man tænke sig den glade Forbauselse hos Lady Clara og hendes Svigerfader, da Théodore traadte ind paa det nye Tagkammer, hvor de allerede ventede paa ham, og han udbetalte sin Kone de 20,000 Pund, som han havde faaet for Kaninen. Da han havde fortalt alle Omstændighederne ved denne Historie, og afleveret de modtagne Juveler, iilte Parykmageren, hvis Nysgjerrighed nu var spændt paa det Høieste, hen til sin Kunde, Guldsmedden, for, tiltrods for

Théodores og Lady Claras Forbud, at erholde nogen Oplysning. Men Guldsmedden, der allerede i nogle Dage havde været syg, var død samme Morgen. Man erfarede siden, at hans Sygdom og Død vare Følger af Frygten for en nærforestaaende Fallit. Man formodede, at han, for at skaffe Penge tilveie, havde solgt eller pantsat de Lady Clara afkjøbte Juveler til den ubekjendte Banquier, der følgelig forblev ligesaa ubekjendt som tilforn.

Lady Clara tøvede nu ikke med at tilskrive sin Fader et rørende Brev, hvori hun blandt Andet indførte følgende Yttring: „Hvormeget Deres velfortjente Vrede har smertet mig, det behøver jeg ikke at sige Dem. Men lykkeligviis er den ikke saa stor, som min Indbildningskraft havde malt mig den. Tilgiv en Datters maaskee urimelige Ængstelse for Deres Vrede; men jeg vil ærligt tilstaae Dem, at dengang De tilstillede mig mit Udstyr og min Medgift under en Form, hvori jeg ansaae det for umuligt at realisere dem, da var jeg saa utaknemmelig, heri at see en bitter Spot. Hvor meget maa jeg ikke bede Dem om Undskyldning for denne ugrundede Mistanke! Thi da min Mand, ved at faldbyde Kaninen til den Første, den Bedste, som han tilfældigviis mødte paa Gaden, øieblikkelig fik den solgt for de 20,000 Pund, contant udbetalte, saa gik jeg i mig selv, og skammede mig over, at jeg et eneste Øieblik havde kunnet

mistænke min ædelmodige Fader. Saa megen Godhed giver mig Haab om, at han nu ogsaa vil tillade sin Datter og hendes lykkelige Mand at kaste sig for hans Fødder, og anraabe om Tilgivelse."

Neppe havde Lord N. modtaget dette Budskab, før han over Hals og Hoved kom ind til London, iilte hen til sin Datter, og omfavnede baade hende og hendes Mand, idet han sagde til Denne: „De maa være en brav Mand, Sir, thi De har havt et mageløst Held. Hvad jeg i flere Aar forgjæves havde bestræbt mig for, det er nu lykkedes Dem i en Haandevending og uden al Anstrengelse. En Mand, der saaledes har Lykken med sig, vil ogsaa gjøre min Datter lykkelig." — Og virkelig vare nu ogsaa han og alle de Andre meget lykkelige; kun Lord N. blev noget ilde tilmode, da han, efter at have hørt den omstændelige Fortælling, begreb, at det vilde blive umuligt at komme den Fremmede paa Spor. Uagtet det, efter Dennes sidste Opførsel, ingenlunde var hans Hensigt at skade ham i mindste Maade, selv om det havde været muligt, saa havde han dog gjerne opoffret de 20,000 Pund, blot for at faae Navnet at vide, „thi," som han sagde, „en saa sindrig og tillige saa honnet Stratenrøver har jeg stor Respect for, og jeg vilde ønske at jeg kjendte ham, blot for at kunne bevidne ham min Høiagtelse."

Indtil en vis Grad, skjøndt langt fra ikke saa

meget som han ønskede, skulde dog hans Videlyst tilfredsstilles. Thi da han havde ladet det unge Ægtepar flytte ind i sit Hotel; da tillige Familien var kommen ind fra Landet; da han havde declareret sin Datters Giftermaal, og celebrerede denne lykkelige Begivenhed ved en glimrende Fest, hvortil Londons første Familier vare indbudne: blev den unge Brud pludselig kaldt fra Bordet, for at modtage en Pakke, hvis Overbringer strax forføiede sig bort, efter at have leveret den i hendes egne Hænder. Ved at aabne den, fandt hun et Juveelskrin af overordenlig Værdi, indeholdende et fuldstændigt Dame-Garniture, bestaaende af Halsbaand, Livbaand, Armbaand, Brystnaal, Ørenringe og Fingerringe, Alt af den fineste Mosaik, forestillende smaa hvide Kaniner, og indfattet med Diamanter. Da hele London kjendte Lord N's. besynderlige Eventyr, saa forstod Selskabet strax denne Gaves Betydning, der med alt Det blev endnu tydeligere, da Lord N. med høi Røst oplæste et Foræringen vedlagt anonymt Brev, af følgende Indhold:

„Milady! Deres lille hvide Kanin har idag født en heel Skare af Unger til Verden. Den Ømhed, som De har viist Moderen, lader mig haabe, at De vil beære Børnene med samme Venskab, og modtage dem, til en Erindring om de velgjørende Frugter, som Deres eget gode Hjerte har baaret. Den Ubekjendte, som vover at sende Dem den hele medføl-

gende Kanin-Rede, er en af Londons rigeste Banquiers. For halvfjerde Aar siden, var jeg, formedelst en farlig Speculation, nær ved at gaae Fallit. Med 20,000 Pund kunde jeg ikke alene reddes, men havde endog Udsigt til at bringe min Handel paa en glimrende Fod. Da var det, jeg greb til det fortvivlede Middel, som er Dem og hele London bekjendt. Min forvovne Plan lykkedes ved et over al Maade heldigt Udfald. Men idelig bebreidede min Samvittighed mig den slette Handling, jeg havde udført. Jeg ønskede Intet mere end at erstatte Lord N. den ham frarøvede Sum; men ikke desmindre blev det ved Ønsket; thi deels vidste jeg ikke, hvorledes jeg i al Hemmelighed skulde faae ham den sikkert tilstillet; og deels — jeg skammer mig over Tilstaaelsen — naar det kom til Stykket, at jeg skulde skille mig ved disse Penge, kunde jeg dog ikke overtale mig til at afsee dem. Det er Dem, Milady, som jeg skylder den lykkelige Følelse at have opfyldt en hellig Pligt. Gjensynet af den hvide Kanin slog som en Lynild ned i min Samvittighed, og vakte min faste Villie. Hvis Deres gode Hjerte ikke havde antaget sig det lille Dyr, og i en Række af Aar opholdt dets Liv, saa vilde jeg endnu i dette Øieblik have de bittreste Bebreidelser at gjøre mig. Mit Navn vil De aldrig erfare. Maatte min oprigtige Tilstaaelse være saa lykkelig at forsone Dem og Deres Familie med en

Mand, der skylder Dem sin Rigdom og sin Sjælefred, og som, skjøndt ubekjendt, aldrig skal ophøre at tage den meest levende Deel i Deres Skjæbne!"

Saasnart Selskabets stumme Forbauselse havde givet Plads for en lystig Stemning, pyntede Lady Clara sig med alle de modtagne Smykker. Da hun nu, ligesom overstrøet med smaa hvide Kaniner, traadte ind igjen i Selskabs-Salen, proponerede en bel-esprit „Kaninbrudens Skaal." Denne Benævnelse udbredtes hurtigt i de londonske Cirkler, og Lady Clara beholdt den i lang Tid, som et betegnende Udtryk, hvilket hun og hendes Familie vare saa langt fra at betragte som et Øgenavn, at da Mr. Théodore C., efter adskillige Aars Forløb nedsatte sig med sin Kone i Frankrig, fordi man havde opdaget, at hans Fader, den nu afdøde Parykmager, nedstammede fra en gammel adelig, fransk Familie, der i ældre Tider var udvandret, saa optog Herr Théodore en Kanin i sit adelige Vaaben, for saaledes at forevige Erindringen om sit Livs mærkeligste Begivenhed. En af hans Descendenter er i dette Øieblik Pair af Frankrig, og fører endnu bestandig Kaninen i sit Segl, og hans Gemalinde skal, si fabula vera, endnu være i Besiddelse af det besynderlige Kanin-Garniture, og bære det ved høitidelige Leiligheder.

Slottet Ruel.

En historisk Anecdot.

(Oprindeligt meddelt i Kjøbenhavns flyvende Post, 1828; derefter trykt i Digte og Fortællinger, II. Bind, 1835, og i Poetiske Skrifter, VII. Bind, 1849.)

Naar man tager fra Paris til St. Germain en Laye, bemærker man paa venstre Side af Veien, i nogen Afstand, et Slot, som kaldes Ruel, og som seer forfaldet og ubeboet ud. Her boede i sin Tid Ludvig den 13des Minister, Cardinal Richelieu, og det er et almindeligt Sagn i Egnen, at han paa dette sit Slot fuldbyrdede hemmelige Henrettelser paa Folk, som han vilde have ryddede af Veien, men mod hvilke han ikke holdt det for raadeligt at anlægge formelig Proces; ja man mener endog, at der paa Ruel fandtes hemmelige Indretninger, tjenlige til at befordre Ministerens blodgjerrige Planer, og til at unddrage disses Offere for Lysets og Retfærdighedens Øie. Sandheden af dette Sagn bekræftes i en Fortælling, der har et saa romanagtigt Præg, at man kunde tage den for en Novelle, naar man ikke vidste, at den i gamle Documenter har Hjemmel for sin Virkelighed. Fra disse Kilder er den flere Gange bleven hentet af forskjellige Forfattere, og fortalt paany. Blandt Andet

mindes jeg at have læst den i en meget paalidelig Beskrivelse over Stederne i Omegnen af Paris, under Artiklen Ruel. Forfatterens Navn og Bogens Titel har jeg glemt; men den omtalte Fortælling erindrer jeg saa nøie, at jeg kan fortælle den igjen, uden at forandre noget Væsenligt i Begivenhederne.

En gammel Mand havde, som Familiefader, mange Aar siddet i et kummerligt Embede i det sydlige Frankrig, uden nogensinde, med alle sine Bestræbelser derfor, at være avanceret til en høiere Post. Hans mangfoldige Ansøgninger til den almægtige Minister, der efter Godtbefindende uddeelte og tilbagetog Embeder, vare stedse blevne frugtesløse. Da der omsider aabnede sig en ny Udsigt for ham, og denne syntes at være mere lovende end de foregaaende, besluttede han, tilskyndet af sin Familie, at reise til Paris, for personlig at drive paa sit Anliggende. Tiltrods for sine trange Kaar, gjorde han Udvei til at bestride den lange Reise, der, uagtet han brugte den yderste Sparsomhed, dog blev ham kostbar nok. Han ankom til Paris, og stod af paa et af de simpleste Gjestgiversteder. Herfra sendte han sin Ansøgning til Richelieu, og ledsagede den med et Brev, hvori han udbad sig en Audiens. Derpaa udrustede han sig med den nødvendige Taalmodighed, for at oppebie Ministerens Svar.

Men Denne lod, mod Forventning, Tiden ikke blive ham lang. Faa Dage efter at have affendt sit Brev, blev den Gamle, ved sin Hjemkomst om Aftenen til Gjestgiverstedet, overrasket af en egenhændig Skrivelse fra Richelieu, som bad ham om at gjøre ham den Ære at spise til Middag hos ham paa Ruel, den næste Dag. Den Gamle sprang høit iveiret af Forundring og Glæde over denne saa udmærkede Æresbeviisning, og saae allerede heri et gunstigt Forvarsel om at hans Ansøgning vilde blive bevilget.

Næste Dags Formiddag gjorde han sig færdig til Gjestebudet paa Ruel. Han klædte sig i en Hofkjole, som for fyrretyve Aar siden havde været paa nyeste Mode, men som endnu, trods det gammeldags Snit, saae ud, som om den samme Dag var kommen fra Skrædderen. Det var en vel conserveret Skat fra hans Ungdomstid; kun sjelden havde han dengang baaret den, og i de sildigere Aar havde han med forudseende Omhu opbevaret den, som et Klenodie, der vel i sin Tid kunde komme ham til Nytte, og som han derfor ogsaa, forberedt paa alle Muligheder, havde pakket i sin lille Kuffert, og medtaget til Paris. Til denne Hofkjole bar han nu Knæ-Beenklæder, hvide Silkestrømper, Skoe med store Spænder, Kaarde ved Siden, og en trekantet Hat paa det velpuddrede Hoved. Da det tegnede til Regn, bar han i Haanden en ualmindelig stor Paraplui. Saaledes udrustet

begav han sig tilfods ad den støvede Landevei, til ikke liden Forundring for alle Dem som mødte ham; thi hans Sparsomhed havde paa ingen Maade tilladt ham at bekoste en Vogn.

Han var allerede gaaet et betydeligt Stykke, havde flere Gange standset ved en eller anden stor Steen, for at sætte Foden op paa den, og viske Støvet af Skoene med et Lommetørklæde, som han havde medtaget til dette Brug, da det endelig begyndte at regne, og han blev nødt til at slaae Paraplujen ud. Men Regnen tiltog meer og meer; selv Paraplujen kunde ikke tilstrækkelig beskytte ham derimod; og jo længere han gik, desmere blev Veien, formedelst det meget Regnvand, der allerede havde samlet sig, ufremkommelig for alle med hvide Silkestrømper beklædte Been. Utaalmodig standsede den Gamle, skaffede sig lidt Udsigt under Randen af den store Paraplujie, og opdagede, ikke langt borte, et ved Landeveien liggende Vertshuus, udenfor hvilket der var bygget et Skuur for Kjørende og Ridende. Her besluttede han at tye hen, og opholde sig i Skuret, indtil Regnen var forbi.

I det samme Skuur holdt, i en elegant, aaben Cabriolet, en, som det syntes, velhavende og fornem Mand, hvem ogsaa Regnen havde tvunget til der at søge Tilflugt. Han var steget ned af Vognen, for, som man pleier, at observere Luftens Tilstand, staaende

paa Tærskelen af den aabne Port, og med Hovedet kun halvt udenfor. I denne Stilling fik han hændelsesviis Øie paa den besynderlige Figur som nærmede sig, snart trippende, snart hoppende fra Steen til Steen, med en saadan Færdighed i at undgaae alle Landeveiens critiske Steder, at man ikke kunde tvivle paa, han jo i sin Ungdom maatte have dandset en Menuet til Fuldkommenhed. Den Fremmede blev nysgjerrig efter at lære at kjende den originale Person; da denne derfor indtraadte i Skuret, hilste han venlig paa ham, beklagede det slette Veir, og gav sig i Samtale med ham.

„Det slette Veir," sagde den Fremmede, „kommer dobbelt utilpas for Dem, min Herre, som er i saa elegant en Paaklædning. Hvis det ikke var ubeskedent, turde jeg maaskee spørge Dem om Maalet for Deres Vandring."

„Min Herre!" svarede den Gamle, med en Mine, hvori Selvtilfredsheden stod malet: „jeg skal spise til Middag paa Ruel." —

Ved disse Ord studsede den Fremmede, idet han taus og med et speidende Blik maalte den Gamle fra Top til Taa. Dog fattede han sig snart, og sagde med et pludselig venligt Smiil: „Det træffer sig ret heldigt; thi ogsaa jeg er indbuden til at spise paa Ruel. I min Cabriolet er en Plads tilovers; jeg haaber, De vil gjøre mig den Ære at modtage den."

Den Gamle, inderlig glad over at kunne komme til at kjøre, uden at det kostede ham noget, lod sig ikke to Gange gjøre dette Tilbud. Om lidt var Regnen standset; den Gamle tog Plads i Cabrioletten ved Siden af den Fremmede, som smeldede med Pidsken, og kjørte hen ad Landeveien, i det stærkeste Trav, hvori Hesten kunde løbe. „Vi maae haste," sagde han, „thi det er allerede blevet silbigt."

Medens de saaledes snarere fløi afsted, end kjørte, fortsatte de imidlertid Samtalen, og meddeelte hinanden deres Navne; men det fandt sig, at den Ene aldeles ikke kjendte noget til den Andens Familie. Den Gamle fortalte uforbeholden om sin og sin Families Tilstand, om Aarsagen til hans Reise til Paris, om Ministerens Forekommenhed imod ham, og om de Forhaabninger, han nu gjorde sig. Den Fremmede lyttede med stor Opmærksomhed og Deeltagelse til hans Fortælling. „Min Herre!" sagde pludselig den Gamle: „Deres Hest er nok bleven træt; den løber langtfra saa hurtigt, som i Begyndelsen." — „Nei, den er ikke træt," svarede den Fremmede: „men Deres Fortælling har interesseret mig, og jeg har derover glemt at vedligeholde det stærke Trav." — „Men komme vi ikke for silde?" gjentog den Gamle. „Det har ingen Nød," svarede den Fremmede: „hist see vi allerede Slottet." Han trak et kostbart, med Ædelstene besat Uhr op af

Lommen, saae paa det, og sagde: „O vi komme tidsnok!“ Derpaa trak han Tøilerne til sig, og lod Hesten løbe endnu langsommere. Om lidt kjørte de i et sagtere og sagtere Skridt.

„Hør, min Herre!“ sagde den Fremmede: „jeg tvivler ikke paa, at De jo fortjener den Udmærkelse, som Cardinalen viser Dem, men den er dog saa usædvanlig, at jeg ikke kan lade være at troe, at en Misforstaaelse har fundet Sted. De siger selv, at De ikke kjender Richelieu. Hvorledes gaaer det da til, at han ikke blot indbyder Dem, men endog indbyder Dem idag, i et meget lille Selskab, som blot bestaaer af hans nærmeste Venner?“

„For at betage Dem al Tvivl,“ svarede den Gamle, „saa see her hans egenhændige Brev.“

Den Fremmede tog Brevet, besaae det, og tilstod at det virkelig var Richelieus Haand. „Men,“ sagde han, „saa maa De have været i det lykkelige Tilfælde at vise Ministeren en overordenlig Tjeneste.“

„Jeg?“ udraabte den Gamle med et Smiil: „Hvorledes skulde jeg være kommen dertil, i min ringe Stilling, i min mangeaarige Fraværelse fra Paris?“

„Nu,“ gjentog den Fremmede, „om det ogsaa er mange Aar siden, saa gjør det Intet til Sagen, thi Cardinalen har en god Hukommelse; hos ham gaaer Intet iglemme. De bør nøie gjennemgaae Deres hele Liv, og betænke, om De aldrig, directe

eller indirecte, er kommen i nogenslags Berøring med ham."

Den Gamle taug lidt, og sagde: „Jeg forklarer mig Tingen paa en simpel Maade. Som Barn har jeg en kort Tid været Skolekammerat med Richelieu; jeg var i samme Institut som han, men han blev der ikkun en kort Tid, og jeg troer næsten ikke, jeg har talt med ham. Siden han har saa god en Hukommelse, saa erindrer han maaskee fra hiin Tid mit Navn, og vil gjøre Ære af sin forbums Skolekammerat."

„Det er mig ikke Nok," sagde den Fremmede: „Er De da ikke, i hiin korte Skoletid, kommen i nogensomhelst enten venlig eller fiendtlig Berøring med ham? Tænk Dem nøie om!"

„Hvad skulde det have været?" svarede den Gamle: „vi vare jo dengang Børn, og Børnestreger glemmer man snart."

„Cardinalen glemmer Intet," gjentog den Fremmede med Vægt.

Den Gamle saae forundret paa ham, og sagde: „Dog — jo — Deres Spørgsmaal erindrer mig om en Bagatel, hvorpaa jeg ikke har tænkt i Snese Aar. I Skolen gav jeg mig af med at være bel-esprit og gjøre Vers. Jeg skrev engang et Epigram over Richelieu, fordi han var saa fornem og tilbageholden, og aldrig gav sig af med de andre Drenge. Det

gjorde megen Lykke i Classen.... Men hvad er Det? Nu gaae vi jo reent istaa."

Virkelig holdt Vognen ganske stille.

„Ja," sagde den Fremmede: „jeg kjører Dem ikke længere end hertil. Behag strax at staae ud af Vognen."

I høieste Grad forbauset, adlød den Gamle den bestemte Befaling, som den Fremmede fremførte i en bydende Tone. Han steg ud, og saae paa den Fremmede, uden at sige et eneste Ord.

„Hvis De endnu," sagde Denne, „har Lyst til at spise paa Ruel, saa besørg Dem selv derhen; De er allerede lige derved; men jeg vil ikke bringe Dem derind. — Men," tilføiede han halv sagte: „vil De følge min Advarsel, saa gaa øieblikkelig tilbage til Paris, bestil ufortøvet Postheste, og reis endnu inden Aften tilbage til Deres Provinds."

Den Gamle vilde spørge, men den Fremmede var allerede langt borte. Den Gamle stirrede efter ham, og saae ham fare ind paa Ruel. En uforklarlig Ængstelse betog ham, han vovede ikke at fortsætte Veien, men vendte tilbage til Paris.

Underveis kom han forbi det Skuur, hvori han paa Udveien havde søgt Ly mod Regnen. Staldkarlen, som havde passet den Fremmedes Hest, stod derinde; nysgjerrig gik den Gamle ind til ham, og spurgte ham, hvem den fremmede Mand i Cabrioletten havde været. Karlen svarede, at han vel kjendte

ham af Anseelse, da han ofte kom ad den Vei, men at han dog ikke vidste hans Navn. Men dette Svar gav han med saa polisk og hemmelighedsfuld en Mine, at den Gamle nok mærkede, han vidste Besked. Ved Bønner og Drikkepenge løste han omsider hans Tunge. „Nu vel," sagde Karlen: „siden I endelig vil vide det: Den fine Herre er Skarpretteren." — „Skarpretteren!" udbrød den Gamle: „hvad gjør han paa Ruel?" — „Nu maa I ikke spørge mig om Meer," svarede Karlen: „Han spiser undertiden til Middag paa Ruel, men I kan stole paa, at Selskabet er ikke stort; foruden Cardinalen og den fine Herre kan der være een god Ven tilbords, vist ikke Flere: Forstaaer I en halvqvædet Vise?" —

Den Gamle forstod meer end Nok. Han gik, saa hurtigt han kunde, til Paris, og tænkte kun lidet paa at skaane de hvide Silkestrømper. Snart var han i sit Gjestgiversted, havde indpakket sit Tøi og bestilt Postheste. Om faa Timer var han allerede paa Veien til Provindsen, hvor han ankom over Hals og Hoved, modtagen af sin Familie, der aldrig mere tilskyndte ham til personlig at understøtte sine Ansøgninger.

Endnu idag gaaer Sagnet om Richelieus Spisestue paa Ruel. Man fortæller, at der ved Indgangen til et Side-Cabinet var en hemmelig Lem i Gulvet. Naar Richelieu og den fremmede Herre, som han

fremstilte under et opdigtet Navn, havde spiist til Middag med det Offer, som Ministeren havde udseet sig, reiste de sig fra Bordet, for at gaae ind i Cabinettet; Richelieu gik foran, derpaa den indbudne Gjest, tilsidst den fremmede Herre. Saasnart Richelieu havde betraadt Dørtærskelen til Cabinettet, og den Indbudne stod paa den hemmelige Lem, gav den fremmede Herre et Signal, hvorved Lemmen aabnede sig, og Gjesten sank ned i Jorden. Hvorvidt forresten disse Details ere grundede, er vanskeligt at afgjøre.

En Begivenhed,

oplevet og fortalt af Ernst Emanuel.

Et Novellefragment.

(Skrevet 1859.)

En ung Kone, Fru Theresia S., som jeg allerede kjendte inden hendes Ægteskab, regner jeg til mine kjæreste Bekjendtskaber, forbi hun stedse har viist mig et oprigtigt Venskab, og dertil behager mig ved sin Personlighed og sin Conversation. Ikke desmindre kan der ikke sjeldent hengaae flere Maaneder, uden at jeg seer hende, og det uagtet jeg ofte længes efter at tale med hende. Sagen er, at hun og hendes Mand ikke gjøre hvad man kalder et Huus, uagtet de gjæstfrit modtage alle ubudne Venner. Men jeg har i høi Grad den Egenskab, som man tillægger Materier i Almindelighed, og kalder vis inertiae, det vil sige, jeg kommer ikke let i Bevægelse uden ved et Stød udenfra, saasom en bestemt Indbydelse eller en tilfældig Anledning, hvis Strøm river mig med sig.

En Dag i Slutningen af Juni Maaned faldt det mig dog ind, at jeg nu burde gjøre Ende paa en af de lange Pauser, og erkyndige mig om min Veninde og hendes Gemals Befindende. Hvad der

just den Dag gav mig Stødet eller Impulsen, skal jeg lade være usagt, men jeg er overbeviist om, at der har været en saadan, skjøndt mig selv ubevidst, thi dette Besøg blev for mig — hvad jeg dog først lang Tid efter fik Øie for — Begyndelsen til et nyt Livs-Afsnit, og havde Følger, som jeg dengang var langt fra at forudsee, og til hvis Fremstilling disse Blade ere helligede.

Efter at min Veninde havde gjort mig nogle — jeg kan sige — behagelige Bebreidelser, fordi hun saa længe ikke havde seet mig, udbrød hun: De er et besynderligt Menneske. Det er ikke Nok, at De ikke besøger Deres Venner, men man seer, man møder Dem aldrig, ikke engang paa Gaden eller Spadsere-toure. — Kjære Frue! svarede jeg: Paa Gader kunde De daglig see mig, dersom De selv kom i de Gader, som mine Forretninger føre mig igjennem; men hvad Spadsereveiene angaaer, da kommer jeg der rigtignok sjeldent. At gaae blot for at gaae falder mig aldrig ind; jeg maa have et Maal for min Gang, og derfor spadserer jeg aldrig. — De er en Særling, sagde hun, og De har Uret. Jeg vilde i Sommer have ligget paa Landet, men min Mand havde Forhindringer, og han sagde, at naar man boede i en By med saa smukke Promenader som Kjøbenhavn, var det egenlig overflødigt at ligge paa Landet, og jeg har virkelig givet ham Ret. Kommer

De aldrig paa Langelinie eller paa Volden? — Det er vist et Par Aar, svarede jeg, siden jeg var noget af Stederne. — Saa kjender De vel slet ikke den smukke nyanlagte Spadserevei paa Glaciet mellem Nørre- og Vesterport? — Jeg har ikke vidst, at den var til, svarede jeg. — Saa maa De tilforladelig gjøre dens Bekjendtskab, det maa De love mig, og det skal ikke fortryde Dem. Det er nok bedst, at jeg selv bliver Deres Veiviser paa Touren. — Nei, Frue, det kan jeg ikke modtage. Der er Ingen, jeg hellere taler med, end Dem, men jeg skal bede om en Stol at sidde paa. Paa eengang tale og gaae synes mig ligesaa besværligt som at synge og dandse paa eengang. Naar jeg skal spadsere, maa jeg gaae i mine egne Tanker, ene og uforstyrret... Undskyld! jeg er meget ugalant, men De selv har vænnet mig til Oprigtighed. — Det skal være Dem tilgivet, svarede hun: men paa Vilkaar, at De virkelig gaaer Veien, og dernæst, efter ikke altfor lang Tids Forløb, lader mig vide, om den har gjort min Anbefaling tilskamme. — Jeg lovede det, og da jeg efter en kort Fortsættelse af Samtalen tog Afsked, erindrede Theresia mig paany om mit Løfte, og jeg gjentog det.

Paa en af de nærmest følgende smukke Sommeraftener tog jeg Stok i Haanden og Fod paa Nakken for at indfrie mit Løfte. Jeg gik fra Nørreport ind paa Veien, og slentrede ganske langsomt i

Retningen mod Vesterport. Jeg maatte sande Theresias Ord; det var virkelig en Forskjønnelse umiddelbart udenfor Byen. Temmelig lange Alleer, som fortsætte hinanden under skraa Vinkler, saa at man overalt kan oversee en lang Strækning, men dog paa intet Sted den hele Vei; tilvenstre Fæstningsgraven med sit Vand, tilhøire i længere Afstand Farimagsveien med sin Færdsel af Equipager og Ryttere; næsten ved ethvert Skridt et nyt Prospect af Byens Kirketaarne; og endelig de mange beqvemme Bænke, som ere anbragte paa Siderne af Veien, og hvoraf næsten enhver indbød mig til at pleie min Magelighed og min Reflexion. Aftenen var stille, Solen nær ved sin Nedgang; af Spadserende var der kun faa.

Jeg havde netop reist mig fra en Bænk, som stod ved en af Veiens Vinkler, og var dreiet om ad dette Hjørne, da jeg ved Enden af den Allee, som nu aabnede sig for mig. saae en gammel fattig Kone, bevægende sig paa to Krykker, komme mig langsomt imøde, og bag hende to unge Damer, som med hurtigere Skridt snart indhentede Konen, men, idet de kom paa Siden af hende, standsede, istedenfor at gaae hende forbi, og talte med hende, jeg kunde tænke, for at give hende en Almisse. Allerede i Afstand lagde jeg Mærke til de to unge Damers elegante Holdning, og da jeg paa min Gang stedse

kom dem nærmere, saae jeg, at de Begge vare meget smukke, især dog den Ene, som jeg strax i mine Tanker døbte ved Navnet Rosaura, thi saaledes havde jeg altid forestillet mig en Rosaura: en høi, gratiøs Figur, og halvblonde Haar til sorte Øine og Øienbryn. Jeg saae hende tage en Porte-monnaie op af Lommen, aabne den og søge i den; men i det Øieblik, jeg kom saa nær, at jeg var lige ved at gaae forbi, hørte jeg hende sige: „Det gjør mig ondt, Moer, men jeg har ingen Smaapenge.“ — Uvilkaarligt standsede jeg, og sagde: „Tillad, at jeg lægger det ud for Dem“, og i det Samme havde jeg taget min egen Porte-monnaie op, og gav Konen et Markstykke. Den unge Dame saae med et flygtigt Blik paa mig, uden at svare, og gik videre med sin Ledsagerinde. Men den fattige Kone, som imidlertid havde kastet et Blik paa sit Markstykke, begyndte at lade en Strøm af Velsignelser regne over mig, men som jeg afbrød med de Ord, at det ikke var mig, men Damen, som hun maatte takke. Dette lod hun sig ikke sige to Gange, men tog paa sine Krykker et Par saa vældige Skridt efter Damerne, at hun øieblikkeligt indhentede dem, og lod nu Resten af sine Velsignelser regne over Rosaura, som jeg kaldte hende i mine Tanker. Damerne standsede, jeg ligeledes, for at see Udfaldet af mit lille Eventyr. Rosaura slap sin Ledsagerindes Arm, gik mig end et

Par Skridt imøde, og sagde: „Jeg veed ikke, hvorledes jeg skal komme til at betale Dem Laanet tilbage.“ — „Jeg haaber“, svarede jeg, „at et nyt gunstigt Tilfælde engang bringer mig i Frøkenens Nærhed, og jeg kan da modtage mit Udlæg“. Hun rødmede taus og gik tilbage til den anden Dame, med hvem hun fortsatte sin Gang. Jeg fortsatte ligeledes min, men i den modsatte Retning, og kom ind ad Vesterport.

Allerede næste Dag begav jeg mig til Theresia, og aflagde Regnskab for den Vandring, jeg havde foretaget paa hendes Befaling. Der kan De see, sagde hun, at De gjør vel i at følge mine Raad. Himlen har jo lønnet Dem ved at tilskikke Dem et ualmindeligt Eventyr, og det endog med en Rosaura. Hvad vil De mere? — Hvad jeg vil mere? svarede jeg: jeg vilde nok gjensee denne Rosaura; jeg vilde nok, at den lille Begivenhed kun var Begyndelsen til et Eventyr, og ikke hele Eventyret. — Deres Ønske, svarede hun, kan maaskee gaae i Opfyldelse. — Det er ikke sandsynligt, indvendte jeg, thi ligesom jeg aldrig før havde seet denne Dame, faaer jeg hende sagtens heller ikke at see i Fremtiden. — Ja, svarede Theresia, hvorledes skulde det vel ogsaa gaae til, saaledes som De afsondrer Dem? Men nu seer De jo, hvad Vei De har at gaae. — De mener den paa Glaciet? — Ganske rigtigt! Det er

jo rimeligt, at Deres Rosaura oftere spadserer paa den Vei; altsaa, det beroer jo paa Dem selv. — Bedste Frue! svarede jeg: anseer De mig virkelig for saadan en Phantast, at jeg, saaledes som unge sukkende Elskere, skulde patrouillere og staae Skildvagt, i det meget usikkre Haab, engang at see et Glimt af min Tilbedede? Nei, dertil er jeg hverken ung eller sværmerisk nok. — Uh! udbrød Theresia: De taler som De var en Rigsdagsmand! Det er vist og sandt, at vor Tids Mænd ere sunkne ned i den dybeste Prosa. Derfor benævnes de nu ogsaa altid Herrer; Cavalerer kalder man dem ikke mere, og med Grund, thi der er ikke det mindste Ridderlige ved dem. — Jeg kan ikke nægte, svarede jeg, at Damerne have Anledning til at være misfornøiede med Nutidens Mænd eller Herrer. Det Offer, som Mændene før bragte Qvindekjønnet, bringe de nu til Politikens og tusinde andre Philisterier. — Ja, sagde Theresia med et Suk: Det var, ved Gud, et sandt Ord, som De der sagde om Mændene, og dersom vi bare kunde undvære dem, skulde de heller aldrig faae et godt Ord af os.

Hvad jeg havde sagt til Theresia om min Utilbøielighed til Sværmeri, var virkelig min oprigtige Mening. Ikke desmindre overraskede jeg mig selv kun altfor ofte ved at tænke paa mit Eventyr. Men da jeg endog en Nat vaagnede ved den Overraskelse,

at mit Sommeraftens-Eventyr var blevet til en Sommernats-Drøm, blev jeg urolig og begyndte at randsage min Tilstand. At mit Hjerte virkelig skulde være berørt af en Følelse, som dog ikke pleier at opstaae ved saa ringe en Foranledning, idetmindste ikke hos Den, der er over Drenge-Alderen, forekom mig altfor latterligt, og følgelig, da man ugjerne vil være latterlig, altfor usandsynligt. Jeg maatte derfor søge efter en anden Forklaring, og denne fandt jeg snart. Det var min Nysgjerrighed, som var bleven pirret, og nu maatte tilfredsstilles; det var det Piquante, som lokkede mig; det var en Vanskelighed, tilsyneladende en Umulighed, som jeg vilde beseire, ikke for Gjenstandens Skyld, men for at overbevise mig selv om min mandige Kraft og Udholdenhed. Saaledes kan man jo, blot for at have den Tilfredsstillelse at overvinde chicanøse Vanskeligheder, kaste sig saa ivrigt over Opløsningen af et i sig selv ligegyldigt Problem, som om det gjaldt Liv og Død. Denne Forklaring kom mig ypperligt tilpas og ophævede enhver Betænkelighed, som jeg ellers vilde havt ved at følge Theresias Raad og gjentage min Vandring paa Glacis-Veien. Jeg begav mig virkelig en Aften ved Solnedgang derhen, og gik Veien, for en Sikkerheds Skyld, baade frem og tilbage, skjøndt uden Nytte, som man vel kan tænke. Det varede kun et Par Dage, inden jeg

gjorde den samme Tour paa samme Tid og med samme frugtesløse Udfald. Snart kom jeg saa godt som daglig, og jeg, der tilforn havde været det mindst peripatetiske Medlem af Samfundet, fandt nu, at en Spadseretour ved Solens Nedgang virkelig var en meget behagelig Motion.

Man kan vel vide, at jeg paa disse Vandringer skjænkede de Damer, som jeg mødte, en meer end almindelig Opmærksomhed. En Aften saae jeg i Afstand to, som jeg vel ikke kunde forvexle med dem, jeg søgte, men som dog tiltrak sig mine Blikke. Da jeg kom dem nærmere, saae jeg, at det var Theresia i Selskab med en anden Dame, der syntes mig fremmed, men i hvem jeg siden gjenkjendte hendes Cousine. Mødet satte mig i Forlegenhed, og jeg var gjerne vendt om, for at undgaae det, dersom jeg ikke havde sagt mig selv, at Theresia ved sit skarpe Syn maatte have kjendt mig, inden jeg endnu kjendte hende. Jeg gik hende altsaa imøde, hilste paa Damerne, vendte om og ledsagede dem. Theresia saae paa mig med et ironisk Blik, der næsten bragte mig til at rødme, og sagde, at det glædede hende at see, at jeg endnu ikke var kjed af den Vei, hun havde anbefalet mig, og at jeg nok skulde fande, at jo oftere jeg besøgte den, desmere skulde det lønne sig for mig. Jeg gjorde mig Umage for at motivere vort tilfældige Møde paa dette Sted, men hun sagde

med et Smiil: Det lader jo som De gjør Undskyldning for at man træffer Dem her; men det behøves allermindst for mig, der selv har givet Dem Anviisning paa denne Spadserevei. — Iøvrigt vare Theresias Yttringer paa hele Veien, skjøndt forstaaelige for mig, dog saaledes valgte, at Cousinen ikke kunde fatte nogen Mistanke. Men at Theresia selv havde denne Mistanke, ærgrede mig, og jeg brændte af Begjærlighed efter at meddele hende den samme Forklaring af min Færd, som den, hvormed jeg havde beroliget mig selv; men deels vilde Udtrykkene i en Tredies Nærværelse ikke lykkes mig, deels havde jeg en Følelse af, at hun ikke vilde tage min Forklaring for gode Vare, rimeligviis fordi jeg selv ubevidst havde Fornemmelsen af dens Uholdbarhed. Jeg ledsagede Damerne til Theresias Hjem, og idet jeg tog Afsked, og hun gik ind ad Porten, gav hun mig Haanden med de Ord: De er dog ikke saameget Rigsdagsmand endda.

Jeg var nu næsten undseelig over oftere at betræde denne Vei, og dog kunde jeg ikke opgive det. Men jeg hjalp mig ud af Forlegenheden ved at tage en Theaterkikkert med mig, og dermed alt i Afstand betragte alle de Damer, som mødte mig, bestemt paa at smutte bort itide, ifald Kikkerten skulde vise mig Theresias Billede. Men paa en af mine følgende Vandringer viste den mig et ganske andet Billede,

som jeg i Mellemtiden reent havde glemt, men som nu tiltrak mig med sympathetisk Magt, nemlig den gamle Kone paa Krykker. Jeg ilede hende imøde, trykkede hende paany et Markstykke i Haanden, og sagde: God Aften! Kan Moer kjende mig igjen? — Hun saae afvexlende paa Pengene og paa mig og svarede: Jo, gode Herre, nu kjender jeg Dem nok, thi der er ikke Mange, som give en fattig Kone saa Meget. — Det var en besynderlig glad Følelse, der betog mig ved at have gjenfundet denne Kone. Jeg betragtede con amore den fattige Krøbling, som jeg forrige Gang neppe havde seet paa, og jeg stræbte at indpræge mig hendes Ansigtstræk, som om hun kunde været Rosaura selv. Og dog havde jeg ingen Anelse om, at dette Møde skulde lette mig et betydeligt Skridt mod mit Maal. Konen sagde mig nemlig, at der havde været stor Velsignelse ved den Almisse, jeg gav hende forrige Gang, thi den unge Dame, der ikke havde Smaapenge, var kort efter kommen tilbage, og havde sagt, at Konen kunde komme hjem til hende for at modtage nogle Spisevare og Klædningsstykker, og hun havde siden tilladt hende at komme igjen paa en bestemt Dag i hver Uge, for at hente Mad fra Herskabets Kjøkken. — Hvem er da den Dame? udbrød jeg: hvad hedder hun? hvem er hendes Forældre? — Det veed jeg Altsammen ikke, svarede Konen: jeg veed kun, hvor

hun boer. — Hvor boer hun da? spurgte jeg. — Nu angav Konen mig med al Bestemthed en Gade, et Nummer og anden Sal. — I min Glæde gav jeg Konen igjen en Mark, og raadede hende til jævnligt at komme paa denne Spadserevei om Aftenen, thi jeg selv kom her ofte paa den Tid, og en lille Hjelp vilde der altid vanke, naar vi mødtes. Under Konens Velsignelser ilede jeg bort, og begav mig til Byen.

Det første Skridt er gjort, tænkte jeg: det andet kan ikke være vanskeligt. Jeg gik strax til den betegnede Gade og fandt snart Nummeret. Det var en smuk Gaard med et ret elegant Præg. Jeg kastede et Blik til anden Sal, men Intet uden de tomme Vinduesfag mødte mit Øie. I Kjelderen var en Urtebod; jeg gik derned og spurgte efter en Person med et fingeret Navn. Boutiksvenden svarede, at der boede Ingen af dette Navn i Gaarden. — Da har man dog sagt mig, svarede jeg, at det skulde være paa anden Sal. — Nei, sagde Svenden: paa anden Sal boer kun Professor B. — Saa beder jeg om Undskyldning, sagde jeg, og gik.

Altsaa Professor B.! — Af Navn var han mig bekjendt, men ellers ikke synderligt, og om hans Familieforhold vidste jeg ikke det Mindste. Men ved at besøge et Par Bekjendte og bringe Professorens Navn umærkeligt paa Bane, kom jeg endnu

samme Aften saavidt i min Kundskab, at jeg vidste, at han var Enkemand, og havde fire unge Døttre i Huset. Dette Fiirtal var mig noget generende, thi det var nu en Mulighed, at jeg tre Gange kunde tage feil. Næste Dag fik jeg, ved allskens underfundige Kneb i Samtaler med forskjellige Bekjendte, at vide, at en af Døttrene hed Rebecca, og en anden Sophie. Navnene paa de to andre lykkedes det mig ikke at faae opsporet, og jeg var barnagtig nok til at indbilde mig, at dog vist een af dem maatte hedde Rosaura.

Om Aftenen, da jeg sad alene ved min Studerelampe, tænkte jeg ved mig selv: Loddet er kastet, lad det nu rulle til sit Maal. Jeg fremtog et ziirligt Ark Papir med Kniplingskanter, og skrev følgende Ord:

2den August.

Af alle skriftlige Opgaver kan jeg ikke tænke mig nogen vanskeligere end at skrive som Creditor til en Dame. De smiler ved disse Ord, og det kan De let, thi hvad jeg smigrer mig med at have tilgode hos Dem, er for Dem en Bagatel, men for mig en Capital. De smiler igjen, dersom De ikke fortørnes over min Dristighed. Tillad mig da at forklare mig nøiere.

Det er nu over en Maaned siden, at en i sig

selv ubetydelig Begivenhed blev for mig Anledning til at see Dem første Gang og vexle et Par flygtige Ord med Dem. Vil De vredes for min Oprigtighed, naar jeg siger Dem, at dette Syn forfølger mig, og at kun Gjensynet kan ophæve Synets Forfølgelser? De erindrer, at det blev et Slags Bestemmelse, at naar jeg var saa lykkelig at see Dem igjen, skulde jeg modtage mit lille Tilgodehavende af Deres Haand. Dette Øieblik, som Tiden endnu ikke har bragt, staaer for mine Tanker som et forventningsfuldt Moment, og indtil jeg har oplevet dette, har jeg den vedvarende Følelse af at staae i en mystisk Rapport til Dem. De selv, Frøken, ønsker vistnok at løse det Baand, hvorved en Ubekjendt føler sig bunden til Dem. Nu vel, det staaer i Deres Magt at løse det ved at tilveiebringe den Slutning, som Begivenheden venter paa.

Dette Brev lagde jeg i en Convolut, som jeg forseglede, men lod blive uden Udskrift, allerede af den gyldige Grund, at da jeg var uvidende om Frøkenens Døbenavn, vilde jeg ikke risquere den farlige Forvexling med tre Andre af samme Familienavn. Om Aftenen gik jeg paa Promenaden, hvor den fattige Kone ganske rigtigt indfandt sig. Efter at have givet hende min sædvanlige Tribut, leverede jeg hende Brevet, som jeg bad hende bringe sin Velgjørerinde

næste Formiddag, som var den Dag, da den Gamle skulde indfinde sig i Huset for at modtage Spise. Konen tog Brevet, og lovede at bringe mig Besked om Eftermiddagen paa Promenaden.

Jeg indfandt mig næste Aften tidligt, speidende efter mit Postbud, som desværre ikke havde Vinger, men Krykker. Endelig fik jeg Øie paa disse og derved paa Konen, hvem jeg ilede imøde, og som leverede mig et Brev til Svar paa mit. Jeg greb Brevet, og satte mig i Afstand paa en eensom Bænk, for at nyde min Skat.

Det varede længe, inden jeg aabnede den ziirlige Convolut. Jeg dreiede den flere Gange i Haanden, og betragtede den, og det var ligesom jeg ikke havde Mod til at spørge om dens Indhold. Den var uden Udskrift og lukket med en almindelig Glands-Oblat. Endelig aabnede jeg den rask, og fandt inden i den en mindre Convolut, som endnu mere fængslede min Opmærksomhed, thi dens Oblat fremstillede en Fugl i et Buur, omgivet med den Indskrift: L'oubli me tue. I et Nu gjennemgik jeg i mine Tanker alle de Betydninger af dette Emblem, som faldt mig ind, aabnede Convoluten, idet jeg skaanede Oblaten saa meget som muligt, og udtog et lille, flere Gange sammenlagt Papir, som jeg omhyggeligt udfoldede, uden dog at opdage nogen Skrift derpaa, og som hvis inderste Kjerne jeg endelig fandt — et Sølv-

Markstykke. Jeg vendte og dreiede endnu engang Papiret og Convoluterne, for at see, om dog ikke et eneste Ord ledsagede den tørre og haarde Sending. Nei, intet! Ganske forbittret sprang jeg op, ilede hen til den fattige Kone, og sagde: Deres Frøken har i sit Brev lagt en Mark, som hun beder mig give Dem. — Men idet jeg vilde give hende Pengestykket, puttede jeg det uvilkaarligt i Vestelommen, og gav Konen et andet. — Nei! udbrød hun: det er dog en velsignet Dame! Ogsaa paa denne Maade at betænke den Fattige, og det endog paa samme Dag, da jeg har nydt andet Godt af hende! — Ja, sagde jeg, glem ikke at takke hende for det! — Nei, det skal jeg nok, naar jeg kommer igjen om otte Dage. — Ja, glem det ikke, gjentog jeg, og gik. I et temmelig forstemt Lune kom jeg hjem. Jeg tog Sølvmarken, viklede den ind i det samme Papir, hvori jeg havde modtaget den; og lagde den tilligemed de to tomme Convoluter i en Skuffe.

Jeg følte mig nu ganske raadvild, og vidste ikke, hvad jeg skulde gjøre. Selv om jeg vilde vove et nyt Forsøg paa at bringe min Ubekjendte til at bryde sin Taushed, maatte jeg jo vente hele otte Dage, thi kun ved mit Krykke-Postbuds Hjelp kunde jeg vente at faae et Brev i hendes Hænder. Men hvorledes skulde jeg udholde disse otte Dages Uvirksomhed? Om jeg endda havde Nogen at tale med om denne

Sag, for at min Phantasie, hvis Vildskab plagede mig, kunde tæmmes under en Andens Indflydelse! Jeg trængte til en Fortrolig. Min Tanke faldt paa Theresia, og uagtet jeg ikke havde Mod til at gaae til Bekjendelse for hende, følte jeg dog, at hendes Samtale vilde virke beroligende paa mig, og at jeg i hendes Nærhed vilde føle mig min Ubekjendte nærmere.

Jeg tog Convoluten med den besynderlige Oblat, gik til Theresia, viste hende den og spurgte: Kan De sige mig, hvad Betydning der ligger heri? — Theresia saae paa Oblaten, og sagde derpaa ganske alvorligt: Ja, det maa vel betyde, at naar man glemmer en Fugl, som sidder i Buur, saa omkommer den Stakkel af Hunger. — Tak skal De have, svarede jeg: denne Forklaring har jeg alt selv udfundet; men hvad Emblem, hvad Symbol kan være indeholdt i denne ubestridelige Sandhed? — Naa! sagde Theresia med den uskyldigste Mine af Verden: det skal være et Emblem, et Symbol? Lad see! — Hun betragtede atter Oblaten, og sagde: Dersom det er en Dame, der har skrevet Dem til under dette Segl, saa maa Meningen vel være, at hun ikke kan udholde Livet, ifald De glemmer hende. — Ja, Frue, svarede jeg: ogsaa denne Forklaring ligger temmelig nær, og er ligeledes gaaet igjennem mine Tanker, men jeg har strax forkastet den, thi den er i nærværende Til-

fælde umulig. — Ja, saa veed jeg kun een Forklaring endnu, og det er, at det Hele betyder Ingenting. Damen kan have flere Oblater med forskjellige Emblemer, og have grebet den første, den bedste, uden at see paa den. — Nei, fy, Theresia, den Forklaring behager mig ikke. Nu maa jeg vende Deres Beskyldning fra forleden mod Dem selv, og erklære Dem for prosaisk. — De er meget artig, sagde hun, og jeg veed ikke, hvorfor jeg vil indlade mig paa at forklare Dem, hvad De ikke selv kan forstaae, især da De ikke giver mig de nødvendigste Oplysninger. Jeg maatte jo vide, fra hvem Brevet er, jeg maatte jo kjende dets Indhold. — De veed, sagde jeg, ligesaa Meget som jeg selv, thi der var intet Brev i Convoluten. — Intet Brev? udbrød Theresia: Men hvad var der da? — En Sølvmark, svarede jeg. — Theresia brast i Latter og sagde: Altsaa fra Deres Rosaura! Ja, men saa er jo Oblaten let at forstaae. Hun skammer sig over, at hun ikke før har betalt sin Gjæld, og vil sige, at hun kunde tage sin Død over denne Forglemmelse. — De har ret Lyst til at drille mig, svarede jeg: og jeg havde netop ventet Trøst hos Dem. — Trænger De til Trøst? udbrød hun: Kjære Ven! sæt Dem ned! Alt, hvad jeg kan gjøre for at trøste Dem, skal være til Deres Tjeneste.

Jeg betroede hende nu, at jeg, ved at sende

min Ubekjendte et Par Linier, selv havde fremkaldt denne haanlige Afviisning. Hvem den Ubekjendte var, fortaug jeg dog, og bad hende ikke spørge derom. Hvad jeg nok havde ventet: Samtalen med Theresia virkede velgjørende paa mig. Uagtet jeg saa godt som Intet havde betroet hende — og jeg havde jo heller ikke Noget at betroe — var det mig dog ligesom jeg havde udgydt mit Hjerte for en deeltagende Veninde, — og uagtet jeg, forsaavidt jeg havde omtalt mine Følelser og Stemninger, havde yttret mig paa en ironisk Maade, havde hun dog bestandig svaret mig med Alvor og Ro, og det var just det jeg trængte til. Min Ironie var Maske, og det vilde have bragt mig til Fortvivlelse, om Den, jeg talte med, var slaaet ind i min Tone, istedetfor at moderere den. Beroliget forlod jeg min Veninde, og medbragte Taalmodighed til at oppebie de lange otte Dages Forløb. Da de lakkede mod Enden, skrev jeg følgende Linier, og sendte dem med Krykkeposten.

9de August.

(Ikke fortsat.)

Amors Liv og Levnet,

fortalt af ham selv.

(Oprindeligt trykt i Kjøbenhavns flyvende Post, 1827, senere optaget iblandt „Fortællende og beskrivende Digte" i Digte og Fortællinger, I. Bind, 1834, og imellem „Digtninger af lyrisk og episk Characteer" i Poetiske Skrifter, VII. Bind, 1849.)

Første Capitel.

Min Fødsel.

Hvorfra jeg kom, da jeg blev til,
Derom jeg Intet kan erfare.
Hvo som mig derfor dadle vil,
Lad ham sin Fødsel selv forklare.

Hvorledes Noget blive kan,
Er et Mysterium i Livet.
At fatte Sligt, blev min Forstand,
Saa lidt som nogen Andens, givet.

Af Intet, siger man, jeg kom.
Det kan og vil jeg aldrig tænke!
Nei, det var vist et Noget, som
Mig kunde Virkelighed skjænke.

Maaskee det var et Øiekast,
Som maatte mig til Livet kalde,
Et Stjerneskud, som svandt i Hast,
Men ubeskriveligt for alle.

Maaskee det var et simpelt Ord,
Henkastet med en saadan Stemme,
At jeg det end at høre troer,
Fordi jeg Røsten ei kan glemme.

Et Aandedrag maaskee det var,
Et Træk, som Ingen meer kan gjætte.
Maaskee Det, som mig frembragt har,
Var meget mindre selv end Dette.

Du kalder det et Intet, thi
Det Intet er for dig, som Flere;
Men det er min Cosmogonie,
For mig betyder det lidt Mere.

Andet Capitel.

Min Barndom.

Jeg voxed op som en munter Dreng,
Og haabefuld man mig kaldte.
Jeg sværmed i Mark, i Skov, i Eng,
Med Kildens Bølge jeg talte.
Hver Blomst, hvert Blad,
Hver Fugl i Luften jeg hilste glad.

Naar Piger mødte mig paa min Vei,
De Blikket efter mig vendte.
„Hvem er du Lille?" — „Jeg veed det ei;"
Og hurtigt fra dem jeg rendte.
Som piilsnar Vind
Da hented de mig paa Flugten ind.

Nu toge de mig saa tæt i Favn,
Og sagde med venlig Stemme:
„Du deilige Barn, o nævn dit Navn,
Og siig mig, hvor du har hjemme!
Sid paa mit Skjød,
Og lad mig kysse din Mund saa rød!" —

„Hvad Navn jeg bærer, jeg ikke veed,
Min Herkomst kjender jeg ikke.
Mit Hjem jeg finder ved Kildens Bred,
I Skoven, ved Maanens Blikke,
Hvor Nattergal
Med Veemod fylder den tause Dal.“ —

„Du fattige Dreng, saa følg med mig!
Jeg vil en Moder dig være.
Jeg føder, pleier, opdrager dig,
Og lader dig Meget lære.
Kom!“ bad hun ømt:
„I Skoven bliver du dog forsømt.“ —

Hun favned mig med saa fast en Arm,
Hun trykte mig til sit Hjerte,
Min Læbe rørte ved hendes Barm,
Jeg følte saa selsom Smerte.
Hun var saa smuk,
Jeg maatte drage saa dybt et Suk.

Men snart jeg samled mit Mod, og svang
Mig ud af Armenes Fængsel,
Og sagde, mens jeg paa Græsset sprang:
„O væk ei, Hulde, min Længsel!
Jeg seer det nu:
Den, som jeg tænkte, var ikke du.

Der svæver et Billed for min Sands;
Jeg seer det i Dale, paa Høie.
Dets Blik udstraaler en anden Glands
End den som boer i dit Øie.
Jeg veed ei ret,
Om jeg har drømt eller skuet det.

Maaskee det kommer dig ikke nær
I Deilighed, skjønne Pige!
Dog veed jeg ikke, hvordan det er:
Jeg finder det uden Lige.
Det vinker mig,
Jeg følger, og glemmer mig selv og dig." —

„Ha, falske, nedrige, sorte Sjæl!"
Saa raabte Pigen i Vrede:
„Jeg flux dig vender en flygtig Hæl,
Jeg skal ei længer dig bede.". —
Som piilsnar Vind
Da flygted hun bort med Graad paa Kind.

Og ofte var mig det Samme hændt;
De Piger vare saa mange.
Da blev et Næt over Skoven spændt,
Hvori de vilde mig fange.
Saa vidt det naaer,
Det fiint er knyttet af blonde Haar.

De fanged deri mig mangen Gang,
Jeg sled det over, og rendte;
Den fine Væv om min Skulder hang,
De saae derefter, og skjændte.
Mat sank jeg hen,
Og drømte min første Drøm igjen.

Tredie Capitel.

Mit Eventyr.

Ved at søge, ved at lede
Rundt i Mark og Skov og Dal
Efter Hjertets Ideal,
Jeg begyndte mig at kjede,
Og min Tilstand var fatal.

Hvormed jeg mig før ernærte,
Har jeg glemt i denne Stund.
Duggen drak maaskee min Mund,
Eller muligt, den begjærte
Maanens blege Straaler kun.

Aldrig tænkte jeg paa Føden,
I min Drøm, ved Aftenrøden;
Nu jeg det bemærked først,
At man kæmpe maa med Nøden,
At der gives Sult og Tørst.

Da begav jeg mig til Staden,
Betlede fra Dør til Dør,
Blev undseelig, ja lidt ør,
Naar jeg mødte Dem paa Gaden,
Som mig vilde fanget før.

Hvergang slígt et Møde hændte,
Var jeg taus, og bar mig ad,
Som jeg Pigen ikke kjendte,
Nedslog Øiet dybt, og vendte
Mig til Andre, som jeg bad.

Saadan fristede jeg Livet,
Betlede mig mangt et Brød,
Mens den salte Taare fløb.
Hvad barmhjertig var mig givet,
Derpaa jeg fornøiet nød.

Huusly havde jeg vel ikke,
Sligt jeg aldrig brød mig om,
Vidste mig deri at skikke:
Uden Frygt, naar Natten kom,
Pleied jeg paa Gaden ligge. —

Ved en sagte Røst engang
Vaagned jeg i Midnatstunden.
Fjern, men tydelig den klang
I en høist romantisk Sang,
Med en Cithars Lyd forbunden.

Efter Lyden hen jeg gik,
Og om lidt jeg Øie fik
Paa en Have bag et Gitter.
Der opdagede mit Blik
Snart en Sanger med en Cither.

Over Gittret sprang jeg ind,
Sagte, saa mig Ingen hørte;
Undgik Maanens lyse Skin,
Hvori Sangeren berørte
Strængene, med sorgfuldt Sind.

Og bag Vindvet i en Stue
Jeg en deilig Pige saae,
Som ved Lampens røde Lue
Monne tæt for Speilet staae,
For sin Deilighed at skue.

Som mig syntes, skjelmsk i Aand,
Fast med overgivent Lune,
Fletted hun et Rosabaand
I sit Haar, det sortebrune,
Med saa hvid og fiin en Haand.

Hver Bevægelse jeg fulgte.
Glat og trind var Armen, men
Naar hun opad løfted den,
Muskler dog dens Trindhed dulgte,
De kom frem, og svandt igjen.

Smækker var hun som en Vidie,
Fiint og sort var Øiets Bryn,
Blikket som et natligt Lyn.
Bred om Barmen, smal i Midie, —
Aldrig glemmer jeg det Syn!

Det er hende, Idealet,
Som jeg tidt i Drømme saae,
Naar i Skoven hist jeg laae!
Det er hende, som er dalet
Ned til mig fra Himlens Blaa!

Saa jeg tænkte, men en vigtig
Tvivl mig pludselig betog:
Mon ei Synet mig bedrog?
Er det ogsaa hende rigtig,
Som min Slummer tidt forjog?

Samme Skabning, Fødder, Hænder
Har hun, som min Luftgestalt,
Samme Træk igjen jeg kjender,
Samme Blik, hvis Ild mig brænder,
Ja, jeg seer, hun har det Alt.

Men den Uforlignelige
Har med Drømmens Yndighed
End saa meget Smukt tillige,
At jeg næsten ikke veed,
Hvad jeg skal om Tingen sige.

Hun er Alt, og hun er Meer.
Idealet, jeg det seer,
Kan sig ei med hende maale:
Det har kun en enkelt Straale,
Hun uendeligen fleer.

Som jeg tænkte nu saalunde,
Idealet veg min Sands,
Og jo meer jeg vilde grunde,
Jeg desmindre skjelne kunde
Mellem dets og hendes Glands.

I en jordisk deilig Pige
Himmeldrømmens Omrids svandt,
Absorbeertes i den rige
Fylde af det Virkelige,
Som min hele Tanke bandt.

Ja, hun selv er Den jeg hylder,
Den du viste mig, Natur!
Kun min Svaghed det forskylder,
At jeg skued en Contour,
Ikke Kraften som den fylder. —

Men den unge Sanger qvad:
„Hulde Pige see min Smerte!
Hør den Bøn, hvorom jeg bad!
Luk mig ind til dig, og lad
Sødt mig hvile ved dit Hjerte!“ —

Saa han qvad, men hun tilsidst
Aabned Vindvet tyst og stille,
Mens en blomstersmykket Qvist
Smutted ind, som om med List
Hendes Kind den kysse vilde.

„Citharspiller, gaa din Vei!
Ei med Klynken du mig fanger.
Jeg har sagt og siger Nei,
Thi mit Hjerte vindes ei
Af en Digter, af en Sanger.

Sangens aldrig tause Gud
Aabner let sin Dyrkers Læbe.
Med Foragt for Taushedʼs Bud,
I sin Sang han breder ud
Hvad at skjule man bør stræbe.

Himmelhøit du Strængen slaaer,
Medens Nattens Timer flygte.
Jeg din Nærhed maa befrygte,
Thi du gjør hvad du formaaer,
For at skade Pigens Rygte.“

Saa hun taled. Et Godnat
Taareqvalt han monne stamme,
Nævned end sin Elskovsflamme,
Svang sig over Gittret brat,
Og tog Flugten med det Samme.

Pigen med et ængstet Blik
Stirred efter ham som gik,
Tænkte paa hans ømme Klage.
Men paa mig hun Øie fik,
Undred sig, og foer tilbage.

„Hvem er du," — saa spurgte hun —
„Som i denne stille Lund
Sniger sig ved Nattetide,
Lig en Tyv i Midnatstund,
Skjult bag Stammerne de hvide?" —

„Ak! jeg er en fattig Dreng,
Men for ærlig til at stjæle.
O lad Medynk dig besjæle!
Jeg er uden Huus og Seng;
Lad mig her i Haven dvæle!" —

„Stakkels Barn! Du skjælver jo?
Medynk bør jeg med dig føle.
Men om du mit Raad vil troe,
Slaa dig ikke hist til Ro;
Let du kunde dig forkjøle.

Lumsk er Nattens kolde Vind,
Feberagtigt Maanens Skin;
Lad dig ei forgjæves bede!
Følg mig i mit Kammer ind,
Jeg en Seng til dig vil rede.

Ved mit Leie skal den staae,
Luunt du hvile skal derpaa,
Sove der saa sødt og stille.
Du er fordringsløs og lille,
Dig jeg gjerne huse maa." —

Døren aabned hun. Fornøiet
Ind i Kammeret jeg gik,
Da mig Lykken havde føiet.
Men den hele Nat jeg fik
Ikke mindste Søvn i Øiet.

Thi saa nær jeg hende laae,
Hendes Aandedrag jeg hørte;
Tidt i Søvne hun berørte
Mig med Hænderne de smaa,
Som jeg taus til Læben førte.

Favnet snart af hendes Arm,
Sov jeg ikke, drømte Meget.
Maanen alt saa høit var steget;
Med den Huldes nøgne Barm
Dens forelskte Straale leged.

Al min Tanke sværmed om
I den Straale, Maanen tændte;
Underligt mit Hjerte brændte,
Og jeg skued i min Drøm
Hvad endnu jeg ikke kjendte.

Fjerde Capitel.

Min Opdragelse.

Da Morgenskjæret lysned i vort Kammer,
Og Svalen paa sin Rede qviddred alt,
I Søvn mit Øie faldt,
Men aabned sig igjen ved Solens lyse Flammer.
Dens Straaler os forskrække,
Vi vaagne, see os om, og rødme Begge.

Thi ved min Læbe hendes Læbe smiilte,
Hun holdt mig fast omslynget med sin Arm;
Paa hendes hvide Barm
Min spæde Haand saa blødt sig vugge lod, og hviilte.
Høit Solen i sin Lue
Beskued os, og lod os selv os skue.

Undseelig foer hun op, men dog hun vidste
At faae sin tabte Fatning snart igjen.
Hun smiilte til mig hen,
Og sagde: „Lille Nar! jeg troer at han tør liste
Sig op til mig i Sengen?
Har han om Natten Frygt? Hvad gaaer af Drengen?"—

Jeg tilstod rødmende, jeg monne feile.
Hun svarte venlig: „Jeg tilgiver dig.“ —
Derpaa hun vasked mig,
Og kæmmede mit Haar, og klipped mine Negle.
Med Klæder, nye og smukke,
Hun pynted paa mig, som jeg var en Dukke.

Da nu jeg var saa smuk, jeg kunde blive,
Hun sagde: „Du var ynkelig forsømt!“
Men føied til saa ømt:
„Bliv her! jeg skal en god Opdragelse dig give.
Til Orden jeg dig vænner,
Og skal dig lære, hvad du ikke kjender.“ —

Den samme Dag i Skole hun mig satte,
(En Skole just for Børn af begge Kjøn).
Jeg var en flittig Søn,
Og fremfor Alting nem til mange Sprog at fatte.
Faa Dage svundne vare,
Og alt jeg conjugeerte mit Amare.

I Lectierne til næste Skoletime
Hun overhørte mig fast hver en Gang.
Men Citharspil og Sang
Hun selv mig lærte, samt at gjøre Vers og rime.
Hun roste mine Sange,
Skjøndt hun for Sang og Digtekunst var bange.

Og aldrig nogen Time jeg forsømte.
Jeg lærte Fingersprog og Øien-Ord.
Snart blev min Kundskab stor;
Om Dagen lærte jeg, den hele Nat jeg drømte
Om hvordan jeg med Tiden
Benytte skulde denne sjeldne Viden.

Og snart man ikke Mage kunde finde
Til hvad jeg blev ved Kunst og ved Natur.
Saa god var min Dressur,
At paa det mindste Vink jeg løb min Herskerinde.
Hver Mine hos den Hulde,
Hvert Blik, hvert Haandtryk fatted jeg tilfulde.

Forstillelse hun lærte mig tillige,
Skjøndt med et andet Navn hun kaldte den.
Kom Fremmede derhen,
Da maatte jeg paa Stand min Herskerinde vige,
Og lade, som hun ikke
Beskjæftiged mit Sind og mine Blikke.

Naar Mangen aabenlyst for hende sværmed,
Jeg maatte dæmpe Flammen i mit Bryst,
Ja see med tvungen Lyst,
Hvorledes Andre sig med Bøn til hende nærmed.
Hun sagde, jeg behøved,
At man i Selvbeherskelse mig øved.

Men neppe hun og jeg alene vare,
Før strax hun løste mig af Tvangens Baand.
Mig klapped hendes Haand,
Jeg sad paa hendes Skjød, hun kaldte mig sin Rare,
Og lod mig ride Ranke,
Og nærede min barnlig ømme Tanke.

Med hendes Lokker mine Hænder spøgte;
Saa fast mig holdt det sortebrune Næt,
Langt mere stærkt end det,
Hvori de Blonde mig tilforn at fange søgte;
Saa langt det monne række,
Det til et Baand sig slynged om os Begge.

Hver Aften paa min Seng jeg vel fornøiet
Indslumred, skjøndt med Længsel i min Barm;
Men i den Huldes Arm
Til min Forundring jeg hver Morgen opslog Øiet.
Snart fik hun dog den Nykke
At troe, jeg blev for stor til slig en Lykke.

Femte Capitel.

Min Selvbevidsthed.

Hun vakte mig en Midienat
Med Kys, og lod mig vide,
Det passed sig ei længer at
Jeg sov ved hendes Side.
„Da du var lille, gik det an,
Da fik det vel saa være.
Nu bliver du saa stor en Mand;
Det taaler ei min Ære.

Desuden er den Ting af Vægt,
At du dit Navn ei kjender.
Maaskee du har en fornem Slægt;
Engang maaskee det hænder,
At de med Magt tør komme her,
Dig af min Arm at vriste,
Naar du mig ret er bleven kjær,
Og jeg dig ei kan miste.

Saa ofte har jeg spurgt dig om,
Hvad Navn du vel dig giver,
Hvorfor du hid i Haven kom,
Og hvorfra du dig skriver;
Men stedse faaer jeg den Besked:
Du kan det ei erindre.
Ak! naar du selv det ikke veed,
Veed jeg det meget mindre.

Derfor saa ondt som det mig gjør,
At jeg dig Sorg maa volde,
Jeg finder dog, jeg ikke bør
Om Natten dig beholde.
Naar først jeg har erfart dit Navn,
Jeg selv da Skranken sprænger,
Og aabner dig igjen min Favn,
Og slipper dig ei længer!"

Ved disse Ord jeg følte mig
Omslyngt af hendes Arme;
Hun favned mig saa hjertelig,
Med usædvanlig Varme.
For iilsomt glider Natten hen,
For snart dens Taager spredes.
Ak! naar det Aften er igjen,
Det bliver anderledes! —

Den Dag derpaa min Seng blev sat
I hendes næste Kammer.
Der vaaged jeg den hele Nat,
Alene med min Jammer.
En stærk og laaset Mellemdør
Adskilte mig fra hende.
Da tænkte jeg: „Hvad mon du gjør,
For dog dig selv at kjende?

I Kundskab jeg det vidt har bragt,
Er saare vel opdragen;
Dog har en gammel Græker sagt:
Dit Selv er Hovedsagen.
Hvad nytter dig al Verdens Kløgt,
Naar du dig fremmed bliver?
Hvor meget end du har forsøgt,
Studeer dig selv med Iver!

Jeg undersøgte ret med Flid
Min hele Kundskabs Kilde,
Jeg repeteerte min Ovid,
Jeg grubled aarle, silde,
Paa hvert et længst forsvundet Ord
Af dig, o min Veninde,
Forvisset om at mangt et Spor
Jeg deri vilde finde.

Og paa Speculationens Vei
Jeg lod mig dristig føre,
Og vendte Blikket mod mit Jeg,
Saa godt det lod sig gjøre.
Ethvert System jeg gjennemgik,
Og hented mig Belæring.
Meest ved Pythagoras dog fik
Min Tanke Stof og Næring.

Den Sjælevandring er det som
Især ham anbefaler.
Jo mere jeg mig tænker om,
Desmeer den til mig taler.
Jo længere min Tanke seer
Ad Mindets Vei tilbage,
Jeg skuer stedse meer og meer
Mit Liv i fordums Dage.

Jeg leved alt i Trojas Krig,
Saavel som Lærens Stifter.
Fra begge Sider skyldes mig
De store Krigsbedrifter:
Hos Paris snart, snart hos Achill
Jeg stod i Kamp og Krige;
Briseis brændte ved min Ild,
Og Helena tillige.

Mit Skjold i Templet hænger ei;
Det Intet gjør til Sagen;
Ved andre Mærker bringer jeg
Min fordums Magt for Dagen.
Den blinde Skjald besunget har
Den Krig som jeg har voldet,
Og Sangen taler mere klar
End alle Tegn paa Skjoldet.

Hvergang den macedonske Helt,
Med sænket Tordenkile,
Henstrakt paa Leiet i sit Telt
Begjærte natlig Hvile,
Da støtted han sig ikke paa
Sit Skjold og Pandserpladen:
Hans kongelige Hoved laae
Hver Nat paa Iliaden.

Jeg Amor er og være vil,
Og det vil glæde hende;
Hun har mig miskjendt hidindtil,
Nu skal hun først mig kjende. —
Til Døren foer jeg i en Hast,
Og havde Stort isinde.
„Hvo banker paa min Dør saa fast?"
Saa spurgte hun derinde.

„Luk hurtig op! forlad din Seng!
Saa faaer du det at vide." —
„Men hvorfor gjør du dog, min Dreng,
Slig Støi ved Nattetide?
Kan til imorgen ei beroe
Hvad du mig sige vilde?" —
„Nei, skynd dig! For os begge To
Er ingen Tid at spilde!

Thi nu jeg er saa lykkelig,
At jeg mit Navn kan nævne,
Og derfor har du lovet mig
Forlængst et natligt Stævne." —
Knap disse Ord jeg havde talt,
Før Dørens Hængsel brager.
Der staaer den yndige Gestalt,
Og mig ved Haanden tager.

En Lampe stod den Hulde nær,
Og monne døsigt brænde,
Men dog et høist livsaligt Skjær
Den kasted over hende.
Et tyndt og gjennemsigtigt Liin
Om hendes Skjønhed svæved,
Og hendes Sylfeform saa fiin
Bag dets Contourer bæved.

Med majestætisk Værdighed
Indtraadte jeg i Stuen,
Og satte mig paa Sengen ned;
Hun saae derpaa med Gruen:
Thi meget større saae jeg ud,
Og høit jeg satte Næsen,
Og Selvtilfredshed af en Gud
Omstraalede mit Væsen.

„Jeg Amor er," — saa talte jeg,
Og hævede min Stemme:
„For nylig vidste jeg det ei;
Nu kan jeg det fornemme.
Jeg som en miskjendt Prætendent
Var flygtet fra mit Rige;
Men nu, da Bladet har sig vendt,
Jeg Thronen vil bestige.

Du som med Omhu pleiet har
En Gud, hvem ei du kjendte,
Som, da han dybt fornedret var,
Dit Hjerte til ham vendte,
Min Guddom vil taknemmelig
Nu paa din Ømhed skjønne:
Jeg føler, at du elsker mig;
Jeg vil dig tifold lønne." —

Saa talt, mit Sæde jeg forlod;
Med Anstand jeg mig reiste,
Og treen paa gravitetisk Fod,
Mens høiere jeg kneiste,
Paa Gulvet for den Skjønne hen,
Som ved min stolte Tale,
Endskjøndt jeg havde sluttet den,
Stod maalløs, som i Dvale.

Men da nu tillidsfuld min Arm
Om hendes Liv sig bøied,
Da stødte hun mig fra sin Barm,
Og vendte fra mig Øiet.
„Forhadte!" raabte hun: „Afsted!
Forføi dig fra min Stue!
Forstyr ei ved dit Ord min Fred,
Og lad dig aldrig skue!"

„Jeg Arme!" stammed hun endnu,
Idet hun sank til Jorden:
„Saa til en Slange voxed du,
Og er min Fiende vorden!
Jeg paa min Arm dig baaret har,
Og ved mit Bryst du spøgte;
Jeg har ei drømt om at du var
Den som jeg meest bør frygte!"

Hun vedblev, men en Taarestrøm
Snart hendes Stemme qvalte.
Jeg stod som i en taaget Drøm,
Og intet Ord jeg talte.
Jeg fatted ei, om hun var vred,
Hvad eller kun bedrøvet.
Jeg sank for hendes Fødder ned,
Og bøied mig i Støvet.

Da foer hun op, med Blus paa Kind,
Og ringede paa Klokken.
Familien nu styrted ind,
Og hele Tjenerflokken.
Man førte mig, paa hendes Bud,
Af Huset ud paa Gaden;
Og jeg, som nylig var en Gud,
Nu Betler var i Staden.

Jeg stod og saae mod Vindvet hen,
Jeg skued Lampen brænde.
Om lidt, saa sluktes ogsaa den;
Ak! Lyset svandt med hende!
Jeg stirred end i Mørket ind,
Med ufravendte Blikke;
Omkring mig hylte Nattens Vind,
Jeg mærkede det ikke.

Sjette Capitel.

Min Fortvivlelse.

Høie Guddom! Du hvis stolte Magt
Menneskers og Guders Hær betvinger:
Hvem Naturen selv er underlagt:
Til hvis Ære hver en Lyre klinger!
Maa du skjult dig om paa Jorden snige,
Du som throner over Himlens Sol?
Tør du selv dit Navn til Ingen sige,
Skjøndt det lyder høit fra Pol til Pol?

O hvorfor har jeg da Blikket vendt
Mod det Jeg, som i min Sjæl sig dulgte?
O hvorfor har jeg mig selv erkjendt
I den indre Nat, hvis Lys jeg fulgte?
Min Bevidsthed har nu lært at gjemme
Hvad den aldrig mere slippe vil;
Men hvorledes lærer den at glemme?
Denne Kundskab meest den trænger til.

Ha Troløse, paa hvis eget Bud
Jeg mit Navn, mit Væsen undersøgte,
Nu du støder mig i Natten ud,
Lader, som du nu mig først bør frygte!
Længe før jeg havde mindste Viden
Om mig selv, du leded mig derpaa.
Falske! Du har kjendt mig hele Tiden;
Kun jeg selv mig ikke kjende maa.

Ak! min Selvbevidsthed, eengang vakt,
Vender ei tilbage til sin Slummer.
Nei, den voxer nu med evig Magt,
Men den voxer og til evig Kummer.
Aldrig kan jeg glemme mig og hende;
O til Glemsel har jeg ikke Mod!
Vil du mig og min Bekymring ende,
Bølge, du som ruller ved min Fod?

Naar dit Skum sig over mig har lukt,
Naar det Liv, som ei er værdt at spare,
I dit kolde Favnetag er slukt,
Skal den Yndige for seent erfare,
At min Selvbevidstheds Lys jeg tændte,
For at lyde hendes strenge Bud,
Og da hendes Villie sig vendte,
Slukte jeg for hendes Skyld det ud.

Syvende Capitel.

Min Skindød.

Jeg styrted mig i Vandet,
Da lukked om min Isse sig Havets hvide Skum.
Jeg sank tilbunds, paa Sandet,
Og tabte Sands og Samling i det azurblaa Rum.
Den Bevidsthed, som jeg frygted,
Bort nu flygted;
Jeg var død, og som 'en Fisk saa stum.

En anden Art af Viden,
Som af mit Selv ei vidste, men kun af ydre Ting,
Forblev dog hele Tiden,
Og holdt min Tanke fangen, som i en magisk Ring.
Selv i Dødens underlige
Drømmerige
Mister Tanken dog ei reent sit Sving.

I hvad jeg vil berette,
Jeg veed just ei med Visheed, om i den dybe Strøm
Mig rigtig hendte Dette,
Hvad eller om i Døden jeg havde slig en Drøm:

Men jeg saae til alle Sider
Nereider;
Galatea smiilte blid og øm.

De sig omkring mig trænge.
I Spidsen svæver Thetis alt paa saa let en Fod.
Det vared ikke længe,
Før hun med venlig Hilsen tæt ved min Side stod,
Smykt med hvide Muslingskaller
Og Coraller
Purpurfarvede som Hjerteblod.

Da monne saa hun tale,
Mens Hver og Een med Knæfald sig bøied dybt for mig:
„Hvad har du at befale?
Vi kjende dig, o Herster, og Alle lyde dig!
Du hvem jeg og Peleus frygted,
Aldrig Rygtet
Om min Heltesøn skal tabe sig.

Vil du tiltakke tage,
Da skal vi dig forlyste med Strængeleg og Sang.
Men længes du tilbage
Til Jordens grønne Strandbred, og er dig Tiden lang,
I min egen Vogn du triner,
To Delphiner
Trække dig igjennem Skum og Tang." —

Da tænkte jeg saalunde,
(At tale var umuligt, thi lukket var min Mund):
Hvad var det dog som kunde
Bevæge mig at søge min Død paa Havets Bund?
Havde nogen evig Smerte
Knuust mit Hjerte?
Var jeg ikke modig, fri og sund?

Hvad var det da for Griller? —
Jeg vende vil tilbage til Lys og Luft igjen.
Det lette Hjul mig triller
Igjennem Dødens Rige til Livets Strandbred hen.
Nereus Døttre hen ad Bølge
Vognen følge,
Og med Sang og Dands omringe den. —

Hvad nu jeg vil berette,
Derom jeg veed med Vished, jeg har det ikke drømt;
Nei, virkeligt er Dette,
Og intet Taagebilled som viste sig paa Skrømt:
Som jeg vaagner op, jeg sporer
To Doctorer;
Hver af dem var saare vidt berømt.

De holdt mig Hver i Haanden,
Og følte mig paa Pulsen, og sagde: „Det er Skam!
Han har opgivet Aanden,
Han ligget har for længe, før op de fisked ham.

Lad os med Flanel itide
Stærkt ham gnide,
Thi hans Hud er meget kold og klam." —

Men hvad mig hæftigt rørte,
Det var at see min Skjønne, som ved mit Leie stod.
Hun Læben til mig førte,
Hun badede mit Ansigt i sine Taarers Flod.
Og hun knuged mig med Smerte
Til sit Hjerte;
Ved dets Varme tøede hun mit Blod.

I Graad og dybe Sukke,
I hjertelige Klager hun fandt den sidste Trøst.
„Hvor kunde jeg dog lukke
— Saa talte hun — mit Hjerte for dig, som var min Lyst?
Kan i Døden du forlade?
Ei mig have?
Vee mig! Ak, du hører ei min Røst!" —

Den Ømhed og den Klage
Gav mig igjen Bevidsthed, og jeg besindte mig;
Mit Liv var vendt tilbage;
Høit sprang jeg op fra Leiet, og Alle gav et Skrig.
Jeg min Arm om hende lagde,
Mens jeg sagde:
„See, jeg lever, lever end for dig!" —

Forbittret i det Samme,
Hun veg mit ømme Favntag, og mig at slippe død;
Og i sin Vredes Flamme
Hun raabte: „Ha, hvad seer jeg! Du var ei rigtig død!“ —
„Jeg var skindød, Andet ikke;
Dine Blikke
Vakte mig igjen med Livets Gløs.“ —

Nu Ryggen hun mig vendte,
Og styrted ud af Døren, mens jeg forbauset stod.
Da foer jeg ud at hente
Den Flygtige; forgjæves! hun svandt paa hurtig Fod.
Langsomt gik jeg op ad Gaden;
Langt fra Staden
Træt jeg satte mig ved Egens Rod.

Efterskrift til Læseren.

Da, som du seer, jeg er til Dato ikke død,
Kan der af Fata forestaae mig flere.
Jeg kunde længer hen, hvis du dig derom brød,
Maaskee fortælle dig lidt Mere.
Men efter dette sidste, haarde Stød
Maa jeg mig først en Stund recolligere.

Nye Digte.

(1841.)

1. Gudstjeneste, en Foraarsphantasie. (Optaget i Poetiske Skrifter, VII. Bind, 1849.)
2. En Sjæl efter Døden. En apocalyptisk Comedie. (Poetiske Skrifter, II. Bind, 1848.)
3. De Nygifte. En Romancecyclus. (Poetiske Skrifter, VII. Bind, 1849.)
4. Protestantismen i Naturen. En Mysterie. (Poetiske Skrifter, VII. Bind, 1849.)

Gudstjeneste.

En Foraars-Phantasie.

Digteren.

Pindsemorgen! o hvor skjøn!
Skoven vinker lysegrøn
Bort fra Staden, i hvis Gader
Pene Folk af begge Kjøn
Vandre stadseligt i Rader.
Stadens Kirkeklokkers Klang
End mig følger paa min Gang;
Men til Skoven gaaer min Vei,
Der jeg meer dem hører ei;
Der mit Blik kun hviler paa
Tusind stumme Klokker smaa,
Nogle hvide, andre blaae,
Som i Ly for Solens Flammer
I det friske Skovgræs staae
Hos de mosbegroede Stammer.
Hist, hvor Skoven breder ud
Majestætisk sine Kroner,
Der er Templet for min Gud.
Der har Fuglen Orgeltoner

Paa Naturens Pindsefest,
Og der præker bedre Præst
End i hine skumle Haller,
Hvor prosaisk Dagslys falder
Gjennem matte Ruder ind,
Medens her ved sagte Vind
Under Løvet Lyset spiller
I et gjennemsigtigt Grønt,
Tusind Gange mere skjønt
End blandt hvide Kirkepiller.
Her, Natur, er Tabernaklet,
Hvor din Helligaand jo boer,
Som gjør Pindsedags=Miraklet,
Hvorom hist kun føres Ord;
Thi det Sprog, som dine Tunger
Tale med en evig Røst,
Over hele Verden runger,
Og forstaaes af hvert et Bryst.

Pan.

Vær velkommen til min Bo,
Til min tause, dybe Ro!
Her er tyst og her er stille;
Vil du dig fra Mængden stille,
Kom, o Digter, da herud!

Digteren.

Ha! hvo taler her?

Pan.

Din Gud.

Digteren.

Min?

Pan.

Ja, din.

Digteren.

Jeg seer ham ikke.

Pan.

Nei, thi selv om du er kjæk,
Du betoges dog af Skræk,
Hvis han stod for dine Blikke.
Men min hemmelige Stemme
Til dit Digter-Øre naaer,
Og mit Ord skal du fornemme,
Mens du for mit Alter staaer.

Digteren.

Mere jeg forlanger ikke;
Det er Nok, naar kun jeg veed,
At jeg i min Eensomhed
Sees af dine Guddomsblikke;
Det er Nok, naar paa min Gang,
Hvergang jeg til dig tør tale,
Du med Svar mig vil husvale
Og begeistre mig til Sang.

Pan.

Hust dog: kun paa eensom Vei
Kan og vil din Bøn jeg høre;
Har du Selskab, da mit Øre
Lukkes, og jeg svarer ei.

Digteren.

Just saaledes er det Ret:
Vil jeg mig med Gud forene,
Søger jeg en eensom Plet,
Hvor med Gud jeg er alene.
Der min Andagt ei forhindres
Af en dum og døsig Flok;
Der jeg i mit eget Indres
Tanker finder Selskab nok;
Der min Gang til Gud er lettet,
Ikke mig besværlig gjort;
Uden Agt paa Klokkeslettet
Gaaer jeg ind ad Templets Port;
Disse hvalte Søilegange,
Mere dybe, mere lange,
Aabne staae ved Nat og Dag.
Ja, hvis i vor Stad derhenne
Kirken aaben stod, som denne,
O, det var en anden Sag!
Ofte snart ved Dagens Lue,
Snart ved Nattens laante Skin,

Gik jeg da med Lyst derind,
For til Alteret at skue,
For, med Blik til Kupplens Bue,
Fromt at hæve der mit Sind.
Helst jeg valgte da den Stund,
Naar ei Sværmen var derinde,
Og naar ikke Præstens Mund
Fik min Andagt til at svinde;
Kun hvor eensom Taushed boer,
Kan min Barm af Fromhed gløde.

Pan.

Ogsaa der jeg skulde møde,
For at svare paa dit Ord.

Digteren.

Du i Kirken?

Pan.

Selv i den,
Naar den kun er tom og øde,
Er jeg villig til at møde
Den, som drages til mig hen.
Overalt, hvor Een tør bygge,
Skjult af Dunkelhed og Skygge,
Uden Selskab af en Ven,
I det Eenlige, det Tomme,
I det Tause vil jeg komme.

Hvor kun paa den fælles Vei
Een sig skiller fra de Andre
I mit Navn, for taus at vandre,
Er tilstede hos ham jeg.

En Stemme fra Skoven.

Din Hu du bort fra Eensomheden vende!
Thi hvor To eller Trende
I Navn af mig foreente sammentræde,
Der er jeg selv imellem dem tilstede.

Digteren.

Ha! hvilken Stemme toner
Fra Bøgeskovens Kroner,
Og taler modsat Mening,
Og raader eenlig Vandrer til Forening?

Samme Stemme.

En Engels Røst du høre!
Din Frelsers Ord han bringer til dit Øre.

Digteren.

O Fugl med stærke Vinger,
Som nu fra Træet dig til Jorden svinger,
Imens din hulde Sang i Luften klinger!
Jeg under Løvets Buer
Fra Fugl til Engel dig forvandlet skuer.

Engelen.

Digter! hvorfor vil du søge

Paa en eensom Vei din Gud?
Kun i Skoven, mellem Bøge
Vil du lytte til hans Bud?
Du vil stedes for ham ene,
Da først hører du hans Ord,
Og dig nærmere tør mene,
End i samlet Broderchor.
Troer du da, Gud i sin Himmel
Fører Liv som Eremit,
Siden du i Brødres Vrimmel
Ei kan tale til ham frit?
Troer du, han sig aabenbarer
Heller for en eenlig Aand,
End han sine Sønner svarer,
Samlede ved fælles Baand?
Altsaa kalder du din egen
Frelser til dig i din Bøn,
Ikke ham, som ned er stegen
Til det hele faldne Kjøn,
Ham, som vilde jordisk fødes,
For, som Menneske, skjøndt reen,
Med den hele Slægt at mødes,
Og ei skille sig fra Een? —
Gjør som han, udøv herneden
Kjærlighed som første Bud,
Slut dig selv til Menigheden,
Og igjennem den til Gud.

Digteren.

Til Sandhed du mig hæver,
Men vanskeligt er Offret, som du kræver.
Ak! skamfuld jeg bekjender:
Poeten let mod Hedenskab sig vender;
Selv naar for Gud han knæler,
Den gamle Adam ikke reent han qvæler.
Vel kan man sig husvale
I Venners Kreds ved klar, fortrolig Tale;
Vel er det skjønt at virke
Til fælles Øiemed i Stat og Kirke,
Skjønt, hvor de store Kræfter sig forgrene,
Sin egen Kraft med Manges at forene.
O! men et Blik af Solen
Paa tidlig Vaardag, Duften af Violen,
En sagte kruset Vove,
En kjølig Luftning i de tætte Skove,
En flygtig Sky, som svæver
Paa Himlen og for Maanens Straale bæver,
Og dybt i Skov og Dale
Den høitidsfulde Sang af Nattergale, —
Alt Dette taler med saa stærk en Stemme,
At Menneskenes Røst jeg maa forglemme. —
Ak! jeg bør ikke nægte,
Min Christendom er vistnok langt fra ægte,
Thi Livet, som Naturen mig bebuder,
Er helst i Samqvem med de gamle Guder.

Jeg taler med Dryader
I Træets Løv, i Bækken med Najader;
Ved Dagens hede Lue
Jeg seer Apollo med hans gyldne Bue,
Og seent i Aftenstunden
Jeg øiner fjernt hans Søster, snart i Lunden,
I Kreds af hendes Terner,
Og snart paa Himlen, i et Chor af Stjerner.
Mod alle Skikkelser min Tanke haster,
Og hvad den nylig greb, den atter kaster,
Indtil den Hvile finder
Hos Pan, den Guders Gud, som aldrig svinder,
Ham, som fra Skabningstiden
Stod det helleniske Parnas ved Siden,
En Skygge, hvori Gudeverdnen bygger,
Og som gjør alle Guderne til Skygger,
Thi naar de alle drage
Fra Tanken bort, saa bliver han tilbage,
Som den Uendelige,
Der bliver, naar de Endelige vige.
Jeg fatter meer og mere,
At, vil man om sin Gud philosophere,
Da kommer man til Pan. Paa Indras Himmel
Han skjuler sig imellem Guders Brimmel,
Men kommer til Bramanen, som i Ørken,
Paa hede Sand, i Tørken,
Med opspiilt Øielaag mod Solens Straaler,

I eensom Selvbetragtning Himlen maaler.
Som Sphinx for alle Tider,
Han slumrer i Egyptens Pyramider.
Og i det Skjønheds-Rige,
Hvor Hellas satte de Udødelige,
Hvor Digteren har hjemme,
Som i Naturen hører deres Stemme,
Der hvisker han i Løvet,
I hver en Duft, fra Blomsterbægret røvet,
I Nattevindens Susen,
I Kildens Tonefald, i Havets Brusen,
I Dyrets qvalte Toner,
I Fuglens Qviddren under Skovens Kroner.
Thi naar Naturen nødes
Til, skilt fra Guderne, som i den bygge,
I eensom Majestæt sig selv at smykke,
Med ham tilsidst vi mødes,
Der hersker, naar de Andre maae forstødes.
For-Socrates de mange Guder svinde,
Han troer kun paa sin Genius derinde;
Og dennes indre Seen
Hos Plato hæves vanisk til Ideen.
Endogsaa Mosaismen,
Som fra Naturen skiller
Sin Gud, og fjernt ham stiller,
Har jo Spinoza endt i Pantheismen. —
Jeg veed, kun Christi Lære

Kan sikkert Hjem for Tankens Grublen være;
Kun den har Skov og Huler
Og Grotter, hvori Pan sig ikke skjuler.
Men ogsaa der er Gjærdet
Ei allevegne lukket;
Man troer, at protestantisk man har bukket
For Gud, — men det var Pan! man staaer forfærdet.
Thi Gud man atter fjerner
Fra Verden, fra Naturen,
Forskandser sig mod ham ved Prosamuren,
Og troer, han bliver nok bag sine Stjerner.
Men dog for ham at ære,
Man samles, for maaskee ham at behage,
Paa visse Timer og paa visse Dage;
Hans Tjeneste skal en Forretning være. —
Nei! kald ham hid tilbage,
Og sæt hans Naades dyrebare Mærker
Iblandt Naturens ubevidste Værker:
Lad Korset plantes mellem vilde Bøge,
At Skovens Sanger til dets Green kan søge,
Gjør hver en Bakke til et Golgatha;
Lad Klosterkirken hæve sig i Lunden,
Og Klokken ringe fromt i Aftenstunden,
Mens Andagt kalder Sjælene herfra;
Lad Blomsten slynges om Madonnas Alter,
Lad Dyret qvæges paa Sanct Antons Fest,
Befolk hver Skov med Helgeners Gestalter,

Og byd Naturens hele Kreds til Gjæst!
Da vil og Digteren til Festen komme,
Med hellig Andagt og med Tanker fromme,
O Alles Gud, i dine Helligdomme,
Hvor selv Naturen føres
Til dig, og helliggjøres,
Og det Profane stoler
Paa Stemplet af de hellige Symboler.
Men her, hvor ei man vil Catholicisme,
Hvor hvert et ydre Holdningspunct kun svigter,
Her kan en stakkels Digter
Ei undgaae Pantheisme.
Hos ham ei Feilen stikker,
Det Secten er, som skranter;
I Himlen er vist alle Catholiker.

Engelen.

Nei, vi er Protestanter.
Du, som om Naturen sjunger
Med begeistret Røst, og troer
At forstaae dens tusind Tunger
Som et eneste Guds Ord,
Klares lad dit Sind, dit Øie,
See den Stræben i hvert Blad
Imod Korset sig at bøie,
Sole sig i Naadens Bad.
Hvorfor plante Kors i Skoven?

Er ei Korset overalt,
Her paa Jorden og foroven,
I hver levende Gestalt?
See det, som sig bør en Sanger,
I din stille Tankes Læ
Neppe du da meer forlanger
Her at skue det af Træ.
Du, som fører Ord paa Læben,
Veed du ei om Det Beskeb,
Hvorom i sin tause Stræben
Ubevidst Naturen veed?
Troer du ei, den dunkelt mærker,
Fra den Tid, da Christus her
Gjorde sine Underværker,
Har den faaet et større Værd?
Troer du ei, den dunkelt længes
Efter den Forløsningsstund,
Da, naar Alt for Thronen trænges,
Ogsaa den af Herrens Mund
Høre skal det Ord, som lyder:
„Gjør min Villie! følg mit Bud!
„Jeg din tunge Lænke bryder,
„Løser dig af Fængslet ud." —
Digter! see med Digter-Øie,
Og med Digter-Øre hør,
Og Naturen vil sig bøie
Mod dit Blik, med kastet Slør,

Den vil klinge for dit Øre,
Med Sordinen taget bort,
Og et Spil dig lade høre,
I hvis Klang du kjender vort.
See dig om! Naturen sørger
I sin Ro, sin Eensomhed:
Aabnes Blomsten, dig den spørger,
Om du ei dens Frelse veed;
Aftenrøden, naar den skriver
Sit Godnat i Skyers Lag,
Spørger, om ei snart den bliver
Forbud for en salig Dag.
Sine halvt forstaaede Tanker,
Dunkel Smerte, dunkel Lyst
Vil Naturen for et Bryst
Skrifte, hvori Hjertet banker;
Sine hemmelige Skatte
Den med Uskyld peger paa;
Kunde Mennesket kun fatte!
Kunde Mennesket forstaae!
O! da hørte han i Løvet
Og paa Lufts og Bølgers Vei
Kun en Stemme, som bedrøvet
Klager, at den høres ei.
Hør den, Digter! lyt derefter!
Det er dig, den taler til,
For at du de dunkle Kræfter

Klare skal ved Strængespil.
Al Naturen dine Blikke
Søger og din Kjærlighed;
Elsker du din Broder ikke,
O saa fly Naturen med!

Chor fra Skoven.

Hele Naturen har Trang til Forening,
Stræber mod Mennesket, før end mod Gud;
Digteren fatter dens lønlige Mening,
Synger ved Lyren dens Længseler ud.
Alt i Naturen vil skues og høres
Af det forstaaende, kjærlige Bryst,
Vil, naar det fattes med Kjærlighed, føres
Frelsen imøde, til Frihedens Lyst.

En Sjæl efter Døden.

En apocalyptisk Comedie.

Første Act.

Chor af de Efterlevende.

En værdig Mand er død! I kraftig Alder
Han gik fra Børn og Hustru, Kjøbets Gang.
Vor tunge Taare paa hans Aske falder,
Imens vi synger en fiirstemmig Sang.
En trofast Ægtemand, en kjærlig Fader,
En ærlig Ven, en Borger som kun Faa,
Er tabt for os og Landet; han forlader
Vor Tornesti, for til sin Fred at gaae.
Nu har han Himlens Salighed i Eie,
Det siger Præsten, og det er bekjendt.
Fred med hans Støv! Vi bringe skal tilveie
Ved Subscription et kostbart Monument.

Sjælen.

Hvad plager dog mig Stakkel
For Lirumlarum! Fanden til Spektakel!
Hei, Kone! heida, Mille!
Siig Børnene, de smukt skal være stille;
Og er det Liremanden,

Saa bed ham om at spille
I Gaarden hos en Anden,
Der ei er syg og daarlig
Som jeg, og søvnbegjærlig og alvorlig. —
Men hillemænd! jeg seer, jeg ikke ligger
I min Mahogniseng, men som en Tigger
Paa Jorden, paa den bare!
Hvorledes kan min Kone Sligt forsvare? —
Lad see, om jeg kan reise mig ..... Med Møie
Det lykkedes! — Men hvad har jeg for Øie?
Af Undren fast forgaaer jeg!
Paa Kirkegaarden staaer jeg,
Og ved et pragtfuldt Monument! ..... Bevares!
Paa denne Luxus kunde Meget spares.
Hvad staaer derpaa? Lad see! ... „Herunder hviler" ..
Men er det muligt? Jeg mit Navn jo læser!
Hvad er det for Fadaiser?
Mens Øiet op jeg spiler,
Jeg til den sikkre Mening har mig stavet,
At det er mig, som ligger her begravet! ...
Saa maa jeg være død! .. Hvad skal man sige!
Den Vei skal jeg og alle mine Lige.
Men jeg vil ikke mere,
Da Tingen ei kan ændres, raisonnere,
Men see at liste mig til Himmerige.
Jeg seer det alt derhenne,
Jeg feiler ikke, det er let at kjende;

Og som jeg seer og mærker,
Der staaer en Portner ved dets Udenværker;
Til ham jeg kan mig med et Spørgsmaal vende,
At ikke jeg forgjæves ind skal rende. —
Hei, Faer! vil Han mig sige,
Om ikke dette Slot er Himmerige.

Sanct Peder.

Min Ven! tal med Respect; jeg er Sanct Peder.

Sjælen.

Ak! ydmygst om Forladelse jeg beder;
For første Gang jeg er paa disse Steder;
Jeg har mig hid begivet
Som Fremmed, var her aldrig før i Livet;
Og lettelig da hænder,
Man Stedets Mandskab ei saa nøie kjender.
Men at jeg traf paa jer, den Sag er vigtig,
Thi Veien, som jeg tog, var altsaa rigtig:
Jeg skal til Himlen. Luk mig ind, Herr Peder,
Med Nøglen, som jeg seer, I har hos eder.

Sanct Peder.

Først lad mig see Beviset
For, at du virkelig skal ind i Paradiset.

Sjælen.

Det er jo klart som Dagen:
Jeg er jo død.

Sanct Peder.

Det seer jeg nok, men Sagen
Ei dermed afgjort er.

Sjælen.

Man er forvisset
Hos os, at Den, som døer, skal leve hisset.

Sanct Peder.

Vel sandt, men andre Steder
Der gives, end det Sted, du nu betræder.
Hvorledes kan du være da saa sikker
Paa, at det just er her?

Sjælen.

Naar man sig skikker,
Som det sig bør, mod sig og sine Lige,
Saa veed jeg, man har Ret til Himmerige.

Sanct Peder.

Har du det gjort?

Sjælen.

Jeg er, saavidt jeg skjønner,
Nok værdig til, at Herren mig belønner.
Jeg har mig ærlig næret,
Jeg aldrig har min Næstes Gods begjæret,
Gav Hvermand Sit, erhverved ufortrøden,
Har ingen Gjæld mig efterladt ved Døden,

Men tvertimod Formue,
Saaledes, at min Frue,
Naar hun vil leve tarveligt som Enke,
— og det jeg tiltroer Konen —
Har ingen Trang til Hjelp, og kan Pensionen
Til de forarmede Finanser skjænke.

Sanct Peder.

Alt saare godt! Dog Mere der behøves.

Sjælen.

Hvad da?

Sanct Peder.

Du først maa prøves.

Sjælen.

Ak Herregud! Skal jeg nu prøves mere?

Sanct Peder.

Vær uden Frygt! Det gaaer kun dig som Flere.

Sjælen.

Men er jeg da paa Jorden
Ei noksom prøvet vorden?
Hos os man troer: hvergang et Dødsfald hænder,
Er Pinens Tid forbi og Prøven ender.

Sanct Peder.

Man heri, som i Andet
Stor Fordom har, det har jeg ofte sandet.

Kun saare Faa kan lige
Fra Verdens Vei gaae ind i Himmerige;
De Allerfleste, før herind de drage,
Et Værk maae overtage,
Hvorved de sig i Fromhed kunne styrke
Og vise, hvilken Gud det er, de dyrke.
Den Ene faaer det ene,
Den Anden andet Hverv, alt som vi mene,
Han til at prøves trænger.
Altsaa, for ei at spilde Tiden længer,
Giv Agt, saa skal du høre,
Hvad Arbeid dig nu paalagt er at gjøre.
Du skal til Palæstina dig forføie;
(Den lange Vei dig koster liden Møie,
Thi lettet efter Døden
Dig Foden blev, gak derfor ufortrøden).
Fra Nazareth din Vandring skal begynde,
Hvor Englen monne Frelseren forkynde.
Derfra du dig til Bethlehem begiver,
Hans Fødeby, og følger nu med Iver
Hvert Spor, som, mens han leved
Blandt Mennesker, af ham betraadt er blevet,
Alt i den samme Orden,
Hvori han selv betraadte det paa Jorden,
Alt som til Herrens Glorie
Det skildres i den hellige Historie;
Og paa hvert Sted du nøie,

Hvad der sig tildrog, have maa for Øie.
Du med din Frelser til Egypten drage,
Du vende til Jerusalem tilbage,
Til Templet, hvor han offrer Turtelduer,
Og hvor du Simeon og Anna skuer.
Fra Nazareth, som du paany besøgte,
Du snart igjen ledsage
Til Templet ham tilbage,
Hvor han begynder alt sit Kald at røgte.
Til Jordan du ham følge,
Og tænke paa hans Daab i Flodens Bølge;
Til Ørknen du dig driste,
Hvor Djævlen ham forgjæves maatte friste;
Og naar saa i Capernaum han fæster
Sin Bo, du følger ham og der ham gjæster,
Ledsager ham i hele Galilæa,
Samaria, Judæa,
Paa Markens Veie, som paa Havets Vover,
Til Bjerget, hvor han præker, og henover
Den Sø Tiberias til Gergesener,
Saa og til Cana, Nain, Bethania,
Sichem, Genesareth og Cæsaria,
Hvor mig med Himlens Nøgler han forlener.
Paa Toget til Jerusalem du følge
Langs Jordans Bred. Du staaer ved Stadens Grændser,
Naar Jericho, naar Betfage sig dølger.
Træd ind i Templets Hal, som Herren renser,

Og gak hver Aften over Kedrons Bølger
Til Oliebjerget, hvor du overnatter.
Palladset, som af Caiphas beboedes,
Du søger, og forfølger Sporet atter,
Som leder til Pilatus fra Herodes.
Gak saa til Golgatha, betragt bedrøvet
Det store Gravsted, som har Gud dig røvet;
Men see ham saa tilbagevendt til Livet,
Naar du til Emaus dig har begivet.
Vend om igjen til Staden, for at høre
Hans Ord, naar han, tiltrods for lukte Døre,
Paany sig aabenbarer;
Og lad dig saa til Galilæa føre,
For ham at see, naar han til Himlen farer. —
Og dermed Nok! Har denne Vei du vandret,
Da er dit Sind i Meget vist forandret,
Da har du styrket dig i fromme Tanker.
Kom saa kun hid! Naar du paa Porten banker,
Jeg kommer ud, og venter,
At Intet meer vil hindre,
At jeg til Himmerigets Fryd dig henter.

Sjælen.

Ak! kan jeg ikke gjøre det med Mindre?

Sanct Peder.

Umuligt!

Sjælen.

Jeg er træt i Fod og Tanke,
Og glæded mig til Hvile,
Men skal nu atter ile,
Skal fra det Ene til det Andet vanke.
Dog, hvis det ei kan anderledes være,
Ifald jeg end skal reise for at lære,
— Og selv jeg Reiser ynder,
Ved dem sig ofte danner en Begynder —
Da send mig idetmindste til en Stjerne,
En anden Klode hisset i det Fjerne,
Paa det jeg maa erfare,
Om hist og er af Mennesker en Skare.
Hvad heller, hvis jeg skal nødvendig blive
Paa samme Klode, hvor jeg var ilive,
Saa lad mig (o jeg beder!)
Helst reise til America, Herr Peder!
Jeg altid længtes efter
At see det Land, som har saa store Kræfter,
Det Land, hvor man paa Frihedes Jordbund triner,
Og Alt udrette kan med Dampmaskiner.
Kort før jeg døde, havde jeg isinde
Tilsidst mig at forbinde
Med Stolemager Dessau, for at drage
Med ham derhen; dog blev jeg holdt tilbage
Fra dette Bovestykke,
Og sagtens til min Lykke.

Men nu — thi Reisen mig bestandig frister —
Nu, da jeg ingen Grund har til at frygte
For Skibets Læk og Plyndring af Carlister,
Nu var det godt, om Stedet jeg besøgte.
O lad derhen mig drage!
Jeg mere dannet komme skal tilbage,
Saa man mig vist i Himlen op vil tage.

Sanct Peder.

Jeg kan dig ikke føie,
Du maa dig efter Himlens Villie bøie,
Og Alt, hvad jeg befalte, følge nøie.

Sjælen.

Men bliv ei vred, Herr Peder,
I nævnte mig en mægtig Hoben Steder;
Jeg neppe dem beholder
I min Erindring, hvilket let forvolder,
At Et og Andet glemmes,
Som ei saa rigtigt nemmes,
At Meget overspringes,
Og Intet ordenligt tilendebringes.
Hvor let kan det sig hænde,
At jeg begynder der, hvor jeg skal ende?

Sanct Peder.

Da veed jeg dog, at du den Vei maa kjende,
Hvis Gang jeg har beskrevet?

Sjælen.

Jeg kjender den, men ikke just saa nøie.

Sanct Peder.

Saa du har ei i Tanken gjennemlevet
Din Frelsers Liv, hans Vandring havt for Øie
I Rummet og i Tiden?

Sjælen.

Det er saa længe siden
At jeg blev confirmeret,
Og jeg har ei min Lærdom repeteret
I moden Manddoms-Alder.
Desuden maa jeg sige: tyndt det falder
Hos os med Underviisning
I Christendom. Man aandelig Bespiisning
Nu faaer i det Reale,
Som os alene redder
Fra alt det meget Øvrige, Fatale.
Herr Peder! hør, jeg vædder,
Den bedste Confirmand kan ei fuldføre
Det Værk, som I forlanger, jeg skal gjøre.

Sanct Peder.

Saa staaer det daarligt til, det kan jeg høre.

Sjælen.

Men er det da saa vigtigt,

Om man i Sligt just husker Alt saa rigtigt?
Om hvert et Navn man mindes,
Og til en chronologisk Orden bindes?
Detaillen og det Mindre
— Saa synes mig — kan glemmes efterhaanden,
Naar blot man kan erindre
Det Større, mens man holder sig til Aanden.

Sanct Peder.

Vel muligt, lad saa være!
Siig da, hvad Aanden er i Christi Lære.

Sjælen.

Det kan jeg just saa lige
Jer ei, Herr Peder, sige,
Thi Aanden lader ei i Ord sig fange.

Sanct Peder.

Og dog var Ordet Gud.

Sjælen.

Ak! tusind Gange
Jeg om Undskyldning beder;
Jeg husked ikke mine Bibelsteder.
Men sagtens allegorisk
Det Sted forklares maa. Det er notorisk,
At Aanden blot kan føles, men ei siges,
Thi Aand og Bogstav uophørlig kriges.

Sanct Peder.

Det skeer hos jer, desværre,
Men ei i Paradiset hos vor Herre.
Jo meer sig Aanden klarer,
Desmindre vistnok den paa Ordet sparer.
Hvo ei med Ord kan sige
Sin Tanke, kommer ei i Himmerige.

Sjælen.

Det var da sært! Hvem kunde sligt vel gjætte?

Sanct Peder.

Imidlertid, for Sagen dig at lette:
Du veed dog Christi Bud til alle Sjæle?

Sjælen.

Jeg veed, Herr Peder, man bør ikke stjæle.

Sanct Peder.

Et Bud af Loven du paa Læben fører,
Men Evangeliet jeg ikke hører.

Sjælen.

Ih nu! jeg veed forresten,
Man Pligter har mod Gud, sig selv og Næsten.

Sanct Peder.

Men du tilsidesatte
Din Pligt mod Gud; du vil ham ikke fatte.

Sjælen.

Han er ufattelig; saadan man lærer
Enhver, som Videnskab om ham begjærer.

Sanct Peder.

Hvad vil du da hos os? Siig, hvorfor sparer
Du dig da Veien ikke
Til Gud, naar han dog ei sig aabenbarer?

Sjælen.

Det er just heri, Sagens Knuder stikke.
Paa Jorden kun iblinde
Vi gaae, men hist, i Himmelen derinde
Begynder vor Begriben;
Saadan hos os man hjelper sig af Kniben.
Maaskee og paa en anden Verdensklode
Vi blive mere kloge, mere gode,
Og fatte Gud ad Aare.

Sanct Peder.

Hvorfor ei i America, du Daare? —
Har end i Jordelivet
Du Keiseren, hvad der ham tilkom, givet,
Du har dog Gud formenet
Din Skat af Det, som han dig har forlenet.
Gak bort fra disse Steder!
En Sjæl, som du, ei Himmerig betræder.

Sjælen.

Og jeg, som troede, jeg bestod med Hæder,
Skal gaae reject?

Sanct Peder.

Vær rolig!
Dit Sind dig fører til en anden Bolig.

Sjælen.

Gud hjelpe mig for den!

Sanct Peder.

Du skal ei frygte.
Du finder hvad du søgte,
Naar denne Vei du følger,
Som fører til en Skov ved Strandens Bølger;
Der boe de Gode, som før Christi Tider
I Verden leved, Hedningskarer fromme;
Til dem du vist kan komme,
Saa tænker jeg, og faae en Plads omsider.
Vel finder du hos dem ei Saligheden,
Men dog et jordisk Eden,
Hvor kjølig Søluft gjennem Skoven vifter,
Hvor Sol og Maane sees bag Skyens Rifter,
Hvor Løvets Buegange
Gjenlyde høit af skjønne græske Sange,
Hvor man til glade Fester
Forsamler sig, mens for de muntre Gjæster,

Som sig med Viinløv krandse,
Ved Strængespil de lette Piger dandse.

Sjælen.

Fortræffeligt, Herr Peder!
For den Anviisning ret jeg takker eder.
Jeg har ei vidst, at her var slige Steder;
Jeg ellers ikke havde jer besværet,
Og ikke til Uleilighed jer været,
Thi bedre synes mig — det maa jeg sige —
Det Sted, som I beskrev, end Himmerige.

Sanct Peder.

Hver taler, som han føler,
Forskjellig er jo Smagen.
Men skynd dig nu, thi Dagen
Alt helder, og det hjelper ei, du nøler.

Sjælen.

Ja, I har Ret; jeg vil mig
Paa Veien strax begive.
Men I, som her kom til mig,
Og monne mig mit Paradiis beskrive,
See, ædle Mand, see Taaren i mit Øie,
Mit rørte Hjertes varme Tak du tage!
Farvel; Nu vil jeg mig afsted forføie.

Sanct Peder.

Farvel, min Ven! Gid Lykken dig ledsage!

Anden Act.

Aristophanes.

Det er lystigt nok at staae
Ved Elysium som Vægter,
Og besee de mange Slægter,
Som ad Landeveien gaae;
Mangen christelig Fornægter
Kommer hid og banker paa.
Hver af os har her sin Uge,
Hvori han maa gjøre Vagt;
Touren er til mig; min Magt
Jeg med Fynd og Klem skal bruge,
Skal nok tage mig iagt,
Før jeg aabner Lem og Luge.
Og idag en Rector alt
Har jeg havt den Fryd at drille;
Alle Philologer ville
Hid til os, og for Gevalt
Have Noget at bestille
Med at grave attisk Salt.

Men jeg skal dem expedere
Til et Sted, hvor de kan staae
Paa det Tørre, naar de maae
Mine Skyer commentere. —
Men der seer jeg En at gaae
Henad Veien og spadsere.
Hvis ei Synet mig bedrog,
Vistnok herhen styrer Manden.
Ja, der er han. Som den Anden
Er han sagtens Philolog. —
Heida, Landsmand!

Sjælen.

Saa for Fanden!
Eders Brøl med Skræk betog
Mig paa disse tause Steder.

Aristophanes.

Siig, hvad søger du?

Sjælen.

Min Ven!
Til en rolig Havn jeg hen
Mig begiver, og hos eder
Haaber jeg at finde den.
Hid jeg sendes af Sanct Peder;
Han har viist mig til et Sted,
Hvor de gode Hedningsjæle,

Som ei lyve, som ei stjæle,
Boe saa godt ved Søens Bred,
Og ved glade Fester dvæle,
Hvor man kan i salig Fred
Synge, drikke, sig bekrandse,
More sig saa godt man vil,
Mens til muntert Strængespil
Mange vakkre Piger dandse;
Kort, er Stedet bare til,
Har det, saavidt jeg kan sandse,
Megen Lighed med vor Jord,
Dog af Plager sagtens færre.

Aristophanes.

Kan du Græsk?

Sjælen.

Nei, strenge Herre!

Aristophanes.

Men Latin da?

Sjælen.

Knap et Ord.

Aristophanes.

Det er godt.

Sjælen.

Ak nei, desværre!

Aristophanes.

Som jeg siger.

Sjælen.

Hvad? I troer? . . . .

Aristophanes.

Jeg er meget glad ved Dette,
Thi saa veed jeg heraf strax,
At der ei paa din Syntax
Er Uendeligt at rette,
Ei Udtalen af den Slags,
Som vi kalde her den slette.
Uden alt grammatisk Spind,
Uden Vaner maa du være;
Saadan er det godt, min Kjære,
Thi naar først du kommer ind,
Kan du paa vort Sprog at lære
Siden altid lægge Vind.

Sjælen.

Gud skee Lov! det var jo prægtigt!
Saa luk op, jeg er parat.

Aristophanes.

Giv lidt Tid, vær moderat!

Sjælen.

Undskyld, men jeg længes mægtigt.

Aristophanes.

Dette Hastværk, Herr Krabat,
Forekommer mig forbægtigt.
Giv dig Tid, og tal. Velan,
Lad mig høre dine Grunde,
Hvorfor du til os vil stunde;
Thi at ikke Græsk du kan,
Er en Grund, som ingenlunde
Kan forslaae, min gode Mand!

Sjælen.

Ak! I gjør mig heel urolig!
Nys I sagde, godt det var.

Aristophanes.

Ja, saafremt du ellers har
Anden Adkomst til vor Bolig.
Er dig Oldtids Tanke klar?
Er med Hellas du fortrolig?

Sjælen.

Herre! jeg har ei studeert,
Jeg blev, som saa mangen Anden,
Strax bestemt for Handelsstanden.

Aristophanes.

Meget pudsigt og forkeert
Svarer du.

Sjælen.

Jeg troer, at Manden
Blot vil have mig fixeert.

Aristophanes.

Hvorfor troer du her at passe?
Classisk Kunst du søger da,
Classisk Viisdom?

Sjælen.

Classisk? Ja,
Jeg har gaaet i Handelsclasse.

Aristophanes.

Det gjør Intet til og fra.
Nævn kun i den hele Masse,
Knyttet til Athen og Rom,
Eet, som fængsler dine Tanker,
Eet, hvorfor dit Hjerte banker,
For hvis Skyld du kom til os.

Sjælen.

Atter en Examen vanker
Her ved denne Helligdom.

Aristophanes.

Er det maaskee Længsel efter
Alle hine store Mænd,
Som dig drager til os hen?
Siig, hvorved din Tanke hæfter,

Om Homer tiltrækker den
Med de mageløse Kræfter,
Eller Platos Aand dig har
Draget efter ham i Døden?

Sjælen.

Saadan er det. Ufortrøden
I Historien jeg var,
Og har altid skummet Fløden
Af Begivenhedens Kar.
Og endskjøndt jeg lytter heller
Til det Nyt, som min Avis
Mig fra London og Paris
Paa den sidste Postdag melder,
Sætter jeg dog ogsaa Priis
Paa hvad Oldtid os fortæller.
Jeg har Intet imod den,
Uden Det, den er saa gammel;
Derved blev den mig lidt vammel;
Men jeg agter den igjen,
Naar jeg husker, den en Skammel
Var for os med sine Mænd.
Dem at see jeg har isinde;
Og især jeg gjerne fik
Mig af Socrates et Blik.

Aristophanes.

Socrates? Han er herinde.

Sjælen.

Ham jeg kjender paa en Prik!
Han gaaer aldrig mig af Minde,
Stakkels Mand! Han Giften drak,
Som en Flok Athenienser,
Skurkepak, som Lov ei ændser,
Tylded i ham.

Aristophanes.

Mange Tak,
At du ei din Dom begrændser,
Kalder mine Landsmænd Pak!

Sjælen.

Nu ... jeg troede ...

Aristophanes.

Hvad?

Sjælen.

Jeg mindes,
At der var en Gjøgler med,
Som ham gjorde stor Fortræd,
Og sig lod af Pøblen vindes;
Aristophanes han hed.
Men bestukken af en Qvindes
Deilighed, han snart blev from.

Aristophanes.

Er det muligt? Hvad er Dette?
Hvo har kunnet dig berette
Saadan en løgnagtig Dom?

Sjælen.

Saadan lyder just den rette
Kundskab, hvortil sidst vi kom.

Aristophanes.

Tal da! Lad mig høre Mere
Om hvad Gjøgleren har gjort!

Sjælen.

I er altfor god, men stort
Vil det ei interessere.

Aristophanes.

Jo tilvisse! far kun fort!

Sjælen.

Jeg vil nødig jer genere,
Men saafremt I vil ...

Aristophanes

Velan!

Sjælen.

Nu, saa lyder jeg paa Pletten. —
Viid, Begyndelsen til Trætten

Denne var: Den onde Mand
Skrev Artikler i Raketten
Imod Socrates....

Aristophanes.
Hvordan?

Sjælen.

Undskyld, om jeg gjør Fadaiser,
Men jeg mener kun et Blad,
Som er fuldt af Ondt og Had,
Og som altid giver Næser;
Hvad det kaldes i jer' Stad,
Veed jeg ikke, thi jeg læser
Ikke Græsk. Nu da, som sagt,
Denne kaade Ven af Latter
Seer just Socratesses Datter,
Og forknyt ved Elskovs Magt,
Gaaer han til den gamle Fatter,
Som han har i Bladet bragt,
Og ham siger: „Du betænke,
Avind har kun ført min Pen;
Men jeg agter dig igjen,
Og du Agtelse mig skjænke;
Jeg forsørge skal som Ven
Dine Børn som og din Enke.
Du er stor, og jeg er stor,
Vi kan Begge være store,

Du kan gavne, jeg kan more;
Jeg erkjender dig, og troer,
At du vil til Gjengjæld spore,
At i mig Genie der boer."
Kort og godt, i et Par Timer
Var det Hele bragt i Stand;
Til sit Bryst den store Mand
Trykker kjærligt ham, som rimer,
Og som selv er stor som han.

Aristophanes.

Ha ved Styx! jeg troer, du primer!
Handled jeg paa saadan Viis?

Sjælen.

I?

Aristophanes.

Juft jeg, med hvem du taler,
Og hvis Billed saa du maler,
At du værdig blev til Riis!

Sjælen.

Herregud! I selv jo haler
Ud mig paa saa glat en Iis.
Men jeg har just eders Billed
Saadan seet i Kjøbenhavn
Paa en Orlogs-Digter-Stavn,
Dengang Socrates blev spillet.

Aristophanes.

Tys ... du nævner der et Navn,
For min Tanke selsomt stillet.
Jeg har hørt om denne By,
Hvor en Kunstner har tilbage
Kaldet Hellas gyldne Dage,
For dets Hæder at fornye,
Hvor en Digter uden Mage
Snart i Storm og Tordensky
Nordens Guders Vogn tør kjøre,
Snart, med sagte Vind i Seil
Gyngende paa Bækkens Speil,
Strængelegen blidt kan røre, —
Stor i Fortrin, stor i Feil.
Siig mig altsaa, lad mig høre,
Er du fra hiin Stad i Nord,
Hvor Antikens ædle Stamme,
Pleiet ved Geniets Flamme,
I barbarisk Jordbund groer,
Og hvor stolte Værker bramme
Med et Navn, som kom fra Thor?

Sjælen.

Jeg din Mening, skjøndt forblummet,
Fatter, og har Ja til Svar.

Aristophanes.

Altsaa nu Antikén har,

Da den længe var forstummet,
Al sin Fylde, dyb og klar,
I dit Folks Begeistring rummet,
Og du selv nu kommer hen,
Greben af det Ord, den taler,
For at see dens Idealer?
Er det saadan? Siig, min Ven!

Sjælen.

Jeg har givet sex Rigsdaler
Til Musæet.

Aristophanes.

Hillemænd!

Sjælen.

Det var sagtens ei saa farligt,
Mangen En dog Mindre gav.

Aristophanes.

Flyt nu kun din Vandringsstav
Andre Steder hen, thi klarligt
Seer jeg, at du ei har Krav
Paa vor Bolig.

Sjælen.

Uforsvarligt
Handles med mig! Siig, hvorhen
Skal jeg mig da nu begive?

Aristophanes.

Lad mig høre, hvad ilive,
Du har virket ved din Pen
Eller Tunge. Kan du skrive,
Kan du tale for os Mænd?

Sjælen.

Om jeg kan? Ved mangt et Gilde,
I en Kreds dog fremfor Alt,
Trykkefriheds-Selskab kaldt,
Sprudlede min Tales Kilde;
Og i Folkebladet alt
Anonymt jeg skrev; — dog ilde
Var, om røbet blev mit Spil;
Redacteuren kun og eder
Har jeg det betroet. Jeg beder,
At I nu mig sige vil,
Hvor jeg mig et Sted bereder.

Aristophanes.

Sjæl, gaa du ad Helved til!

Tredie Act.

Sjælen.

Det er en gammel Sandhed, ofte prøvet
I Livets byrdefulde Hurlumhei,
At Supplicanten faaer sin Taalmod øvet,
Naar han begiver sig paa Naadens Vei.
Det hjelper ikke, paa sin Ret han pukker,
Nei, trygles maa der, krybes, gjøres Cour,
Indtil man Døren for hans Næse lukker,
Og siger: „Denne Gang var ei din Tour."
Paa Jorden idetmindste dog man skjænker,
Naar Afflag gives os, et høfligt Svar;
Men her en Grobian endogsaa krænker
Al høflig Form, og holder Folk for Nar.
Han simpel er, hans Ord det selv forraade,
Han siger, man kan gaae ad Helved til;
Hos os er Sligt en Pøbel-Talemaade,
Som ingen Dannet sig tillade vil.
Jeg mærker nok, Culturen er tilbage
Her i den anden Verden fremfor hist;

Jeg frygter, at man her om Aar og Dage
Gaaer Krebsgang i sin Dannelse tilsidst.
Man hylder her en tom Idealisme,
Og det Reale knap man kjender til.
Gud veed, om ei tillige Nepotisme
Hos Embedsmanden driver smudsigt Spil,
Om ei, for Salighed at faae til Aanden,
Man maa bestikke med en god Douceur,
Og hvis man Intet give vil paa Haanden,
Det nytter ei til Noget, at man døer.
Men efter de betydelige Summer,
Som knap til god Begravelse forslaae,
Det dybt maa fylde Borgeren med Kummer,
Om han i Himlen Meer betale maa.
Dog har jeg læst, dengang jeg var ilive,
At, for at naae sin Plads, naar man var død,
Man maatte Penge til en Baadsmand give
Og fore et Slags Toldbodhund med Brød.
Der gives Misbrug her, som allevegne,
Det har jeg lært, og det er mig til Gavn.
Men sagtens er her andre Himmelegne,
Jeg tænker nok, jeg finde skal min Havn.

Seer jeg ret? Nu belønnes jeg stort!
Hvilken ganske fortræffelig Port!
I dens Form hvilken skjøn Symmetrie!
Der er Smag, der er Kunstsands deri!

Hvilken Vei! den saa bred er som tre!
Ganske vist en mac'adamsk Chaussee!
Hvor man mageligt vandrer derpaa! ...
Ind ad Porten jeg vover at gaae, —
Hvis kun her ingen Portner igjen,
Lig en Hund fra sit Huus, farer hen,
Viser Tænder og gjøer sit „Gaa væk!" ...
— Nei, det gik; uden Grund var min Skræk;
Her er Ingen, som spørger om Pas,
Udentvivl man til Alle har Plads;
Det er smukt! Man er her liberal. —
Men endnu jeg den skjønne Portal,
Før jeg videre gaaer, maa besee,
Thi en Indskrift den bærer maaskee,
Som mig nævner det Sted, hvor jeg kom.
Nu velan! jeg da blot vender om,
I et Spring jeg derudenfor staaer ...

Mephistopheles.

Man kun ind her, men ud ikke gaaer.

Sjælen.

Serviteur!

Mephistopheles.

Vær saa artig, min Ven,
At gaae, hvor det behager dig, hen
I det hele vidtløftige Land;

Du maa tage din Plads, hvor du kan.
Denne Port bliver ei lukket til,
Her kan komme saa Mange, som vil.

Sjælen.

Nu, saa bliver jeg her ei til Aar;
Jeg et Sted dog erhvervet mig har.

Mephistopheles.

Og et Sted, hvor den høflige Vert
Til at tjene sin Gjæst er alert,
Og til Hver, som vil vise sin Hæl,
Siger venligt: Bliv her, kjære Sjæl!

Sjælen.

I er gjæstfrie, saa synes det, her?

Mephistopheles.

Vi er rørende stemt mod Enhver.

Sjælen.

Og her spørges om Forkundskab ei?

Mephistopheles.

Nei, Enhver kan betræde vor Vei.

Sjælen.

Ei med Prøver man frister vort Sind?

Mephistopheles.

Nei, Enhver løber lige herind.

Sjælen.

Det er ypperligt, ganske charmant!

Mephistopheles.

Det er mageligt nok, ikke sandt?
Vær du glad, om du Intet forstaaer
Af hvad Verden har kjendt før igaar,
Thi da passer du godt mellem os,
Hvor man byder Betingelsen Trods.
Her forkaster man Alt, som har Grund,
Her er Flader, men aldrig en Bund;
Her er Alt selvstændigt og frit,
Ingen Forskjel paa Kul eller Kridt,
Her er Frihed og Lighed parat,
Her er Alt en begyndende Stat,
Som, hvor meget den skynder sig fort,
Kommer ei fra Begyndelsen bort,
Thi det enkelte, korte Moment,
For at være tilgavns præsent,
Fra det forrige skiller sig brat,
Lig den første Lysning fra Nat,
Og begynder sit Evigheds A,
Som dog ei noget B kommer fra.

Sjælen.

Jeg forstaaer dig ei ganske.

Mephistopheles.

Lad gaae!

Du har godt af at høre derpaa.
Her er Alt kun sig selv og discret,
Og i Alt dog kun Continuitet;
Her er Næring af Ørkenens Brød,
Her er Alting saa jevnt som en Grød,
Og dog kantet og stivnet dernæst,
Som en stakaandet, haard Anapæst.

Sjælen.

Anapæst? hvad er Det?

Mephistopheles.

Kjære Ven,
Det er Det, du nu taler igjen.

Sjælen.

Det er stygt! ...
Jeg ændre vil min Tale.

Mephistopheles.

Ja gjør det, du har at befale.

Sjælen.

Hvad du har sagt mig, er jo godt;
Dog er der Eet, et Eneste blot,
Som synes mig underligt at være:
Hvorfor er det forbudt at gaae ud?

Mephistopheles.

Det skal jeg sige dig, min Kjære:
Det er nu saadant et gammelt Bud,
Hvis Nødvendighed er som Dagen klar.
Det ligger i, hvad jeg sagt dig har,
At her er Begyndelsens evige Land,
Som ingen Baggrund fordrage kan.
Derfor ei Nogen tilbage skrider.
Thi Begyndelsen har jo ingen Bag;
Man maa blive her til evige Tider.

Sjælen.

Ja saa! det er en anden Sag.

Mephistopheles.

Ifald du forstod Philosophie,
Jeg skulde Sagen dig let forklare:
Vort Rige er det Umiddelbare,
Som ingen Evighed kan befrie,
Fordi der er ingen Grund deri,
Fordi, da det intet Prius har,
Det evig kun bliver hvad det var ...
Med opspiilt Øie du mig betragter,
Og gjør til min Tale sære Fagter ...
Min Ven, du skal ikke gruble derpaa,
Det er Noget, som Ingen dog kan forstaae.
Kun lad mig sige dig til din Trøst:

Næsten Alle blive her med Lyst,
Næsten Ingen, som først har været herinde,
At forlade Stedet har faaet isinde.

Sjælen.

Til Gunst for Stedet det taler meget,
Min Forventning er alt betydelig steget.
Behag at sige mig, kjære Mand,
Paa hvad Maade man lever i dette Land.
Hvad har man egenlig at bestille?
Kan man paa Børsen og i Klubben gaae,
Kan man spise, drikke, sin L'Hombre spille,
Og kan man Aviser at læse faae?
Har Stedet ingen Mærkværdigheder,
Som af den Reisende bør besees?
Er her ogsaa Theater? .... Undskyld, jeg beder,
Mine mange Spørgsmaal!

Mephistopheles.

Og var det en Snees,
Jeg skulde besvare dem accurat.
Man lever egenlig i vor Stat
Paa samme Viis som hos jer dernede;
Man finder igjen sin gamle Rede,
Og var man med Hverdagslivet tilfreds,
Man bliver det atter i denne Kreds,
Thi her er som hos jer.

Sjælen.

Min bedste Herre,
Vel glæder det mig, her er ikke værre,
Men egenlig havde jeg Næsen spidset
Paa at faae det lidt bedre her end hisset.
Man siger hos os, at til bedre Kaar
Vi skal forfremmes, naar Livet ender.

Mephistopheles.

Man siger saa Meget! Du selv nu staaer
Ved det Maal, hvor man Sandhed tilsidst erkjender;
Du dømme nu selv, men rimelig vær.
Du bør ikke vente for Meget her,
Thi kommer du med for stor Forventning,
Saa bringer dit Haab kun slet Forrentning,
Men stemmer du lidt din Fordring ned,
Saa vil du finde dig vel derved.
Du her kan spise din bedste Ret,
Og spise dig i den ganske mæt,
Men at her den just er bedre lavet,
End du fik den, inden du blev begravet,
Jeg ikke bestemt dig love kan,
Det er ogsaa for Meget forlangt, kjære Mand!
Du faaer den Viin, som du gjerne drak,
Du faaer din forrige Røgtobak,
Men at Varen er bedre her end paa Jord,
Det maa jeg sige, jeg ikke troer. —

Vistnok er her Børs og Klubber i Mængde,
Og Aviser af hver en Brede og Længde;
Kjøbenhavnsposten ligger og paa vort Bord,
Men du feiler, om her du den bedre troer,
Det er ganske den samme som hist paa Jord,
Den taler ganske paa samme Viis.
Du her og finder din Adresavis,
Dog først for nylig man her den fik;
Tilforn, jeg veed ei, hvordan det gik,
Men paa Veien hertil den blev til Intet,
Og dens Indholds Flesk, behørigen tintet
Med Asylprospecter
Og Vandprojecter
I Bedemandsstiil af Contorets Vægter,
Underveis var slettet aldeles ud,
Og den kom som en reent ulæselig Klud.
Men nu, da Papiret er mere fast,
Og Trykkersværten er uden Last,
Og især da Sibbern skriver deri,
Er der god Forslag i dens Maskepi.
Desuden holde vi Sibbern her,
Vi besidde hans Bøger, een og hver,
Hans Kjærlighed mellem Mand og Qvinde,
Hans Værker om Hegels Philosophie,
Hans Contemplation og Ironie;
Kort sagt, det Hele fandtes herinde,
Ved Adresavisen det blev complet.

Sjælen.

Det kalder jeg Orden, det er net.
Men „Dagen" mangler vel?

Mephistopheles.

Ingenlunde;
Den holde vi med, og af trende Grunde:
For det Første som Mønster paa slet Redaction,
For det Andet af Godhed for Rostocks Person,
Som den nidske Skjæbne, kun lidet blid,
Nu har i syv Redacteurers Tid
Forfulgt som et mærkeligt Exemplar
Af Syndebuk, der ei Mage har.
Og endelig for det Tredie, min Ven,
Til Ære for Sibbern holdes den,
Fordi den har Bidrag af hans Elev,
Som af Mesteren overhalet blev
I Philosophie og Politik,
I Theologie og Æsthetik,
Og dyppet i selvbehagelig Salvelse,
Som smøres tykt over Tankernes Halvelse.

Sjælen.

Men siig mig, er ei Den Frisindede her?
Thi fremfor Alle var den mig kjær.
Den gaaer saa fortrinligt i det Smaa,
Og holder saa godt sig fra det Store,
Fra Det, som ei Alle strax kan forstaae.

Mephistopheles.

Ja, i hver en Lyd, som den lader gaae,
Er slet ingen Reflexion at spore:
Saa er den tillige saa deilig bar
Paa Kundskab om Alt, hvad som er og var.

Sjælen.

Jeg sætter den høit over Fædrelandet,
Som ofte bliver mig saa forbandet
Aristocratisk i lærd Forstand,
At ingen Djævel det læse kan.
Jeg Sandheden den Erklæring skylder,
At Rosenhoff jeg for Alle hylder,
Thi ved ham jeg blev hvad jeg blive kan,
Og dernæst ved Siesby, den brave Mand.

Mephistopheles.

Min gode Ven, du kan være rolig,
Thi du finder her i din nye Bolig,
Saavist som jeg staaer her hos dig og taler,
Fleertallet af de danske Journaler,
Fast hver Avis, hvert politisk Blad,
Lærde Tidsskrifter, Morskabslecture
Enten med frisk eller opkogt Mad,
Enten af originale Fyre
Eller af et Oversætter-Uhyre.
Men hør nu noget Interessant,
Et Punct, hvori du ved Flytning vandt:

Du veed jo nok, at i mangen Gade,
Som ligger paa Strøget, man faaer sine Blade
Vel hele Timer før andre Steder;
Nu vel, paa det Sted, du idag betræder,
Man skyder en saa mærkelig Fart,
For at fange det Nye ret hurtigt og snart,
At man anticiperer det kommende Bud,
Og faaer sine Blade længe forud,
Saa man her dem læser en Tidlang før
Manuscriptet er færdigt og Skriften tør.

Sjælen.

Det gefaller mig godt.

Mephistopheles.

Jeg selv det lider,
Det er ei uvigtigt i vore Tider.
Hvad Nyhedsposten derved maa vinde,
Du selv ved Eftertanke vil finde,
Som og, at vi her os tage det let
Med Bladenes Postforsendelses-Ret. —
Men vi tale formeget om Journaler,
Og mod min Villie jeg forhaler
Svarene, som jeg give kan
Paa hvad du forresten spurgte. Velan,
Her er ogsaa Theater; og Det er det Bedste,
Man slipper for at høre, man seer sig mæt:
Der spille kun Dandserinder og Heste,

Det kommer af Det, der er Hofparket.
Man viser ogsaa dresseerte Lopper,
Men uden Lænke, som Dyret stopper.

Sjælen.

Saa man giver ei rigtige Skuespil?

Mephistopheles.

Jo, engang imellem, naar Folk det vil.
Men det samme Princip dog stedse gjælder:
I Skuespillet man hører ei heller,
Thi uagtet der tales af alle Kræfter,
Saa er der dog Intet at høre efter.

Sjælen.

Hvad spilles iaften?

Mephistopheles.

Det er Mulatten
Og Maurerpigen.

Sjælen.

Hvordan? dem begge?

Mephistopheles.

Ja, sagtens gaaer det lidt ud paa Natten,
Men siden kan man sig ogsaa lægge
Med desto bedre Samvittighed.

Sjælen.

I Sandhed, jeg glædes ved den Besked,

Thi heraf slutte jeg tør omtrent,
At Andersen her nu bliver erkjendt.

Mephistopheles.

Hvorfor ikke her som andre Steder?
Alt længe skinner hans Berømmelses Maane
Over hele det store Kongerige Skaane,
Og i Tydskland nyder han alt en Hæder,
Som nedenfor Hundsrück mon begynde,
Og ender ovenfor Swinemünde.
I Constantinopel han snart vil trykke
Midt i Seraillet et Mesterstykke;
Da staaer han i Litteraturens Hegn
Som det orientalske Spørgsmaals Tegn,
Og mens Stor-Eunuchen hans Isse kroner,
Og dybt af Inferieurerne knæles,
Læser han Mulatten for Sultans Koner,
Og Maurerpigen for Dem, som skal qvæles.

Sjælen.

Jeg seer, man kjender ham her; og hvordan
Man end bedømmer den sjeldne Mand,
Det alt vil glæde ham, kjendt at være.
Og sandelig, det er og en Ære,
I er saa dannede, litterære.

Mephistopheles.

Det er intet Under; du vilde røres,

Om du vidste, hvad her for Dannelsen gjøres.
Her er et stort Universitet,
Hvor man bliver til Livet forberedt
Ved at lære Det, som er bestemt
Til just i Livet at vorde glemt,
Og hvor der sørges for alle Klasser,
Saa Hver kan finde det Sted, han passer,
Thi af Hovedløse man gjør Pedeller,
Direction af Aandløse.

Sjælen.

Fanden heller!

Mephistopheles.

Her findes og lærde Societeter,
Hvor Jens og Mads og Poul og Peter,
Naar han ikke længer kan producere,
Sig lader paa Livstid balsamere,
Og her er Livstiden evig lang.

Sjælen.

Til Intet af Dette jeg føler Trang;
Det interesserer mig mere for Tiden,
Hvad der gjøres for den reale Viden.
Er her nu for Exempel et Sted,
Hvor man kan sætte sin Søn i Skole?

Mephistopheles.

Mangfoldige; derpaa kan du stole.

Og Bøger her er i Overflødighed,
Vort Bibliothek er uhyre stort,
Her kommer fast Alt, som paa Hvidt har Sort;
Dog de bedste Bøger, det maa jeg sige,
Til Bibliotheket i Himmerige
Forsendes og gaae forbi vor Næse;
Men ligemeget, vi Mængden faae;
Her er ei heller Tid til at læse
For Den, som vil Øieblikket forstaae.
De bedste Poeter, for Exempel,
De gaae til Himlen og faae et Stempel, —
At sige: de Værker, de have skrevet,
Thi Poeten selv, som han gik og levede,
Han faaer gemeenlig hos os sin Plads.

Sjælen.

Ih nu! det kommer mig vel tilpas,
Thi jeg bekymrer mig ikke stort
Om Værket, som en Poet har gjort,
Men tidt jeg føler mit Hjerte brænde
Af Begjærlighed efter ham selv at kjende,
At vide, hvordan han spiser og drikker,
Hvordan han nyser, hvordan han hikker,
Kort sagt, at kjende ham ret privat.

Mephistopheles.

Nu vel, den Lykke dig er parat.

Og jeg fortænker dig ei deri,
At du søger Personen, gaaer Værket forbi,
Thi paa de fleste Poeter man mærker,
At de er bedre end deres Værker.
Men anderledes det sig forholder
Med de faa, som spille de store Roller,
Som øse dybt af Musernes Elv:
Deres Værker er bedre end de selv;
De gode Værker tager vor Herre,
Personen sender han os desværre.
Kun naar Poeten saaledes bliver,
At i evige Værker sig selv han giver,
Saa Værk og Person i Samklang staae,
Han selv i Himmelen ind tør gaae, —
Om forresten det hændes nogensinde,
Jeg skal ikke det sige, jeg var aldrig derinde.

Sjælen.

Men er det billigt? er det retfærdigt?

Mephistopheles.

Min gode Ven, det er Forsynet værdigt
At lede det Slette til idel Godt,
Og jeg vil sige dig, hvis du blot
Mig ei beskylder for fræk Cynisme,
At det er Forsynets Jesuitisme
At bruge det slette Middel til Godt.

Hvad skal man forstaae ved den store Mand,
Det være Poeter, hvorom man taler,
Philosopher, Ministere, Generaler,
Etcetera, hvad man nævne kan?
Jeg troer, at den store Mand er han,
Som blev et Redskab i Herrens Hænder;
Men den Ild, som i hans Begeistring brænder,
Er ei hans egen; kun inspireert
Han lyder en Magt, han ikke kjender;
Og derfor, naar han har fremmet Maalet
Som Middel, bliver han selv casseert;
Men hans Virkning kaster man ei paa Baalet,
Den bliver i Himlen registreert.
Og heri maa jeg vor Herre berømme,
Thi kommer hans Aand i et usselt Kar,
Hvi skulde han Karret ikke tømme,
Naar til hans Plan det ham nyttet har?
Og heri vil Alle som jeg nok dømme:
Af Person er Geniet gemeenlig Nar,
Forfængeligt, svagt, sig selv en Gud,
Til det Gode sædvanlig ei capabelt,
Og, sletter man Inspirationen ud,
Som Menneske sjelden respectabelt.
Og sandelig — dog, det er selsomt, Kjære,
At det just er mig, som forkynder den Lære —
Kun det Gode skjænker Personlighed,
Men Geniets øvrige hele Sphære,

Hvad en Kunstner skaber, en Tænker veed,
Det Skjønne, det Sande, hvad man det kalder,
Er fremmed Stræben, hvorved man falder
I Pantheisme til Halsen ned.
Den eneste Trøst for de arme Stakler,
For hvilke man Livet her forqvakler,
Idet de skilles fra deres Værker,
Deres Hjertes eneste Mindesmærker,
Er, som de sige, den visse Haaben,
At for dem en Udgang tilsidst er aaben,
Naar, efter Personens Luttring i Flammer,
Hans Værk sig ei meer ved Mesteren skammer.
Jeg tilstaaer, jeg kan ikke forstaae,
Hvorledes Nogen kan haabe derpaa;
Saameget er vist, det er Hjernespind,
Ifald man vil ud, hvor man kom ind,
Thi som jeg sagde dig, Porten her
Er rigtignok Indgang for Enhver,
Men Ud- og Tilbagegang for Ingen.
Og gaaer man de Folk med Spørgsmaal paa Klingen.
Saa væve de om en anden Vei, —
Men hvor? og hvilken? ja, det er Tingen;
Jeg troer, selv Fanden kjender den ei. —
Der kommer en Digter! ... Han os ikke saae; ...
Han gjør Mine til at synge; hør nu efter,
Hvad hans Sang bekjender. Jeg tør bande paa,
At i Eet og Alt den mit Ord bekræfter.

Digteren.

Hvis jeg var god, jeg digted slet,
Men jeg er slet, og digter godt,
Den Lod har mig min Musa givet;
Hun vil, at jeg især af Det
Skal røres, som i Stort og Smaat
Mig selv just manglet har i Livet.
Om ei mig selv jeg havde lukt
Fra Godhed og fra Fromhed ud,
Da toned ei mit Qvad af Længsel,
Da sang jeg ikke nær saa smukt
Om Sjælens Higen efter Gud,
Med Røst som Fuglens i dens Fængsel.
Om ei min Vantro var saa stærk,
At den mig rev fra Kirkens Bryst
Og kastede mig ud fra Reden,
Da gjenlød ei mit Digterværk
Af Længselstonen i min Røst,
Af Sukket efter Menigheden.
Var ei mit Hjerte koldt og haardt,
Saa lukket til, at mangengang
Jeg dybt bedrøvede de Fromme,
Da gav jeg Følelsen jo bort,
Som nu, bevaret for min Sang,
Skal til forstærket Udbrud komme.
Den Mening er vist uden Grund,
At hist i Herrens Paradiis

Et Chor af Salige man hører;
Nei, Saligheden har ei Mund;
I Tanken blot, paa stille Viis,
Den i sin egen Kreds sig rører.
Men han som udenfor maa staae,
Med Anelser om Himlens Fryd,
Kun han om Paradiis kan sjunge;
Hvad ei han har, men seer kun paa,
Det tolker han ved Strængens Lyd,
Og Savnet bæver paa hans Tunge.
For Engle digtes ikke let,
Men for de faldne Slægter blot
Med selvforskyldte Savn i Livet;
Og var jeg god, jeg digted slet,
Men jeg er slet, og digter godt,
Den Lod har mig min Musa givet.

Mephistopheles.

Nu gik han sin Vei; ja lad ham gaae,
Det Vaas er ei værdt at høre paa.
At han selv er slet, er det Visse i Sagen,
Men om Digtet er godt, kommer an paa Smagen.
Nu, troer han, vil Digtet til Paradiis gaae,
Uagtet han udenfor selv maa staae.
Ja, han selv har Lyst at komme derind,
Men han veed det ei i sit dumme Sind;
Der gaaer igjennem hans hele Sang

Efter Saligheden en Længselsklang,
Paa samme Tid som han selv bekjender,
At kun udenfor den hans Gnist sig tænder.
Det kalder jeg mærkelig Inconsequens.

Sjælen.

Det taler ei for hans Intelligens.

Mephistopheles.

Det hører nu med til det Taabelige,
Til gammel Fordom, at ville hige
Saa udvendig stærkt efter Himmerige;
Man har det jo meget bedre her.
Jeg priser lykkelig dig og Hver,
Som Skjæbnen ikke præget har
Med Stemplet af Genie og Nar,
Thi om eder man haaber, om ikke veed,
At I blive her kan i Evighed;
Og her er det bedre, det skal du kjende,
End hvor man sidder med blottet Ende
Paa en Sky, saa vaad og saa kold som Vand,
Og blæser Trompet det bedste man kan.

Sjælen.

Jeg finder, at du har ganske Ret,
Jeg har store Tanker om denne Plet.

Men siig mig, om jeg da her vil møde
Mine gamle Venner, som alt er døde.

Mephistopheles.

Ja, det kan du ganske stole paa,
Og de levende vil du med Tiden faae.

Sjælen.

Det glæder mig meget! Men troer du, min Kone
Vil ogsaa komme til denne Zone?
Vel skjændtes vi tidt og mangengang,
Naar vi gjorde hinanden Tiden lang,
Dog savner jeg nødig Millemoer, —
At sige, naar hendes Tid er omme,
Det har ingen Hast. Hvad troer du?

Mephistopheles.

Jeg troer,
At jeg tør love dig, hun skal komme.

Sjælen.

Og mine Børn da?

Mephistopheles.

Det veed man ikke,
Det kommer an paa, hvorban de sig skikke.

Sjælen.

Saa gid de maae sig værdige gjøre,
Til det samme lyksalige Liv at føre!

Mephistopheles.

Dit Ønske kan let opfyldes maaskee. —
Af hvad jeg har sagt dig, du vil nu see,
At du faaer her det samme Liv omtrent,
Som det, der fra Jorden dig er bekjendt.
Da jeg afskyer at lyve, haver at prale,
Saa har du erfaret af min Tale,
At du faaer det ei bedre her end hist,
Men heller ei værre; det er altid Noget,
Ei sandt, min Gode?

Sjælen.

Jo, ganske vist?
Jeg tidt har tænkt, naar mit Liv blev broget:
Hvem veed, hvordan det i Døden gaaer!
Man veed hvad man har, men ei hvad man faaer.

Mephistopheles.

Du seer, du vidste dog hvad du fik.

Sjælen.

Ja, det er mærkeligt! paa en Prik!

Mephistopheles.

Forresten maa jeg endnu dig sige,
Hvad af min Beskrivelse kjendes kan,
At her er Kjedsommeligheds Rige,
Man gaber meget i dette Land.

Sjælen.

Saa man kjeder sig her? Men det er slemt!

Mephistopheles.

Nei tvertimod, det er høist beqvemt.
I Paradiset, saavidt jeg kan spore,
Skal man just heller ikke sig more.
Men Rigdom af Morskab have vi,
Dog skjuler sig Kjedsomheden deri;
Og naar du vil betænke det blot,
Saa vil du finde det saare godt.
Jeg nægter ikke, hos jer histneden
Den kunde mistes foruden Tab;
Men her, hvor man udfylder Evigheden,
Hvad kaster man vel i sligt et Gab?
Og selv hos jer Enhver jo veed,
At Intet er sundt som Kjedsomhed;
Den er maaskee den eneste Føde,
Hvori Ingen forspiste sig, saa han døde;
Det er tvertimod den, som Livet forlænger,
Og det er kun Tid, hvortil Livet trænger,
Saa, hvis I kun havde Kjedsomhed brav,
Paa Jorden den alt jer Evighed gav.

Sjælen.

Nu vel, jeg er vant til mig at kjede.

Mephistopheles.

Saa er du som skabt for denne Plads.

I det Hele vil Alt, hvad du lærte dernede,
Meget komme dig her tilpas.

Sjælen.

Det tænkte jeg nok; man siger medrette:
Det jordiske Liv er en Skole for dette.

Mephistopheles.

Forstaaer sig; det er Forberedelsen hist,
Som aabner jer Abgang her tilsidst.

Sjælen.

Men Eet endnu: Maa jeg spørge dig om,
Hvad Stedet kaldes, hvortil jeg kom.

Mephistopheles.

Paa dit Spørgsmaal kan jeg dig lettelig svare,
Men hvad nytter det dig et Navn at erfare?
Et Navn er en Lyd, paa Mening tom.

Sjælen.

Det er dog naturligt, man vide vil,
Hvad Stedet hedder, man kommer til.

Mephistopheles.

Men jeg frygter, det bliver dig ei til Gavn,
Om strax du erfarede Stedets Navn.
See først at blive hos os lidt hjemme,
Jeg er bange for, Navnet vil dig skræmme.

Sjælen.

Du skræmmer mig alt! Hvad kan det være?
Nu maa du det endelig sige.

Mephistopheles.

Kjære,
Jeg skal det sige, men vær nu Mand!
Helvede kaldes dette Land.

Sjælen.

Helvede!

Mephistopheles.

Sa' jeg det ikke nok?
Du staaer jo forvandlet til en Blok!
Der seer man, hvad Fordom virke kan,
Endog paa en ellers oplyst Mand.

Sjælen.

Men Gud bevares! hvordan gaaer det til?
I Helved jeg ikke være vil;
Jeg vist af Vanvare kom derhen.
Jeg har altid været en skikkelig Mand,
Og agtet som Borger i mit Land.

Mephistopheles.

Just derfor kommer du der, min Ven!

Sjælen.

Skal man da straffes for sine Dyder?

Mephistopheles.

Du straffes ikke.

Sjælen.

Det er jo bekjendt,
At i Helvede bliver man stegt og brændt.

Mephistopheles.

Det er Kjellingesnak, som Intet betyder;
Man vrøvler hos jer om de tusind Ting,
Hvoraf Ingen kjender det rette Sving.
Vel sandt, her findes adskillige Gryder
For Dem, som leved med store Lyder;
For Mordere, Tyve, samt andre Skjelmer
Der brænder en Ild, som aldrig helmer.
Men Pluraliteten er de Honnette,
Og de behandles honnet medrette.
Saaledes gaaer det nu dig og Dine;
For jer beredes der ingen Pine;
I finde, som sagt, det samme Liv,
Den samme Travlhed og Tidsfordriv,
Som forhen i det jordiske Rige;
Det kommer deraf, maa jeg dig sige,
At du, min Ven, og dine Lige
Alt, mens I leved, i Helvede vare;
Og deraf kan du dig selv forklare,
At eders Tilstand forandres ei,
Men er samme Virken ad samme Vei.

Sjælen.

Var jeg i Helved?

Mephistopheles.

Som næsten Alle;
Kun pleier man ei saadan at kalde
Det fede, phlegmatiske Liv paa Jord,
Hvori man paa det Reale troer,
Og faaer ei det mindste Glimt at see
Af den magre Beenrad, man kalder Idee.
Men det er netop det bedste Levnet,
Hvori man det Magre stolt foragter,
Og spiser sig mæt, som en tyk Forpagter,
I Realitet, til man er revnet.
Og er man nu let at ærgre tillige,
Og Verdens Gang giver vrantne Tanker,
Saa man skjændes med Konen og Barnet banker,
Og smidsker til sin Tjenestepige,
Og tages af hende ved Næsen fat,
Mens man skjuler for Konen Dit og Dat,
Da er man i Fuldendelsen moden,
Og Helvedet bliver som hiint paa Kloden,
Du fatter da nu i din Lykkes Havn,
At du ikke bør skræmmes ved et Navn.
Du finder jo kun det Gamle, Vante,
Og sagtens var du den største Fjante,
Om ei du villig gik paa din Sti.

Sjælen.

Nu vel, jeg vil see at finde mig deri.

Mephistopheles.

Og for at bevise til Tydelighed,
At Helved sig strækker over Jorden ned,
Saa lad os gjøre til Jorden en Tour;
Deraf du seer, til vort Rige den hører,
Thi udenfor denne Boligs Muur,
Har jeg sagt dig alt, at Ingen dig fører.

Sjælen.

Skal jeg nu tilbage til Jorden igjen?

Mephistopheles.

For et Øieblik vil vi gaae derhen,
At sige, hvis du har Lyst, min Ven.
En Skuespiller idag vi vente,
Som Døden just er ifærd med at hente.
Ved vort Theater han savnedes længe;
De sige, de høilig til ham trænge,
Og at mangt et Stykke kan ikke gaae,
Førend de ham engageret faae.
Da nu selv du nylig døde derhjemme,
Saa tænker jeg, det dig muntre kan
At see en Anden i samme Klemme.

Sjælen.

Ja, mange Tak skal du have.

Mephistopheles.

Velan,

Jeg breder ud min sorte Kappe,
Som Doctor Faust har seilet paa;
Igjennem Luften gaae vi rappe,
Og flux vi skal paa Jorden staae.

Fjerde Act.

Skuespilleren.

Det banker paa Døren. Kom ind!

Døden.

God Dag!

Skuespilleren.

Hvem er De? Hvad vil De? Hvad er til Behag?...
Ih fy for Pokker! den stygge Maske!

Døden.

Du tager feil, du stakkels Aske!
Jeg har saamænd ikke Costume paa.

Skuespilleren.

Hvad vil du da?

Døden.

Det er let at forstaae,
Jeg kommer herind for dig at hente.

Skuespilleren.

Saa beklager jeg dig, thi du kommer til at vente,

Du maa vide, min Sygdom er ikke sand;
Du kjender vel ikke til vort Theater,
Du blev nok narret af de røde Placater.

Døden.

Det faaer ikke hjelpe, min gode Mand!
Selv de Sunde jo Døden hente kan,
Og dig har den just idag fundet værdig,
Derfor maa jeg bede dig: gjør dig færdig.

Skuespilleren.

Ih nu! jeg har ikke saa Meget derimod;
Jeg haaber, Directionen vil være saa god,
Med en Sørgefest at hædre mit Minde,
Og om min Buste lade Krandse vinde,
Og at Mange vil ærgre sig, naar de see
Mit Portrait ophænges i vor Foyer.
Tro ikke, dit Aasyn mig Skræk forvolder;
Jeg er vant til at døe: I Helteroller
Over hundrede Gange døde jeg alt;
Men det forstaaer sig, naar Teppet faldt,
Jeg reiste mig atter, og Haandtryk og Tak
Belønned mig for den Hals jeg brak.
Jeg rigtignok gjerne vide vil,
Om det her paa samme Maade gaaer til,
Om samme Belønning os bliver givet,
Naar Teppet falder for Jordelivet.

Døden.

Derom jeg ikke kan sige Stort;
Med Dommen jeg Intet har at bestille,
Jeg bringer de Døde til Himlens Port,
Der pleier man Buk fra Faar at skille,
Og de, som ikke for gode tages,
Maae drage til Helved, hvor aldrig de vrages.
Du maa vide, jeg er kun et simpelt Bud
I det store Collegium hos Gud;
Men tidt kan et Bud, som tjente med Iver,
Vide, hvad Resolutionen bliver.
Maaskee jeg kan sige dig, hvor du skal boe;
Det kommer jo meget an paa din Tro.

Skuespilleren.

Min Tro er af høist forskjellig Art:
Snart paa Christus jeg troede, paa Jupiter snart,
Og snart ved Mahomeds Maane jeg svoer,
Snart dyrked jeg Brama, snart Odin og Thor.
Men derfor vil Fanden mig ikke spise,
Thi jeg har lært af Nathan den Vise,
At man kan i hver en Religion
Dannes til en agtværdig Person.

Døden.

O ja! jeg tænker, hvis du er god,
Kan du gjerne være ved freidigt Mod.

Skuespilleren.

Men det er Knuden! Jeg veed ikke ret,
Om jeg bør kaldes god eller slet.
Det gjør mig lidt underlig tilmode,
At, skjøndt jeg begeistres for det Gode,
Er min Begeistring, saavidt jeg troer,
For det Onde dog ikke mindre stor.
Paa den ene Aften jeg lover forvist,
At Dyden skal evig seire tilsidst,
Jeg tordner med min brølende Stemme
Mod Verdens Tyranner, som Pligten glemme,
Mod lumske Munke, mod Præsidenter,
Som snyde den Fattige for hans Renter,
Jeg falder paa Knæ med en Bøn til Gud,
Og seer imidlertid saa rørende ud, —
Men den næste Aften jeg gaaer omkring
Med skulende Blik og gjør fæle Ting,
Jeg piner og plager skikkelige Folk,
Jeg myrder dem baade med Gift og Dolk,
Jeg maner Helvedes Aander frem,
Og glæder mig ret til at omgaaes dem,
Og føler mig stolt og en rigtig Ka'l,
Idet jeg trodser den evige Qval.

Døden.

Jeg kan tænke, du taler om dine Roller,
Men derpaa kommer det her ei an;

Kun Det, som du selv for Sandhed holder,
Til Gud eller Djævlen dig føre kan.

Skuespilleren.

Min bedste Død! hvor kan du troe,
At man ved Theatret har Tid og Ro
Til selv at tænke, til selv at mene?
Man siger, hvad Digteren har befalt,
(Hvis man lærer sin Rolle, notabene),
Men veed ei, om det er sandt eller galt.

Døden.

Men hvad ei man seer af de enkelte Dele,
Det seer man lettelig af det Hele.
En Digter lader til Orde komme
Gode som Onde, Frække som Fromme;
Men den Mening, han selv om Begge har,
Af hele Værket maa blive klar.

Skuespilleren.

Min bedste Død! hvor kan du dog troe,
At man ved Theatret har Tid og Ro
Til at sætte sig ind i det hele Værk?
Den Fordring er sandelig altfor stærk.
Det er sjeldent, man rigtig kjender sit Eget;
At kjende de Andres er altfor Meget.
Desuden vil du fordetmeste see,
At Poeten har ingen bestemt Idee;

De fleste veed ikke selv hvad de vil;
De erfare det først, naar de see vort Spil.

Døden.

Det gjælder vel om de slette, men ei om de gode?

Skuespilleren.

Men det er de slette, jeg holder mig til;
Ved de andre føler jeg mig fremmed tilmode,
Men af de daarlige just jeg holder,
Thi af dem faaer man netop de bedste Roller.

Døden.

Ja, naar man er daarlig Skuespiller.

Skuespilleren.

Jeg beder dig, skaan mig for alle Piller!
Min Kunst har for længe siden mig adlet,
Jeg har Hævd paa, aldrig at blive dadlet.
For de Andre kan en Visker være fornøden,
Men jeg er uforbederlig, det er bekjendt.
Jeg hader Recensenter som Døden,
Og hader ogsaa Døden som Recensent.

Døden.

Jeg recenserer dig ikke, min Bro'er,
Jeg fik kun en Skrupel ved dine Ord.

Skuespilleren.

Og hvilken Skrupel?

Døden.

Jeg tænkte paa,
Du vil sagtens nødig til Helvede gaae;
Men efter hvad du har yttret her,
Ligger den Tanke mig temmelig nær,
At du er som Kunstner et daarligt Subject,
Men i saa Fald gaaer du i Himlen reject,
Thi Enhver, som røgter sit jordiske Kald
Paa daarlig Maade, staaer hist for Fald.
Jeg selv har ofte Sanct Peder hørt,
Naar de Døde jeg har til Himmerig ført,
At sige til En og Anden: „Gaa bort!
„Du gjorde dit Fag, dit Embede Tort,
„Var daarlig Poet, var daarlig Dreier,
„Var daarlig Minister eller Skorsteensfeier,"
Eller hvad det nu var. Og gav han til Svar:
„Jeg veed, at min Villie dog ærlig var,
„Og at Feilen kun i min Evne stak,"
Gjensvarede Petrus! „Det er tosset Snak!"
„Med den gode Villie man finder en Plads,
„Hvor man Gud, sig selv og Verden er tilpas,
„Men Forfængeligheden maa tidt forskylde,
„At man ikke kommer paa sin rette Hylde."
Saaledes talte han, den Guds Mand.

Skuespilleren.

Men det er jo forskrækkeligt! Siig, hvordan

Skal jeg da gjøre, for mig at frie?
Vel tvivler jeg ikke paa mit Genie,
Thi jeg bliver beklappet hver evige Dag, ...
Men sæt, man i Himlen har en anden Smag?

Døden.

Derfor jeg netop spurgte dig om,
Til hvad Mening du selv i Livet kom,
Thi hvis du blot er et Instrument,
Hvorpaa snart en Fusker og snart en Mester
Sin Vise spiller ved alskens Fester,
Da er det med din Salighed slet bevendt.

Skuespilleren.

Nei, hvad det betræffer, har det ingen Nød.
Jeg var ei som et Instrument passiv,
Jeg gav min Spiller active Stød.
Jeg kan sværge dig til: i mit hele Liv
Blev aldrig noget Skuespil prøvet,
Hvorpaa jeg som Criticus ei mig øved,
Og viste de Andre paa en Prik,
At det var usselt, at det var daarligt,
Og især den Rolle, som selv jeg fik,
Jeg gjennemheglede ret alvorligt.
Men Stridighed var dog ei min Sag,
Thi naar Stykket vandt Publicums Behag,
Og jeg selv til Applaus i Rollen kom,
Forandrede jeg ret gjerne min Dom.

Døden.

Jeg er bange for, det vil ikke forslaae
Til at lade dig ind i Himlen gaae;
Jeg vil derfor bede dig tænke paa,
Om du ei foruden din Kunstnersphære,
I en anden Kreds har virket medÆre.
Var der Intet, som lokkede dig til Hæder,
Undtagen at staae paa de vante Bræder?

Skuespilleren.

Jeg har Færdighed i at cabalere,
Jeg føler Evne til at regjere,
Jeg finder Lydighed triviel;
Jeg offrede gjerne Kunstnerkronen,
Ifald jeg som Medlem af Directionen
Kunde raade for Kunstens Vee og Vel.

Døden.

Jo mere jeg hører, jo mere du snakker,
Desmere jeg frygter, at Petrus vil
Betragte dig som en daarlig Makker,
Og sende dig glat ad Helvede til.

Skuespilleren.

Saa er jo den gamle Mening sand,
At Skuespilleren ikke kan
I Himlen komme, men bliver sendt
Til Helvedes Ild og evig brændt?
Er det Retfærdighed? svar!

Døden.

Ih nu!
Ifald den hele Stand er som du,
Har Sagen jo nogen Rimelighed.
Men saadan er det dog ikke. Jeg veed,
At Scenens i Sandhed glimrende Navne
Faae Tilladelse til i Himlen at havne.
Jeg bragte dog Nogle til Himlens Port,
Til hvilke Sanct Peder sagde: „Kom ind!
„Her samler sig Alt, som er ædelt og stort,
„Men ingen Forfængelighed og Vind.“ —
Men som sagt, jeg forstaaer mig kun lidt derpaa;
Du vil snart erfare det. Kom, lad os gaae!
Bed dit Fadervor, forinden du døer.

Skuespilleren.

Det kan jeg ikke, jeg har ingen Souffleur.

Døden.

Du klingende Bjelde, du lydende Malm,
Bered dig paa Helvedes hede Qvalm!

Femte Act.

Mephistopheles.

See saa: Nu er vi her tilbage.
Paa min Befordring troer jeg vist,
At du vil ikke kunne klage.

Sjælen.

Men siig mig engang: Jeg hørte hist
En Yttring, som gjorde mig angst og bange.

Mephistopheles.

Hvad var det for en? Jeg hørte saa mange.

Sjælen.

Et Skrækkebilled mig Døden malte,
Da om Helvedes hede Qvalm han talte.
Jeg tænkte som saa: det bliver ei Spøg,
Thi hvis der er Ild, hvor der er Røg,
Saa findes den og, hvor der er Hede;
Saa brænder det i Grunden dernede,
Og engang, naar Flammen en Udgang faaer,
Fortærer den os med Hud og Haar.

Mephistopheles.
Hvad er det nu værdt at bryde sig om
Hvad Døden siger? Han aldrig kom
Her indenfor Porten, han ikke veed
Om vor Indretning mindste Beskeed;
Paa Jorden han lærte den dumme Snak,
Som lugter af borgerlig Thee og Tobak.
Nei, stol paa mit Ord som paa et Factum,
Jeg bryder aldrig det givne Pactum;
Vær du kun rolig, det har ingen Nød. —
Men da Forord ingen Trætte brød,
Lad mig sige dig Eet, som jeg glemte nys:
Du faaer nu Kost og Logis og Lys
Og Brændsel og Vask og alskens Journaler
Og Plads i Theatret engang om Ugen
Og Andet, hvorpaa man er forslugen,
Og for det Hele du Intet betaler.
Til Erstatning derfor man kun begjærer,
At du skal Arbeid gjøre paa Tour.

Sjælen.
Hvordan? Med Arbeid man os besværer?

Mephistopheles.
O! Møien skal ei dig blive suur,
Den gode Borger desuden tærer
Ei som en Klinte paa Statens Korn,
Han forsmaaer Overflødighedens Horn,

Han vil ikke fødes og klædes frit
Og gaae gratis paa Comedie tidt,
Men han offrer sit Arbeid og sin Sved
For at bøde paa Statens Elendighed.

Sjælen.

Jeg giver dig Ret, thi som jeg troer,
Det stod i Kjøbenhavnsposten for ifjor.

Mephistopheles.

Det gjorde det vistnok, og det staaer
Endog i den for næste Aar.

Sjælen.

Nu vel, jeg er villig; saa lad mig høre,
Hvad det er for Arbeid, som jeg skal gjøre.
Her er vel almindelig Værnepligt
Og nogen Brandskat?

Mephistopheles.

Nei, intet Sligt;
Men vor Stat har et eneste fælles Med,
Som skal naaes ved Alles Arbeidsomhed;
Jeg tvivler ei paa, at hørt du har
Om Danaidernes store Kar;
Det er et Vaskerkar, frygtelig stort,
Som i Verdens første Tider blev gjort;
Men den Bødker har været en rigtig Hund,
Thi han maged, at Karret blev uden Bund.

Nu er vor hele Stræben, med Vand
At fylde det til den øverste Rand;
Men engang har et kløgtigt Hoved beregnet,
At kun ved uendelig Manges Flid
Kan det fyldes i en uendelig Tid.
Dermed er vort hele Formaal betegnet,
Og derfor maa hver Qvind eller Mand
Paa Omgang helde deri sin Spand.

Sjælen.

Det er Sjouer-Arbeid.

Mephistopheles.

Hvor vil du hen!
Jeg vil slet ikke tale, min kjære Ven,
Om de halvhundred Prindsesseheænder
(Endog multipliceerte med To,
For at tale correct), som vort Arbeid hylde,
Og i Aartusinder Karret fylde;
Men du vil finde her Professores,
Magistre, Licentiater, Doctores,
I hvert et Fag de fleste Skribenter,
Poeter i Tusindtal, Recensenter
Og Belletrister, en Masse Studenter,
Som endog har ført op ved fine Baller
Og spilt Comedie taalelig godt,
Kort sagt, Personer af hver en Alder,
Hver Stand, hvert Kjøn, og dertil blot

Hvad pene Folk man sædvanlig kalder.
Det er et Selskab, der sandelig ham,
Der slutter sig til det, ei gjør Skam.
Og tys! .... hør efter! .... Du hører en Sang,
Som lyder høit over Stad og Vang.
Det er fra Stedet hvor Karret staaer,
At Lyden hen til dit Øre naaer;
Danaider det er, som hisset synge,
Til dem sig slutter den øvrige Klynge.
Du mærker, dem Arbeidet ei gjør ondt,
Da ved Sang de forrette deres Dont.

Chor af Danaider.

Evig Hast!
  Ingen Rast!
  Hurtig, hurtig, Møer og Svende!
  Aldrig faaer vort Arbeid Ende,
  Tidens Hjul staaer aldrig fast.
Timen gaaer,
  Tusind Aar
  Ud i bundløs Afgrund ile,
  Her er ingen Ro og Hvile,
  Mens den store Klokke slaaer.
Stræb og Taal!
  Intet Maal
  Opnaaes kan i Evigheden.
  Vent ei Nydelsen og Freden,
  Vent ei Lønnens fyldte Skaal.

Haab ei Sligt!
Stolt og rigt
Er dit Værk fra Formens Side,
Naar du kun til evig Tide
Uden Nytte gjør din Pligt.
Ingen Grund!
Ingen Bund!
Hid med Spanden, hid med Øsen!
Travlhed, Travlhed er vort Løsen
Indtil Verdens sidste Stund.

Sjælen.

Hvad jeg hørte, har alt forandret min Tanke,
Jeg føler mit Hjerte høiere banke;
Det vil mig meget interessere,
Til det fælles Maal at concurrere.
Jeg agter desuden Foreningsaanden,
Ved den, saa troer jeg, er Staten stærk,
Og det er herligt at række Haanden
Til sligt uendeligt Kæmpeværk.

Mephistopheles.

Velan min Ven, saa siger jeg Top.
Og gaa nu kun ad Gaden op,
Saa vil sig de mange Gjenstande vise,
Som nylig du hørte mig at prise.
En liden Stund maa du ene dvæle,

Jeg kan ikke saa godt blive her længer,
Jeg maa hen og hilse paa andre Sjæle,
Hvis tætte Flok sig mod Porten trænger.
Jeg har saa travlt med saa mange Ting.
Farvel! nu gaa kun og see dig omkring;
Jeg haaber, dig Alt skal være tilpas.

Sjælen.

Hvor heldigt, at jeg endelig fandt min Plads!

Chor af de Efterlevende.

Ved denne Borgerfest, hvorved saa mangen
Høithædret Mand blev omtalt ved en Skaal,
Ei glemme vi den Ven, som forudgangen
Os vinker til sig fra sin Banes Maal.
Nu er han salig i sin Himmels Glæde,
Han skuer ned fra Frihedslandet hist,
Og skjænker os, som her ved Glasset græde,
Den blide Trøst: vi samles nok tilsidst.

De Nygifte.

En Romance-Cyclus.

I.

Ankomsten.

Vilhelm.

Vær uden Frygt, min unge Viv!
  Paa Hjulet din Fod du sætte!
  Jeg holder Armen om dit Liv,
  Skal ned fra Vognen dig lette.

See saa! nu hurtigt i Huset ind,
  Som med gjæstfrit Herberg os trøster!
  Lad saa kun Regnen og Nattens Vind
  Rase saa meget dem lyster!

Marie.

Men tør vi og mod Nattetid
  Fremmede Folk besvære,
  Med vaade Kapper komme hid,
  Og maaskee til Byrde være?

Gertrud.

Tag her tiltakke, jeg kjender Dem ei,
De mit Navn ei heller kan vide,
Men gjennem Skoven den mørke Vei
Er farlig ved Nattetide.

Naar ude buldrer en Tordensky,
Har man det bedre herinde;
I det fattige Huus dog finder Ly
Veifarende Mand og Qvinde.

Her er et Gjæstekammer, træd ind,
Min Leilighed er kun ringe,
Dog kan De her med nøisomt Sind
Natten tilendebringe.

Jeg henter Qviste, jeg henter Ved,
I Ovnen et Baal jeg tænder;
Saa kan De varmes og tørres derved,
Mens Ilden gnistrende brænder.

Imidlertid et tarveligt Bord
Jeg i Stuen herude bereder,
Og kalder saa paa Dem, ifald De troer,
At kun ei vort Selskab Dem kjeder.

Jeg venter min Søn hvert Øieblik,
Han agter ei Nattens Fare,
Han jager i Skoven, og vist han fik
Til Kjøknet en Fugl eller Hare.

Nu gaaer jeg og passer mit Arbeid snildt,
Og skal ikke forstyrre Dem, førend
Mit Bord er dækket og stegt mit Vildt,
Saa banker jeg sagte paa Døren.

II.

I Gjæstekammeret.

Marie.

Hvor er hun alt mit Hjerte kjær,
Den gamle venlige Qvinde!
Saa mildt hun pusler om os her,
Saa hyggeligt er herinde.

Naar Livets Olie brænder saa klar,
Er Aarenes Tal et Gode,
Og Alderdommen en Skjønhed har,
Som ei man skulde formode.

O maatte jeg selv i sildig Tid,
Ifald jeg lever saa længe,
Naar Panden fures, naar Lokken er hvid,
Og jeg slaaer paa de sidste Strænge, —

O maatte jeg da med rystende Haand
Saa milde Toner bevæge!
O maatte jeg med saa venlig Aand
Ungdommen vederqvæge!

Vilhelm.

Min unge Hustru, min Rosenbrud!
Jeg kan ei gammel dig tænke;
Jeg seer dig i Ungdoms friske Skrud,
Utvungen af Tidens Lænke.

Hvor selsomt! gjennem et Tordenbrag
Vor Fremtid sig forkynder,
Og vort Samliv paa sin første Dag
Med et Eventyr begynder.

Fra Landsbykirken, hvor Bryllupet stod,
Vi reiste, mens Himlen smiilte,
Men iaften blev den en Styrteflod,
Og i natligt Mørke den hviilte.

Og mellem de røde, knittrende Lyn,
Som skræmmede Kudsk og Heste,
Jeg skimted et Lys, et oplivende Syn,
Fra Huset, som nu vi gjæste.

Jeg banked paa Ruden, jeg bad om Ly,
Da kom den venlige Qvinde,
Saa mildt hun bød os hid at tye;
Saa hyggeligt er herinde.

Marie.

Men Vilhelm! siig ei de fremmede Folk,
At idag vort Bryllup mon stande.

Vilhelm.

Vist ikke! Jeg fatter dit Ord og dets Tolk
Paa din rødmende Kind og Pande.

Jeg vil sige, det alt iforgaars var,
At vi tændte Hymens Flammer;
Vist Ingen da gjætter, at her man har
Beredet vort Brudekammer.

Marie.

Ti stille! ... Din Randsel er lukket til,
Jeg en anden Krave maa søge.

Vilhelm.

Der har du Kraverne; jeg dem vil
Med Strømper og Skoe forøge.

Marie.

Men Vilhelm! see dog ei paa mig nu!
Dit Blik mig ganske forvirrer,
Jeg kan ei klæde mig om, naar du
Her staaer ved Siden og stirrer.

Vilhelm.

Kun i flygtig Fart lad mig gribe din Arm,
Med mit Hoved over dig bøiet!
Kun et bævende Kys paa din blottede Barm!
See saa! nu lukker jeg Øiet.

Marie.

Men Vilhelm! nu har du mig dog fixeert,
I Speilet du seer!

Vilhelm.

Paa min Ære,
Nu vender jeg Ryggen til.

Marie.

Hvor geneert,
I et fælles Kammer at være!

Vilhelm.

Jeg seer ikke meer.

Marie.

Det er ret en Skam!
Jeg havde saa fast besluttet....
Det banker paa Døren!

Vilhelm.

Tak, Madam!
Nu komme vi paa Minutet.

III.

Aftensmaaltidet.

Vilhelm.

Ved dette muntre, gjæstfrie Bord
Er Kredsen saa fortrolig;
En venlig Skov-Alf har, jeg troer,
Lokket os til sin Bolig.

Jeg tømmer Glasset med en Bøn
For vor gamle, brave Vertinde,
Og for vor Vert, hendes unge Søn,
Saa alvorsfuld i Sinde.

En Vildbrad har han fra Skoven bragt,
Saa kostelig har han os madet,
Men selv han sidder som halv forsagt,
Og langer neppe til Fadet.

Skjænk i, tøm Glasset, min unge Ven!
I Vinen drukner man Griller;
Hvo veed, om atter vi sees igjen,
Naar imorgen Skjæbnen os skiller?

Fredrik.

Vel sandt, jeg tier den hele Tid,
Mig nægtedes Talens Gaver.

Gertrud.

Her komme saa sjeldent Fremmede hid,
Af Undren han falder i Staver.

Fredrik.

Af Undren? O ja! den qvæler min Røst,
Men af Øiet den levner mig Brugen.

Marie.

Vil De klinke med mig?

Fredrik.

Med største Lyst!

Gertrud.

Min Søn, du spildte paa Dugen.

Jeg kalder min Fredrik Søn, thi jeg veed,
Som en Søn jeg den Kjære betragter;
Dog er han det ei, og sand Besked
Til Dem at sige jeg agter.

De ere saa venlige begge To,
Saa mildt De tage tiltakke;
Hvi skulde jeg gode Folk ei troe,
Og af Hjertet med Dem snakke?

Desuden har De vel Krav, jeg troer,
Paa at kjende Vert og Vertinde;
Nu vel, om os selv et lidet Ord
At sige Dem, har jeg isinde.

Paa Jyllands Heder min Mand var Præst,
Ved Døden jeg tidligt ham tabte;
En eneste Søn var min Lykkes Rest,
Men ak! kun Sorg han mig skabte.

Hans vilde, hans uregjerlige Sind
Forvoldte mig stadig Kummer;
O Gud! naar hans Skjæbne falder mig ind,
Mit Hjerte sin Sorg ei rummer.

Da han fyldte sit tre og tyvende Aar,
Da misted jeg ham, — han døde! ...
O Gud! jeg føler det gamle Saar
Ved Mindet derom at bløde.

Jeg begriber ei, hvordan det gaaer til,
At ikke man døer af Sorgen,
At Hjertet ikke briste vil,
Men haaber end paa imorgen.

Og dog, til at haabe havde jeg Grund,
Thi blev mit Haab ikke lønnet?
En anden Søn har min Aftenstund
Med sønlig Omhed forskjønnet.

Han bragtes mig som forældreløs,
Da hiin jeg nys havde mistet;
Jeg veed ei, hvordan den liden Knøs
Blev ind i min Stue listet.

Han laae i et Svøb, men intet Spor
Mig Kundskab gav om den Spæde.
Nu er han voxen, nu er han stor,
Nu er han min sidste Glæde.

Han skikker sig vel, han er Forst-Elev,
Snart tager han Forst-Examen;
Af Jægermesteren rost han blev, ...
Men jeg kjeder vist Herren og Damen.

Vilhelm.

Nei ingenlunde!

Marie.

Hvor kan De troe ....

Vilhelm.

Endnu maa De berette,
Hvorlunde De her kom til at boe
Paa Sjællands blomstrende Slette.

Gertrud.

Hvad skulde jeg meer paa Heden hist,
Da min Mand og min Søn vare døde?
Erindring gjorde mit Hjerte trist,
Og Egnen var mørk og øde.

Et Huus jeg havde, det solgte jeg da
For otte hundrede Daler,
Og drog med lettet Sind derfra,
Som fra Mindet om fordums Qvaler.

Jeg drog til Sjælland, her op mod Nord,
Thi jeg er født her paa Øen;
Saa kjøbte jeg Huset, hvor nu jeg boer
I Skoven herinde ved Søen.

Vilhelm.

I Deres Fortælling tage vi Deel,
Og Gjengjæld vil vi gjøre;
Fortroligheden skal vorde heel,
Naar De min Beretning vil høre.

De sagde nylig, vi havde Krav
Paa at kjende Vert og Vertinde;
Saa bør og Disse, som Huus os gav,
Til Oprigtighed os forbinde.

Thi lad mig sige Dem, hvad jeg har
Ei hidtil villet fortælle:
At det er et lykkeligt Brudepar,
Som sidder hos Dem i Qvelde.

Iforgaars var det, vort Bryllup stod
I Sognekirken derhenne;
Os Brudeskaren i Hast forlod,
Da Vielsen var til Ende.

Med Glæde vi saae, at Papa og Mama
Og Slægt og Venner saa kjære
Sagde Farvel og kjørte derfra,
Og lod ene sammen os være.

For Kirkeporten en Vogn der holdt,
Den monne vi To bestige;
Al Verden vendte vi Ryggen koldt,
Kun fremad monne vi hige.

Thi rundt om Søens fortryllende Bred
Langsomt vilde vi drage,
For at nyde landlig Eensomhed
I de første Hvedebrødsdage.

Saa sparer man sig Trosſets Morgenbesøg,
Naar det stolper omkring og tramper,
Nysgjerrige Blik, upassende Spøg
Og Chocolade=Slampamper.

Saa har man dog Fred, saa har man Ro
For de Paatrængendes Miner,
Som vil see, hvordan de Nygifte boe,
Og hvad de har for Gardiner.

I det skjønneste Veir omkring vi drog
Og beundred saa Meget i Egnen,
Indtil iaften vor Skræk os jog
I Ly for Tordenregnen.

Imorgen tidlig vi drage bort,
  Thi lad os da nu forføie
  Til vort Kammer os hen; Natten er kort,
  Og Søvn behøver vort Øie.

Marie.

Jeg er ikke søvnig, det har ingen Hast.

Vilhelm.

  Men Hvilen kan ikke skade.

Fredrik.

  Er den Beslutning da saa fast,
  Os imorgen at forlade?

Egnen er skjøn, det siger De jo,
  Saa skulde De blive her længer;
  Naar jeg er Fører, det kan De troe,
  Til ingen anden De trænger.

Saa let det hændes, De gaaer forbi
  Alle de smukkeste Steder,
  Men jeg skal vise den skjulte Sti,
  Som kun sjelden en Fod betræder.

I Haven voxe de Blomster smaa,
Som min Moder pleier dernede;
Naar den unge Frue til dem vil gaae,
Da skal hun neppe sig kjede.

Og De, min Herre, paa Jagt maaskee
Har De Lyst en Riffel at prøve;
Saa følges vi ad, saa skal De see,
Jeg skal i Kunsten Dem øve.

Vi finde jo nok paa Tidsfordriv
For en Dag, for to, for trende.
De vil ikke fortryde det; derfor bliv,
Bliv kun imorgen til Ende!

Gertrud.

See saa! nu fik du Tungen paa Gang,
Min Søn, det godt mig hover.
Men Tiden vil falde de Fremmede lang,
Tiltrods for Alt, hvad du lover.

Et eensomt Levnet fører jeg,
Vort Tilbud er overflødigt,
Fremmede Folk blive her ei
Længer, end de har nødigt.

Marie.

Saa beskeden Venlighed røre maa;
 Hvordan skal vi takke Dem Begge?

Vilhelm.

Nu vel, saa lad os sove derpaa,
Og imorgen det overlægge.

Vi vil ei reise saa tidligt bort,
 Saa faae vi Tid til at tale.
 Men nu lad os gaae; Natten er kort,
 Og Øiet trænger til Dvale.

Gertrud.

God Nat! Gid Søvnen maa være blid!

Marie.

Men skal vi dog lidt ei bie?

Vilhelm.

God Nat! Jeg troer, det er Sengetid.
Nu kom, min elskte Marie!

IV.

Nattetanker.

Fredrik.

Nu hviler den tause, dæmrende Nat
 Over de sorte Skove;
 Hvi flyer da Søvnen mit Øie brat?
 Hvorfor kan jeg ikke sove?

Hvi drages min Tanke stedse hen
 Til den unge deilige Qvinde?
 Nu hviler hun hos en lyksalig Ven
 I Gjæstekamret derinde.

Mon engang den Lykke vil vorde min,
 En elsket Viv at eie,
 At vugges i Søvn paa en Arm saa fiin,
 Og ei paa et eenligt Leie?

Men hende, hende bliver det ei,
 Som staaer for de drømmende Blikke;
 Og hvor jeg søger paa Livets Vei,
 Hendes Lige finder jeg ikke.

Der ulmer i hendes Blik en Gløb,
Som til Flamme sig let forstærker;
Men Undseelse farver Kinden rød,
Naar sit Øies Virkning hun mærker.

Der gynger paa Barmens Tvillingepar
En Amor, som saligt bæver;
Men hun rødmer bly, naar hun mærket har,
At et Suk ham høiere hæver.

Snart seer hun forelsket og snart igjen
Med Frygt paa sin Ægtemage;
Snart lader det til, at hun drages hen,
Snart, at hun stødes tilbage.

Men han? Ja, hans Attraa er ligesaa hed
Som min egen .... Hvad er det, jeg siger? ....
Plagende Tanker! lader mig i Fred,
Fra mit natlige Leie viger! —

Vide jeg gad, om Andre det gaaer
Som mig, og paa samme Maade:
Saa Meget skeer, som for Tanken staaer
Lig en mørk, uløselig Gaade.

Meget, som hændes mig første Gang,
  Synes mig et dunkelt Minde,
  Det klinger for Øret som en gammel Sang,
  Hvis Ord man ikke kan finde.

Hvor ofte, naar jeg i Skoven kom,
  Og en Lysning faldt gjennem Løvet,
  Var det, som jeg maatte huske mig om!
  Og altid blev jeg bedrøvet.

Og traf min Kugle den flygtende Raa,
  Min Samvittighed følte sig bebyrdet,
  Jeg græd over Dyret, jeg tænkte paa,
  Ifald jeg en Ven havde myrdet.

Aldrig tilforn jeg sværmet har
  Som idag, for en deilig Qvinde;
  Og dog, dog er det, som Hjertet var
  Fuldt af et gammelt Minde.

Jeg er vaagen, dog stige Syner herned
  Fra Drømmenes hemmelige Riger ....
  Plagende Tanker! lader mig i Fred,
  Fra mit natlige Leie viger! —

Bestandig mit Øie stirre maa
  Paa den Lysning paa Bøgen derude.
  Skjøndt langt fra Vinduet mit Leie mon staae,
  Seer jeg den gjennem min Rude.

Det er Lyset hos det reisende Par; et Skin
  Falder paa de mørke Skove.
  Nu blev det slukket! .... Lettet er mit Sind,
  Maaskee jeg nu kan sove.

V.

Promenaden.

Vilhelm.

Seer De nu? De har vundet Deres Sag:
De fik os til at blive;
Vi er her alt paa tredie Dag,
Og kan neppe løs os rive.

Fredrik.

Men den unge Frue kjeder sig vist,
Desværre, det seer jeg af Minen.

Marie.

Det er Trætched kun, og Deres Moder hist
Venter os ved Theemaskinen.

Vilhelm.

Det er intet Under, om hun er træt,
Kun sjeldent hun Foden rører.
Men nu har vi ogsaa beseet hver Plet,
Tak være vor gode Fører.

Fredrik.

Imorgen Fruen sig hvile maa,
Mens vi Andre paa Jagten drage.

Marie.

Men vil De paa Jagt virkelig gaae?

Vilhelm.

Er det nu Grund til Klage?

En Mand har en Attraa i sit Bryst
Til tusinde Ting at prøve,
Og Jagten er just en mandig Lyst,
Som det sømmer sig ham at øve.

Fredrik.

Saa vil jeg nu hjem iforveien gaae,
Jeg skyder en Gjenvei herneden;
Iaften jeg Kugler støbe maa,
Thi jeg brugte den sidste forleden.

Men De maae vandre her ligefrem
Mellem de tvende Høie;
Stien fører til min Moders Hjem.

Marie.

O ja! vi kjende den nøie.

Fredrik.

Farvel! Vi mødes om en liden Stund. —

Marie.

O Vilhelm! nu er vi alene,
Skrækken binder ei meer min Mund.

Vilhelm.

Hvad er det? hvad kan du mene?

Marie.

O tjen mig deri! gaa ikke paa Jagt!
Lad os reise herfra itide!

Vilhelm.

Men siig mig, hvad gjør dig saa forsagt?

Marie.

O Gud! .... man kan ikke vide ....

Man hører om uforsigtige Skud, ...
Hvor let kan et Uheld sig føie! ....
Og den unge Mand .... o! han seer ud ....
Saa forvildet er hans Øie!

Vilhelm.

Min bedste Marie! jeg troer, du seer
Spøgelser midt om Dagen.

Marie.

O Vilhelm! skal jeg bede dig meer?

Vilhelm.

Du bliver saa hvid som et Lagen!

Hvad er det? hvad feiler dig? Sæt dig ned,
Her en Træstub Rødderne strækker;
Og siig mig nu i Fortrolighed:
Hvad er der skeet, som dig skrækker?

Marie.

O spørg mig ikke! der er Intet skeet,
Du maa ingen Forklaring forlange,
Jeg har Intet hørt, jeg har Intet seet,
Kun en Anelse gjør mig bange.

Den Tordenluft, hvori vi kom,
Er endnu bestandig den samme,
Der drager et Uveir paa Himlen om,
Og jeg frygter, et Lyn vil ramme.

Maaskee det kun er Indbildningens Spil,
Maaskee kun Frygt mig forleder,
Men den første Bøn ei nægte du vil,
Hvorom din Hustru dig beder.

Vilhelm.

Min elskte Marie, nei visselig, nei!
Mod dit Ønske jeg ikke strider,
Endskjøndt jeg troer — jeg det nægter ei —
At af sygelig Frygt du lider.

Men ligemeget! For at lette dit Sind,
Lad os reise tidligt imorgen.
Nu vender Rødmen tilbage til din Kind;
Ja, min Elskede, glem nu Sorgen.

Saa vil vi til Staden, til vort Hjem
Rundt om Søen drage.
Men de Andre? .... Intet vi sige dem,
Naar nu vi vende tilbage.

Der vanker ellers saa mangen Bøn
Om imorgen over at tøve,
Og baade Konen og hendes Søn
Vort Afslag vil bedrøve.

Men tidligt imorgen, naar Veiret er godt
  — Og det lover os Aftenrøden —
  Saa lade vi Vognen komme blot,
  Og Undskyldning er ei fornøden.

Men nu lad os gaae, thi du er varm,
  Og Aftenens Taager begynde.
  Støt dig paa mig, giv mig din Arm,
  Nu vil vi os hjemad skynde.

———

VI.

Moder og Søn.

Fredrik.

For silde jeg seer det, jeg kom tilkort,
Jeg føler, hun mig foragter;
Hun vender med Afsky Hovedet bort,
Hvergang jeg hende betragter.

Alt er stille, det er atter Nat,
I Huset slumre nu Alle,
Jeg vaager atter, eensom, forladt,
Og lader Modet falde.

Dog nei! I Mismods dunkle Sky
Jeg vil mig inat ei svøbe.
Nu brænd, min Lampe! nu smelt, mit Bly!
Kuglerne vil jeg støbe.

Hvor svag seer saadan en Kugle dog ud!
  Hvor synes den usel og ringe!
  Og dog hvor findes Mage til Bud,
  Naar det gjælder Budskab at bringe?

Og lige villig og med samme Lyst
  Den lader sig lydig sende
  Til ham, som hviler ved et deiligt Bryst,
  Og til mig, som spottes af hende.

Til mig? .... O ja! det var besørget snart,
  Og maaskee det just var paa Tide,
  Maaskee der blev for os alle spart
  Megen kommende Qvide.

Men tys! .... det pusler jo ved min Dør;
  Jeg skimter et Lys, der flammer ....
  Min Moder? .... Hvordan? Du sagde jo før
  Godnat og gik til dit Kammer.

Gertrud.

Ei kunde jeg sove, jeg var saa beklemt,
  Det var som om Luften brændte,
  Og jeg følte mig saa ængstelig stemt,
  Som om en Ulykke hændte.

Med stærke Skridt jeg hørte dig gaae
Her i Natten, den stille,
Og ei Ro jeg havde, før jeg saae,
Hvad du monne bestille.

Fredrik.

Kjær Moder min, vær uden Frygt!
Imorgen skal jeg jage,
Et Par Kugler at støbe har jeg forsøgt,
Da jeg fleer ei havde tilbage.

Gertrud.

Lad imorgen fare den vilde Færd,
Den bliver os ei til Baade.
Saa længe de fremmede Folk er her,
Lad mildere Glæder raade.

Fredrik.

Men lovet jeg har den fremmede Mand
At jage med ham i Skove.

Gertrud.

Saa siig, at uvant med Jagten er han,
Og Du tør ikke det vove.

Fredrik.

Men hvad er det, Moder? hvad er det, du troer?
Troer du, jeg vil ham skyde?

Gertrud.

O ti dog! Hvilket afskyeligt Ord!
Nei, det vil Gud forbyde.

Fredrik.

Nu vel, til hvad Frygt har du da Grund,
Naar for hans Liv jeg vil svare?

Gertrud.

O jeg veed ikke selv! men denne Stund
Ligesom truer med Fare.

O Fredrik! lad ei min Bøn være spildt!
Du er saa selsomt forvirret,
Aldrig dit Øie har seet saa vildt,
Aldrig det saa har stirret.

Fredrik.

Indbildning, Moder!

Gertrud.

Nei, altfor klar
Er Aarsagen til min Smerte:
Et Tidsrum af trende Dage har
Forvandlet dit Sind og dit Hjerte.

Du tier, du fælder Taarer i Løn,
Jeg seer dem paa Kinden trille.
Min stakkels Fredrik, min gode Søn,
Lad kun Graad din Smerte formilde!

Kom, sæt dig hos mig ved dette Bord,
  Hvor den natlige Lampe brænder,
  Lad os tale sammen et fortroligt Ord,
  Som gamle, prøvede Venner.

O Gud! jeg trænger jo selv til Trøst,
  Og inat er mit Sind ei modigt;
  Til mit Øre sig nærmed en rædsom Røst,
  Til mit Blik et Syn, som var blodigt.

Saa tidt, naar jeg lægger mit Hoved ned,
  Mens de natlige Timer ile,
  Forstyrrer den rædsomme Røst min Fred,
  Det blodige Syn min Hvile.

Og inat, tiltrods for min Aftenbøn,
  Plaged de mit Blik og mit Øre.
  Jeg har aldrig fortalt dig det før, min Søn,
  Men nu, nu skal du det høre.

Hvo veed? maaskee faaer Hjertet Ro,
  Naar til dig om min Skjæbne jeg taler;
  Maaskee det lettes, naar vi er To
  Om at bære de hemmelige Qvaler.

Den Søn, som mit Ægteskab mig gav, —
  O, du veed ei, hvordan han døde! ....
  Bødlen hugged hans Hoved af,
  Paa Skafottet maatte han bløde.

Forskudt af en ung og deilig Mø,
  Som var døv for hans Beilen og Tragten,
  Lod han en lykkelig Elsker døe
  For en Morderkugle paa Jagten.

Den Morgen, da han led sin skrækkelige Dom —
  Endnu var det neppe daget, —
  Traadte Slutteren ind, og sagde: „Kom!
  „Klokken er nu paa Slaget."

Da sank han for sidste Gang til mit Bryst,
  Og udbrød: „Et Ord du mig give,
  „Et kraftigt Ord, som kan være min Trøst
  „Paa min sidste Gang ilive!"

Og jeg sagde ....
        Men Fredrik! du skræmmer mig! Siig ....
  Du reiser dig .... hvad har du isinde?
  Du stirrer paa mig saa bleg som et Lig ....

Fredrik.

O Moder! Moder! hold inde!

Du sagde: „Naar du for din Frelser staaer,
„Da siig: Min Gud og min Broder!
„Tilgiv mig for dine Martyrsaar,
„For min Anger og for min Moder!

Gertrud.

Ha! hvoraf veed du det?

Fredrik.

Mig det var!
Først nu mig selv jeg fatter:
Det er din virkelige Søn, du har,
Og nu lever han Livet atter.

Gertrud.

O Fredrik! har Vanvid grebet dit Sind?

Fredrik.

Nei Moder vær ikke bange!
Men hidtil gik jeg som en Blind
Igjennem Aarene lange.

Min Bevidsthed vaktes i denne Stund,
Nu mig selv jeg gjennemskuer,
Nu seer jeg mit Liv i dets første Grund,
Og paa eengang haaber og gruer.

Ha! jeg føler igjen min dybe Skræk,
  Da mit Hoved paa Blokken jeg lagde,
  Men af min Tanke dog ei gik væk
  Det Trøstens Ord, du sagde.

Ved Øxens Fald min Bevidsthed forgik,
  Men jeg vaagned paa fremmede Steder,
  Og paa min Vandring Øie jeg fik
  Paa en Mand i hvide Klæder.

Jeg veed ei .... maaskee det min Frelser var,
  Men ak! jeg kjendte ham ikke,
  Og min Bøn for ham ei frem jeg bar,
  Skjøndt Mildhed var i hans Blikke.

Han langsomt mig imøde kom,
  Og nu saae jeg hans Haar at skinne;
  Han strakte sin Haand og sagde: „Vend om!
  „Din Plads er ikke herinde.

„Paa Jorden Forbryderens Død du led,
  „Her ingen Straf er tilbage,
  „Saa gak da til Jorden atter ned,
  „Lev om igjen dine Dage.“

Da vendte jeg om paa frygtsom Fod,
  Da vandrede jeg saa længe;
  Min Kraft var mattet, tabt mit Mod,
  Til Hvile monne jeg trænge.

Da sov jeg en Søvn saa dyb, saa haard,
  Og Intet veed jeg, som hændte,
  Men da jeg vaagned i Barndoms Aar,
  Jeg som en Anden mig kjendte. —

O Moder! skjænk mig et Øiekast!
  Din Trøst kan jeg nu behøve;
  Ei anden Gang, det lover jeg fast,
  Skal din Søn dit Hjerte bedrøve.

Hun svarer mig ei! Hendes Stemme lød
  Dog tilforn, for Sønnen at raabe ....
  Hun drager saa tungt et Suk.... Hun er død!
  Nu see Gud til mig i Naade!

VII.

Morgenen.

Fredrik.

Undskyld, om jeg Dem vækker for brat,
Om for tidligt min Røst De fornemmer,
Men min gamle Moder er død inat,
Og Fogden skal forsegle hendes Gjemmer.

Vilhelm.

Hvad siger De! Død!

Marie.

Forbarmende Gud!

Byfogden.

Ak ja! det er Verdensløbet.

Fredrik.

Hendes Hjerte brast, hendes Lys gik ud.

Byfogden.

Og her er Fattigdom ovenikjøbet.

Vilhelm.

O hvilket Budskab!

Marie.

Jeg skjælver af Skræk!

Byfogden.

De er Slægtninge, kan jeg formode;
Jeg troer at bemærke Familietræk.

Vilhelm.

O nei!

Byfogden.

Ikke det? Jeg troede.

Men Grunden til Sorg er jo ligesaa god,
Naar man kjendte den Afdøde nøie.

Vilhelm.

For fire Dage siden hun stod
Den første Gang for vort Øie.

Byfogden.

Men saa skal De ikke tage Dem det nær,
Saa behøves ikke den Jammer.
Undskyld forresten, om jeg gjør Dem Besvær
Med at undersøge Deres Kammer.

Det er ei stort Andet end en Formalitet,
Thi her er kun Lidt at skrive.
Af Testamentet har jeg seet,
At Sønnen skal Arving blive.

Men sin Myndigheds Tid maa han vente dog,
Før han Alt i Besiddelse tager,
Og derfor man forsegler eller fører til Bog
Hvad her findes af rørlige Sager.

Min Dame! min Herre! bryd Dem ikke derom;
Jeg er færdig strax paa Minutet....
I Skabet er kun Lidt, Commoden er tom.
Her er nu Forretningen sluttet.

Skyldige Tjener! Paa Loftet nu jeg gaaer.

Marie.

Jeg staaer, som af Skrækken knuset!
Husker du, jeg sporede Tordenen igaar?
Nu har Lynet slaaet ned her i Huset!

Vilhelm.

Ja, dobbelt forfærder et Slag, som saa brat
Kommer, for uventet at dræbe.
Jeg favnede min Hustru i en lykkelig Nat,
Min Læbe søgte hendes Læbe;

Saa lyksalig var mig hos min Hjertenskjær
  Natten i den fredelige Hytte;
  Men imidlertid kom os Døden saa nær,
  Og greb sit uventede Bytte.

Fredrik.

Jeg kommer igjen, for et Ord endnu
  At sige mine Gjæstevenner:
  Ifald til at reise staaer Deres Hu,
  Jeg strax Deres Vogn Dem sender.

Men vil De tøve hos mig her
  I de første sørgelige Dage,
  Da begriber De vel, Deeltagelsen er kjær
  For ham, som er ene tilbage.

Vilhelm.

Jeg nødigt forlader en bedrøvet Ven;
  Hvad er din Mening, Marie?

Marie.

  Uden Spørgsmaal derom, vi blive her end,
  Og Begravelsen oppebie.

Mildt hun qvæged os paa vor Vei,
  Den gamle venlige Qvinde;
  Saa forlade vi Huset heller ei,
  Saalænge hun er herinde.

Før mig til det kolde Leie, hvorpaa
  Den Døde nu slumrer rolig;
  Hendes venlige Træk, hendes Smiil mig maae
  Gjøre med Døden fortrolig.

Fredrik.

Ja kom! jeg fører Dem Begge derhen,
  Og lover ved min Moders Minde:
  At betragte Dem som en broderlig Ven,
  Og Dem .... som en søsterlig Veninde.

VIII.

I Storstuen.

Vilhelm.

Marie, nu kom! hvad venter du paa?
Alt Uhret Midnat viste.

Marie.

Men gjennem Storstuen skal vi gaae,
Og der staaer den sorte Kiste.

Vilhelm.

Gjennem Mørket skal jeg lede dit Fjed....
Træd ikke paa Buxbom=Planten....
Nu er vi ved Kisten, lige derved,
Stød dig ikke paa Kanten.

Fat Mod! Her er vor Kammerdør,
Du Lyset derinde kan skue.
Med andre Følelser gik vi før
Dertil gjennem denne Stue.

See, her er vor første, fortrolige Bo,
Vor Omfavnelses hellige Vugge;
Men udenfor har en dybere Ro
Lønnet dybere Sukke.

IX.

Paa Kirkegaarden.

Vilhelm.

I denne Kirke din Haand du mig gav,
Vort Baand vi her monne knytte.

Marie.

Vi staae her igjen, men en aaben Grav
Gaber efter sit Bytte.

Vilhelm.

I Alt, som forkynder vor Sjæletrang,
Til den mægtige Kirke vi træde.
Klokkerne ringe med samme Klang
Til Ligfærd og Bryllupsglæde.

Marie.

Som Klokkernes Klang er Blomsternes Pragt,
De smykke Liget som Bruden.
Her lægger jeg Krandsen, min Haand har bragt,
Hos den Døde paa Hovedpuden.

Fredrik.

Før Laaget mig røver dit sidste Spor,
Et Kys paa din fromme Pande!

Præsten.

Af Jord er du kommen, du bliver til Jord,
Men af Jorden op skal du stande.

Chordrengene.

See, Tiden saa meget hastigt gaaer;
Hvo veed, hvor nær er min Ende?
At bort herfra jeg at vandre faaer,
Hvor let, hvor snart kan det hænde!

Fredrik.

Vort Hverv er endt, nu drage vi hjem,
Og Deres Vogn bestilles.
Et Øieblik jeg da taler med Dem,
Og saa for stedse vi skilles.

X.

Afreisen.

Fredrik.

Sadl op min Hest og træk den frem!
Jeg vil ud i Verden ride;
Ei meer jeg bliver i mit Hjem,
For at savne, længes og lide.

Afsted! afsted! Min Hu staaer til
De vilde, fremmede Lande;
Ved høie Bjerge skilles jeg vil
Fra mit Hjem og ved dybe Vande.

Du Stork, som gjennem Luften gaaer,
Laan mig din brede Vinge!
Du Lærke, som under Skyen slaaer,
Lad din Sang i mit Hjerte klinge!

Marie! Vilhelm! Jeg skilles fra Dem,
Nu rider jeg bort, naar De kjører;
Øde bliver mit Ungdomshjem,
Og fra mig vist aldrig De hører.

Men naar Jorden er kastet over os tilsidst,
Som idag over min stakkels Moder,
Da skal vi hos Ham mødes forvist,
Som er vor Gud og vor Broder.

Et Haandtryk, Vilhelm! Det er Afskedsbud....
Marie! Deres Haand De mig række!
Jeg trykker et Kys paa dens Liliehud....
Lad Kysset Dem ei forskrække!

O lad mig holde den en liden Stund!
Tilgiv mig denne Dvælen!
Lad mig fæste den til min brændende Mund!
O kunde jeg udaande Sjælen!

Nu slipper jeg den strax; und mig min Lod;
Betragt mig ikke saa bange!
O var der dog en dræbende Braad
Hos denne skinnende Slange!

Marie! see, jeg giver Dem den
Tilbage, med Taarer vædet! —
Og nu afsted! i det Fjerne hen!
Lad mig flye fra Dem og fra Stedet!

Der kommer Deres Vogn, nu stiger De derop,
Og jeg til Hest for at ride.
Farvel, farvel! — Galop, Galop!
Ud i Verden den vide!

Vilhelm.

Beklag, Marie, den unge Mand!
Til dig har han sat sit Hjerte.
Jeg længe mærket har, at han
Led af forelsket Smerte.

Men hidtil har jeg det ikke sagt,
Du skulde det først erfare,
Naar Veien var tilbagelagt,
Naar i vort Hjem vi vare.

Marie.

Saa du troer, du lærer mig noget Nyt?
Jeg selv ei skulde det mærke?
Har du glemt forleden vor Dispyt
Og mine Anelser stærke?

Vilhelm.

Hvordan? du meente?....

Marie.

Tal ei derom!
Jeg drømmer endnu, skjøndt vaagen;
Jeg har drømt fra den Stund, jeg hertil kom,
Og nu først spreder sig Taagen.

Vilhelm.

Drømmen er glemt, Solen herned
Skinner gjennem Bøgetoppen.

Marie.

End seer jeg Støvet i Rytterens Fjed,
End hører jeg fjernt Galoppen.

Vilhelm.

Vær uden Frygt, min unge Viv!
Paa Hjulet din Fod du sætte!
Jeg holder Armen om dit Liv,
Skal op i Vognen dig lette.

Nu sidde vi sammen, vi er ene, vi er frie;
Vil du taale min Haand under Kaaben? —
Kjør, Postillon! blæs din Melodie!
Fremad! Verden er os aaben.

Protestantismen i Naturen.

En Mysterie.

I.

Det gjælder Kamp paa Liv og Død,
Imod det Ydre ruster sig det Indre,
Thi Hiint os længe Trældom bød,
Men Dette — Tanken — har begyndt at tindre;
Den trodser hvad den forhen lød,
Og har den bragt det første Stød,
Den lader sig ei meer forhindre,
Den vil erobre Verden, ikke Mindre.

Den tegner Banen
Med stærke Træk,
Snart Seiersfanen
Den planter kjæk.

II.

O men fornem de sorrigfulde Sukkes
Klagende Strøm!
See, hvor de skjønne Phantasier vugges
Bort, lig en Drøm!
Solen er opstaaet, Maanen ikke skinner,
Sandsernes Verdens gyldne Trylleri
Flygter og forsvinder;
Alt er forbi!

Troen ei meer til Syn af Gud sig hæver,
Tillidsfuld, stærk;
Kun som en Tanke han usynlig svæver
Bag ved sit Værk.
Ak! og Naturen ikke længer smiler
Huldt som den Dragt, hvori hans Væsen kom;
Skilt fra Gud den hviler
Aandløs og tom.

Frelseren vil sit Billed ei besjæle,
  Tegnet er dødt;
  Fromhed ei længer for ham selv tør knæle,
  Sværmende sødt.
  Markernes Krands til Korset ei man bringer,
  Helgenens Alter kun forladt man seer,
  Ei til Messe ringer
  Skovklokken meer.

Verden af tusind glade Phantasier!
  Ak, du forgaaer!
  Luften forstummer, Kildevældet tier,
  Eensom jeg staaer.
  Hvor skal jeg høre Svaret paa min Længsel?
  Hvor skal jeg hensflye til en savnet Røst?
  Hvor i dette Fængsel
  Toner min Trøst?

III.

Vend mod dit Indre dit Blik!
Hvad i din Verden forgik,
Vil i din Tanke du finde.
Alt det Forsvundne derinde
Liv og Tilværelse fik.

IV.

Den Gud, du søger, er din egen Gud;
Hvad vil du mere?
Han træder ikke som en Gjenstand ud
Blandt andre, flere.
Du føler ham, hvergang dit Hjerte banker
Af hellig Lyst;
Du hører ham i dine bedste Tanker
Som evig Røst.
Idet du søger, du ham alt har fundet,
Idet du spørger, er alt Svaret vundet.

Naturen, smykket i sin hele Pragt,
Er altfor ringe
Til ved sin stille Flid en værdig Dragt
For ham at bringe.
Men tom og aandløs er den derfor ikke,
Og ei forladt:
Den skuer mod hans Sol med tusind Blikke
Fra Støvets Nat,
Med tusind Tunger tolker den sin Stræben,
Hans Ord den klinger ubevidst paa Læben.

V.

Aandens Lys i Sjælens Kammer
Glimter med stærke Lyn,
Den skuer Gud og sig selv ved de samme Flammer,
I det samme Syn.
Og ved Lyset, der, lig en Stjerne,
Opgik i Menneskets Bryst,
Skal Naturen til det yderste Fjerne
Vorde klar og løfte sin Røst,
Og skal Mennesket besvare,
Som forgjæves spurgte den nys,
Og sit Liv aabenbare
Som en Stræben mod Frihedens Lys.

Nøddeknækkerne.

Et Satyrspil.

1. Første Udgave: Nøddeknækkerne, et Satyrspil; Urania, Aarbog for 1845 af Johan Ludvig Heiberg.

2. Anden Udgave: Nøddeknækkerne, en romantisk Comedie; Poetiske Skrifter, II. Bind, 1848.

Personerne.

Astræa.
Pomona.
Morgenstjernen.
En Aster.
Krigsraad **Hans.**
Mette, hans Kone.
Jens, deres Søn.
Gine, deres Datter.
Maren, deres Svigerdatter.
Mads, deres Sønnesøn.
Peer, } deres Bekjendte.
Poul, }
Et Egern.
Første Nøddeknækker.
Første Satyr.
Chor af Nattens Aander.
Chor af Mørkets Aander.
Chor af Kjøbstedfolk.
Chor af Nøddeknækkere.
Chor af Satyrer.

Handlingen foregaaer i en Skov.

Astræa og Pomona.

Pomona.

Velkommen paa dit aarlige Besøg,
Du Guders Dronning!

Astræa.

Som sædvanlig, kommer
Jeg henimod den Tid, da Frugten modnes,
Thi skinner høstlig Sol paa dine Æbler,
Da drømmer jeg om Fortids gyldne Frugt,
Og troer at see Guldaldren vendt tilbage.

Pomona.

Maaskee den er det; see min Æbleskov!
Er ikke hver en Frugt i Solens Straaler
Et gyldent Pant?

Astræa.

Men Pantet kan bedrage.
Du veed, Pomona, dengang alle Guder
Fra Jorden flygted ved Jernaldrens Komme,
Var jeg den Sidste, som forlod vort Hjem,

Thi nødig opgav jeg den kjære Jord;
Og først da Menneskenes Slethed tiltog,
Drog ogsaa jeg fra Jorden op til Himlen,
For der at samles med de andre Guder,
Som forud vare gaaet. Der boe vi nu,
Vi selv usynlige for Jordens Øie,
Men sendende den Bud i klare Nætter
Ved Stjerners Lys, der synligt stiller frem
Vel ei os selv, men vor Bedrift, vor Vandel,
Og minder Jorden om, at end vi leve,
Og tause skue den, og holde Bog
Med al dens Færd, og dømme den omsider.
Til Tegn derpaa har jeg min gyldne Vægt
Paa Himlen sat. Hvert Aar, i Høstens Tid,
Naar Himlens Jomfru, sendt af Ceres ud,
I Haanden holdende sit Ax af Guld,
Unddrager sig det Favnetag, hvori
Den stærke Solgud holder Møen fangen,
Da stiller sig min Vægt paa hendes Plads,
Usynlig vel i Solens Flammehav,
Men virksom just. Som synligt Tegn du seer
Andromeda ved Midnatstid at hvile
Sit Hoved paa den dunkle Hvælvings Toppunkt,
Og hende følger Jasons gyldne Vædder,
Og lavt paa Himlen Hvalen, hendes Fjende,
Men høit Befrieren, den kjække Perseus,
Imens Europas skuffende Forfører

Dem følger baglænds, med sit Øie fæstet
Paa Jagtens Drot, den truende Orion,
Som hæver just af Oceanets Bad
Sin Midie, sluttet ind af tre Saphirer.
Da stiftes lige mellem Dag og Nat,
Og i det Øieblik, da begge mødes,
Nedstiger jeg til Jorden, for at see,
Om jeg kan kaare den til stadig Bolig
Og lokke Guderne paany tilbage.
Thi sandelig, vi Guder elske Jorden
End meer end Himlen. Hellere vi færdes
Blandt Jordens kjække Sønner, skjønne Døttre,
End blandt de funklende, de kolde Stjerner;
Paa Grønsvær og paa Blomsterleier hvile
Vi heller end i Himlen, der, lig Havet,
Ufrugtbart ruller sine sølvblaae Bølger;
Og gjerne bytted vi det rene Lys
For Lysets Brydning i en jordisk Luft,
Hvor Skyer sænke sig mod Horizonten
Og staae i Morgen- eller Aftenrøde.
Her er dog Frugter, her er Fuglesang,
Og Tiden har et Indhold. Ak! i Himlen
Er Tiden tom, og hviler, skjøndt ustandset.
Hvad Stilling hver en Stjerne har om tusind,
Om Millioner Aar, det veed jeg alt,
Selv fjernest Tid er her nærværende,
Saa godt som Øieblikket i sin Flugt,

Og Døden er i dette Rige Hersker,
Fordi man ikke lever i Momentet
Meer end i Det, som svandt, og Det, som kommer.
Men her hos eder veed ei selv en Gud,
Hvad næste Time bringer, thi paa Jorden
Er Tiden ei den indholdsløse Afstand,
Som Stjerner maale paa uhørlig Gang,
Men den er fuld af Spirer, som vi Guder
Vel have lagt deri, men for hvis Fremvæxt
Kun Mennesket tør raade.

Pomona.

Du har Ret,
Og jeg forstaaer dig, skjøndt jeg selv kun fører
Et jordisk Liv, hvorvel jeg er Gudinde.
Jeg kommer aldrig op til Guders Bolig;
Og fæster stundom sig mit Blik paa Himlen,
Da speider jeg kun der de strenge Magter,
Som bringe Nat og Dag og Aarets Tider.
Paa Riimfrost agter jeg, paa Hagl og Solskin,
Paa Veirliget, som Solens Nedgang lover
For næste Dag; og seer jeg op til Maanen,
Da tænker jeg kun paa, at ogsaa dette
Saa stille Lys kan fremme mine Spirer
I Væxt og Modning mellem Ny og Næ.

Astræa.

Og du er lykkelig, forbi du fylder

Den tomme Tidsbetragtning med et Indhold —
Og med et jordisk, — ogsaa Det er godt.
Paa Frugten kommer Alt dog an tilsidst,
Og af dens Frugter skal man kjende Tiden.
Velan, jeg kommer for at see din Rigdom.

Pomona.

Men nu gik Solen ned; og kommer Natten,
Da lukker sig hvert Blad paa mine Træer,
Og alle Frugter hænge mat paa Grenen.
Men kom imorgen ved det klare Solskin,
Da skal jeg vise dig en Skov af Æbler,
Der titte frem bag Høstens røde Løv,
Lig Hoveder af skjulte Amoriner
Med Alabasterhud og Purpurkinder.
Jeg viser dig mit Viinbjerg med dets Druer,
Og mine Blommer, Ferskner, Abricoser,
Og Nøddeskoven, som er stor og rig.

Astræa.

Nu vel, jeg møder dig i Solens Glands.

Pomona.

I Solens Glands jeg aabner dig mit Hegn.

(De gaae.)

Vexelsang
mellem Nattens og Mørkets Aander.

Nattens Aander.

Nu tabte Dagen sit sidste Skjær,
Og Natten løfter sin Vinge,
Nu falder Duggen paa Blomster og Træer,
Og vil dem Kjølighed bringe.
Sit Liv Naturen har indad vendt,
Den hviler i Drømmenes Taage,
Til Alt den qvægende Søvn er sendt,
Nattens Tanker kun vaage.

Mørkets Aander.

Nu bliver det mørkt, nu bliver det godt,
Nu snige sig Tudser og Snoge
Med Flaggermusen fra Hexens Slot
Ud af de dybeste Kroge.
Paa Rov alt Ulven og Ræven gaaer,
De speide med List, de lytte;
Med den hvæssede Kniv Morderen staaer,
Og Vandreren er hans Bytte.

Nattens Aander.

Inat Astræa paa Jorden gaaer,
Og om Retfærdighed freder;
Med Stjernekrandsen omkring sit Haar
Det rugende Mulm hun spreder;

Thi Natten er kun en mildnet Dag,
Som Larm og Lidenskab fjerner,
Hvor Sjælen prøver sit Vingeslag
Ved Glimt af evige Stjerner.

Mørkets Aander.

Hvi falder Mørket ei rigtigt paa?
Ha! bort, I lysende Stjerner!
De sorte Skyer vi kalde maae:
Kommer hid, vore hjelpende Terner!
Ei Andet fortjener Navn af Nat,
End Ravnemørket det sorte;
Da tage vi paa vor Gjerning fat,
Naar Himlen har lukt sine Porte.

Nattens Aander.

Hvad er vel skjønt som en Efteraarsnat,
Naar talløse Stjerner funkle,
Naar Himlen aabner sin rige Skat,
For Jordens Pragt at fordunkle?
Har Rosen sænket det sidste Blad
Og Skoven de høieste Toppe
I Forgængelighed, som splitter dem ad,
Da fødes Vaaren deroppe.

Mørkets Aander.

Den forventede Nat ei frem vil gaae
Under Himlens Hvælving heroppe.

Tre Favne dybt vi den søge maae
Mellem de døde Kroppe.
Ei plages vi der af Stjerneskin,
For Lyset vor Dont sig skjuler.
Afsted! vi os bore med Vellyst ind
I Dødens lukkede Huler.

Nattens Aander.

Her aandes Æther ved Stjerneskin,
Her møde de himmelske Muser,
Og tale til Sjælen i Nattens Vind,
Som sagte vifter og suser.
Om Dagen drømmer du Verdens Drøm,
Men først naar Stjernerne tindre,
Naar Natten favner dig kold, men øm,
Vaagner af Søvn dit Indre.

Morgenstjernen.

Med Diademet paa min Pande
Jeg vandrer ud,
Og stiger over Verdens Lande
Som Lysets Bud.
I Morgenrøden hvid jeg funkler,
Som Lilien i en Rosenkrands.
Betragt mig nu, thi snart fordunkler
Mig Solens Glands.

Jeg hilser jer med venligt Øie,
I Brødre smaa,
I Blomster, som paa Mark og Høie
Lig Stjerner staae!
Jeg selv er Himlens, men jeg kjender
I eder dog min Slægt paa Jord,
Og vexler med jer, som med Venner,
Saa mangt et Ord.

En Aster.

O! seer du mig, som staaer saa ene
I ukjendt Vraa,
Hvor Tidsler kun og Neldegrene
Omkring mig staae?
Jeg voxer i en Skovfogds Have,
Som ingen kjærlig Pleie fik;
Paa mine Farvers rige Gave
Seer intet Blik.

Morgenstjernen.

Jeg seer den, naar jeg Blikket kaster
I Krogen hen;
En Stjerne seer jo let en Aster
Og sees af den.
Men du, som deler med mig Navnet,
Hvorledes falder Skjæbnen paa,
Dig her, blandt ædle Blomster savnet,
At lade staae?

Asteren.

Vel sandt, jeg fører Navn af Stjerne,
Men til hvad Gavn?
Ak! jeg er ikke meer moderne
Med samt mit Navn.
Enhver, som har en Kjendermine,
Mig siger, jeg er ikke Stort,
Men hed jeg bare Georgine,
Var Lykken gjort.

Morgenstjernen.

Hvem er da hiin Udødelige,
Som har saa kjæk
Faaet selv en Stjerne til at vige
Fra Pladsen væk?

Asteren.

Jeg veed ei, om en Fyrstekrone
Var trindt om hendes Lokker slængt,
Hvad eller om en simpel Kone
Har mig fortrængt.

Morgenstjernen.

Dog er der Nogen vel, som Tingen
At tyde veed?

Asteren.

Vel er det haardt, dog veed nok Ingen
Derom Besked.

Jeg, som var Efteraarets Hæder,
Dets Stolthed og dets bedste Glands,
Maa see, at man med Fødder træder
Min ædle Krands.
Mig, som paa Jorden er en Stjerne
I Høstens Løv,
Mig vil man for en Anden fjerne,
Hvis Navn er Støv!

Morgenstjernen.

Du Stakkel! du er ilde faren:
Et Navn, som Intet sige vil,
Fortrænger dig, hvem Stjerneskaren
Stod Fadder til.
I Tidens Retning tydes Meget
Ved dette Træk,
Thi fra dens Nydelser er veget
Hver Stjerne væk.
Den hænger ei ved en Gudindes,
Ei ved en Stjernedronnings Favn,
Men ved den første bedste Qvindes
Private Navn.
Men trøst dig, Broder! du maa heller
Som Stjerne staae,
Ja mellem Tidsler selv og Nelder,
Tilsidst forgaae,

End med en flau Betegning prale
I fine Blomsters Compagnie,
Og lade Moden dig befale,
Du som er fri.
Farvel! Jeg tør ei længer tøve,
Thi Solens Glands
Er nær, og vil min Isse røve
Dens Morgenkrands.

Asteren.

Han drager bort og Faklen slukker,
Men Solen stiger mægtig op,
Og allerede Fuglen klukker
I Redens Top.
Men hvilken Larmen, hvilken Tummel!
Den stille Skov
Gjenlyder alt af Vognes Rummel
Og Hestes Hov;
De grove Stemmer huje, skrige,
Alt hører jeg dem nær herved.
Farvel, mit stille Drømmerige!
Farvel, min Fred!

En Skare Kjøbstedfolk.

Hans.

Nu troer jeg, at vi ved Maalet staae,
Og Løn for Møien vi snart vil faae.
Det er en gammel, agtværdig Skik,
Som holder endnu bestandig Stik,
At drage til Skoven om Efteraaret,
Og plukke hvad Nøddebusken har baaret.
Jeg haaber, Kone, du har ei glemt
Sypofen hjemme, thi det var slemt.

Mette.

Nei, lille Mand! Og see, den er stor,
Den rummer adskillige Pund, jeg troer.

Hans.

Du, Jens, min Søn, du husked vel nok
At tage med dig din krogede Stok,
Som er ved Plukningen saa beqvem?

Jens.

Her er den, Papa, den er meget nem,
Og min Kone, Maren, din Svigerdatter,
Har ogsaa medbragt sin største Pose.

Maren.

Ja to for een.

Jens.

Og seer du, Fatter,

Vor Søn, af hvem jeg mig ikke vil rose,
Er en Pokkers Dreng: vor lille Mads
Kryber op i Træet, han er tilpas
Til at bane sig Vei til den øverste Top,
Hvortil selv Stokken ei rækker op.

Hans.

Den Tolvaars-Dreng er saa rask som kjøn,
Jeg mærker, han er min Sønnesøn.

Mette.

Ja, det er en prægtig lille Pog.

Peer.

Hr. Hans! jeg ogsaa har Kjep med Krog.

Poul.

Jeg ligeledes.

Mette.

Vor Datter Gine
Er forsynet med mageløse Lommer.

Gine.

Og Peer har en Datter, som hedder Line,
Og Poul har en Søster, som hedder Bine,
Hver af dem, med Pose bevæbnet, kommer.

Hans.

Saaledes er Alting da parat.
Saa kryb nu op, du lille Krabat!

I Toppen kommer kun du alene,
Vi Andre vil staae paa de lavere Grene.

Maren.

Men fald ei ned, min søde Mads!

Mads.

Og om saa var, jeg er ikke af Glas.

Hans.

Det er Pokker til Hoved, den Dreng han har!

Mette.

Det mangler ham aldrig paa kløgtigt Svar.

Jens.

Han skabtes til noget Stort at være.

Maren.

Han bliver engang Familiens Ære.

Peer (til Poul).

De tale vel meget i høie Toner.

Hans.

Det er mærkeligt nok: tre Generationer
Ere samlede her for at plukke Nødder.
Velan, saa bruger nu Hænder og Fødder
Og krogede Kjeppe, gode Mænd,
Mens Damerne brede Forklæder hen,
Hvori de sanke med Iver,
Hvad vi Andre kaste fra Træet ned.

Chor.

Nu pluk!
Pluk, pluk!
Alt falde de vægtige Nødder
I Pigernes Skjød fra den gyngende Top.
Nu buk,
Buk, buk
Dig ned ved de knudrede Nødder
Og sank dem i Forklædet op.
Jeg svimler heroppe ved ned at see,
Over alle de Skjønheder bøiet.
Nu luk,
Luk, luk
De smilende Læber, som mod mig lee,
Og luk for Skjelmen i Øiet.
Hr. Nabo! jeg tørster, saavidt jeg kan mærke.
Thi sluk,
Sluk, sluk
Min Tørst, lad mig laane din Lærke.
Tilgiv at tilbunds jeg den stikker!
Kluk kluk,
Det er Damernes Skaal, som jeg drikker,
Mens Fuglen lig, der forlod sit Buur,
Jeg skuer fra Høiden en rank Figur,
Saa smuk,
Smuk, smuk,

At et Nedblik maatte mig friste.
Ja suk,
Suk, suk,
Mit Hjerte, kun ikke du briste!
Nu pluk,
Pluk, pluk!
Her kaster jeg Grenen, den sidste.

Hans.

Min Tro! vi fik en rigelig Høst.
Men efter Arbeid forlanges Lyst.
Nu, mener jeg, er der kun Eet tilbage:
At i Mag og Ro vi paa Nødderne smage.

Mads.

Min Bedstefa'er taler som Philosoph.

Hans.

Den Dreng er dog af et eget Stof,
Han kjender endog Philosophie.

Jens.

Ja, det er et mageløst Genie.

Hans.

I Græsset her vi os leire vil,
Mens ugeneert Enhver sig strækker,
Og vi prøve, hvad Nødderne due til.
Men, Kone, hvor er vor Nøddeknækker?

Mette.

Ak! Noget skal man dog altid glemme;
Vor Nøddeknækker er bleven hjemme.

Hans.

Hvorledes! Nu har jeg hørt saa galt!

Mette.

Ja, bedste Mand, det er ret fatalt.
Men, Jens, maaskee har du din i Lommen?

Jens.

Desværre, min egen er forkommen;
Jeg stolede paa, her var en anden.

Maren.

Vor lille Mads har slaaet den for Panden,
Han legede med den som Soldat,
Og slog den istykker reent placat.

Hans.

Saa maae vi laane hos fremmede Mænd,
Og love dem, de skal faae dem igjen.
Mon ikke der findes en hos Jeppe,
Eller ogsaa hos Christen?

Sine.

Jeg troer det neppe.

Hans.

Hr. Peer! tillad mig eder at spørge,
Om I kan med Nøddeknækker forsørge.

Peer.

Nei, det er dog mærkeligt! den har jeg glemt.
Men Poul maaskee?

Poul.

Ak nei! For Fanden!
Jeg Tosse den glemte.

Hans.

Det var da slemt!
Men saa maa her være nogen Anden .....
I gode Herrer og Damer her!
Behager at høre mit Ord: Enhver,
Som er forsynet med Nøddeknækker,
Og vil være saa god at lægge den til,
Den høire Haand iveiret rækker,
(Eller ogsaa den venstre, hvad helst han vil);
Men alle, som ingen Knækker bære,
Have den Godhed at lade det være.

Chor.

O Vee! o Nød!
Ei Nogen vover sin Haand at række.
Vi maae Hænderne lægge
Med Flauhed i Skjød!
O haarde Stød
Hvordan skal vi Nødderne knække!

Hans.

Det eneste Raad, som nu jeg kjender,
Er at knække dem da med egne Tænder.
Jeg selv mig ikke dermed befatter,
Men jeg tænker, min Kone, min Søn og min Datter
Ere villige til .....

Mette.

Men, kjære Mand!
Du veed, jeg har en forloren Tand,
Og den har kostet dig fem Rigsdaler;
At spendere de Penge, det gaaer ei an.

Hans.

Du har Ret; men maaskee da vor Gine kan.

Gine.

Nei Tak! dertil mig Ingen befaler.

Hans.

Min Søn, min Støtte! har du Mod dertil?

Jens.

Nei, Fader, jeg nødigt prale vil.
Men jeg tænker, min Mads, min unge Pode,
Maa have Tænder, som ere gode.
Hvor er han dog? Jeg vil strax ham kalde.

Maren.

Nei nei! han har ikke skiftet dem alle.

Hans.

I gode Herrer og Damer her!
Behager at høre mit Ord: Enhver,
Som er forsynet med stærke Tænder,
Og vil være saa god at lægge dem til,
Iveiret maa løfte begge Hænder,
(Eller ogsaa den ene, hvad helst han vil);
Men Alle, som svage Tænder bære,
Have den Godhed at lade det være.

Chor.

O traurige Kaar!
Ei Nogen vover sin Tand at byde;
Man saa let kan den bryde
Paa Skallen haard.
Det bedrøveligt gaaer!
Hvordan skal vi Nødderne nyde?

Et Egern (i Trætoppen).

Knik knak!
Knik knak!
Saadan gaaer det til.
Det lurvede Pak
Bestjæle mig vil,
Mig skille ved Nøddernes Føde,
Og kan ikke formaae
Gjennem Skallen at naae
Til Kjernen, den liflige, søde.

Mig smager den ret,
Mig er det saa let,
Hvormed Disse sig Hovedet brøde.
Vil I see, hvori Knuden den stak?
Vil I see, om jeg rigtig forstod 'et?
Her spiser jeg Nødden, da Skallen brak,
Hvorpaa jeg, til Tak,
Knik knak,
Knik knak,
Jer Skallerne kaster i Ho'det.

Chor.

Uforskammede Kræ!
Umælende Fæ!
Kaste Skaller paa Dyrenes Herre!

Egernet.

I kan glæde jer ved,
At jeg ikke derned
Lod falde Det, som er værre.

Chor.

Nu gaaer det for vidt! Du skal komme tilkort!
Lad os stene den Tølper af Træet bort!

Hans.

I gode Herrer og Damer! Et Ord!
Vi til den dannede Classe høre,
Og vil os ikke gemene gjøre

Med den Pøbel, som her i Skoven boer.
Jeg selv er Krigsraad, min Kone Frue,
Og her er Flere, som er af Stand.

Jens.

Men Knægten er fiin; velklædt er han;
Har du seet hans Pels, hans Slæb og hans Hue?

Hans.

I vore Tider det gjælder ei meer,
I alle Dragter man Pøbel seer.

Chor.

Hvad skal vi Stakler da finde paa?
Hvordan skal vi Kjernen af Skallen faae?

Hans.

At knuse Skallen med tvende Stene
Er det eneste Middel, skulde jeg mene.

Chor.

Hvilken taabelig Sladder?
Saa gaaer Kjernen i Smadder.

Hans.

Om mit Raad ei Bifald vinder, jeg veed,
I kunde dog svare med Høflighed.

Chor.

Nei, nei, Kammerat!
Nu er Massen desp'rat.

Naar den Hunger skal lide,
Det maa du vide,
Gaar det galt i en Stat.
Du dig troer noget Stort,
Til vor Fører du selv dig har gjort,
Blev ei valgt ved vor Stemme,
Og nu du os gjækker!
Hvi lod du din Knækker
Blive derhjemme?
Hvorfor lod din Søn
Sin Mads, som han holder for vittig og skjøn,
Og trækker omkring med som Bjørnetrækker,
Være Knækkerens Knækker?
Alt længe vi følte den tunge Vægt
Af dig og din Slægt;
Og var du end Krigsraad hundrede Gange
Det gjør os ei bange,
Vi dog hænge dig op ved de lange Been
I Træets Green.

Hans.

Forbarmende Himmel!

Jens og Gine.

Min Fader!

Mette.

Min Mand!

Maren.

Min Svigerpapa!

Chor.

Til Værket! Velan!
Kom, Krigsraad! Og var du endog Baron....

Mads.

Ha hvilken frygtelig Revolution!

Hans.

Er der Ingen tilstede bag disse Træer?
Er der Ingen til Hjelp?

Chor bag Skoven.

Hjelpen er nær.

Chor paa Scenen.

Tys! tys! Hvad er Det?
Hørte jeg ret?
Hvad er Det for en Skare,
Som vil Skurken forsvare?

Sine.

Papa! knap troer jeg mit eget Øie,
Og dog er det saa, jeg seer det jo nøie:
Smaabitte Mænder mylre frem,
Med Nisser kunde man ligne dem,
De har tykke Hoveder, korte Been
Og svære Maver. Nei, sikken Een,

Som gaaer i Spidsen og fører dem an!
Hans Ansigt er fast en eneste Tand,
Rød er hans Trøie, besat med Snore,
Han har Sabel ved Siden, paa Støvlen Spore.
Ifald han kun mere velskabt var,
Saa vilde jeg troe, han var Husar.
Min Gud! det er Nøddeknækkere, Fatter,
Accurat, som man seer dem i Isenboden,
Men med levende Lemmer, rappe paa Foden!

Hans.

Tilforladelig, du har Ret, min Datter!

Første Nøddeknækker.

I Skoven hørte vi Larm og Støi,
Og hurtigt frem af vort Skjul vi fløi.
Naar jeg siger, vi fløi, er det Metaphor,
Thi vi kravlede frem af den dybe Jord,
Af en Kjelder, hvor Muldvarpen hos os boer.
Et Egern just havde bragt Besked
Om et æret Selskabs Forlegenhed,
Som og om sit eget uvorne Styr.
Med Riis vi tugted det uartige Dyr;
Saa skyndte vi os, for Hjelp at yde;
Det er just vort Fag. Vil De Nødder nyde,
Vor Mund har en Qværn, som Stene maler,
Vi knække saamange, som De befaler,
Naar et svagt Abonnement De betaler.

Hermed, jeg tænker, er Enhver tilfreds,
Og Freden stiftet i Deres Kreds.
Lad det ærede Selskab faae Nødder knækket,
Men ikke Halsen paa hinanden brækket.

Chor.

Herligt! Hurra!
Hvad Nød har vi da?
Alle nu ville vi Venner være,
Og de piinligt ventede Nødder fortære.

Mette
(til første Nøddeknækker).

Modtag en rørt Families Tak!
Vor Støtte, vor Værge, vor Ven, vor Fader
Af truende Farer ud De trak.

Hans.

Ædle Velgjører! De mig tillader,
At jeg spørger om Deres ærede Navn,
Thi tilvisse, mit Hjerte føler et Savn,
Indtil jeg faaer tolket til Deres Priis
Min Erkjendtlighed i vor Adresse-Avis.

Første Nøddeknækker.

Meget forbunden, kjære Mand!
Men at sige mit Navn, det gaaer ei an.
De maa vide, jeg og min hele Flok
Er anonyme; De begriber nok,

At det kan have gyldige Grunde,
For hvem der har saa enorme Munde.
Thi, seer De, det Arbeid var dog omsonst
At knække Skallen, hvis ei vor Kunst
Bestod i, Kjernens Værd at bedømme,
At dadle den eller og den berømme.
Derom maa jeg forud dem underrette,
(Thi Forord bryder ingen Trætte),
Mine Herrer og Damer: Naar Skallen vi knække,
Kan vi Nødden ei strax til Spise række,
Ei før De har hørt en grundig Dom
Og en lille Forelæsning derom.

Chor.

Fortræffeligt!
Det er lærerigt;
Utile dulci kalder man Sligt.

Første Nøddeknækker.

Og hænder det sig, at vi Kjernen laste,
Saa maae De den strax paa Jorden kaste,
For Himlens Skyld ikke spise den.

Hans.

Men ikke sandt, høistærede Ven,
De vil dog vel ikke laste dem alle?

Første Nøddeknækker.

Det maa komme, som det sig bedst kan falde,

Bestemte Løfter jeg nødig giver,
Thi Upartiskhed er al vor Iver.
Og her er mange Nødder iaar,
Som Enhver, der sig paa Nødder forstaaer,
Umuligt kan Andet end vrage.
Desuden have vi Grund til Klage;
Jeg skal sige Dem, men i Fortrolighed,
Især ifald De det ikke veed:
Her boer i Skoven en Slags Gudinde,
Forresten en smuk og anseelig Qvinde,
Saa at sige, Frugtens Forfatterinde,
Hendes Navn er Pomona, vi Knækkere maae
Under hendes Scepter desværre staae,
Og i Meget, som ei er saa rart, os finde.
Vort lille Laug — jeg kalder det saa,
Fordi vi selv jo kun ere smaa,
Thi af Antal ere vi ikke faa —
Har villet udvide sin Bedrift,
Men fik et Afslag, og det var stift.
Vi gav en ydmyg Ansøgning ind,
At det maatte behage hendes høie Sind,
At hver en Knækker, som Lauget tæller,
Fik ogsaa Bevilling som Æbleskræller.
Men gjætter De, hvad hun svarte, monstro?
At Nødder var Eet, men Æbler var To,
— Iøvrigt en høist besynderlig Sætning,
Hvis Mening undflyer den dristigste Gjetning, —

Men, føied hun til, — og det kan man forstaae —
Desuden maatte hun sige som saa,
— De vil mærke, Konen er ikke fiin —
At hun kastede nødigt Æbler for Sviin.
De begriber vel, efter saadan en Skose
Er man ikke genegen til at rose,
Og følgelig vil det Dem ikke frappere,
Om vi temmelig mange Nødder cassere.

Hans.

Jeg seer, De har skammelig Uret liidt,
Men Saadant hændes desværre tidt.
Jeg indseer sandelig ikke heller,
Hvorfor ei Den, som med Nødder faaer Bugt,
Skulde være capabel som Æbleskræller;
Baade Nødder og Æbler ere dog Frugt,
Vi have hos os, og det midt i en By,
Hvor Privilegier ellers er strenge,
En Corporation, som er langtfra ny,
Men tvertimod subsisterer længe:
Jeg mener Frugt- og Vildthandler-Faget,
Hvorover hidtil Ingen har klaget,
Skjøndt Vildtet dog ikke voxer paa Træer,
Og Frugten skydes ei med Geværer.

Første Nøddeknækker.

Jeg takker! Deeltagelse gjør saa godt;
Fik vi dog Ønsket bevilget blot!

Chor.

Men nu til Sagen!
Lad os Tiden ei trække.
Det lider med Dagen,
Begynder at knække,
Begynder jer' Bragen!

Første Nøddeknækker.

Giver hid eders Poser!
Giver hid, giver hid!

Chor.

Mon han dadler? mon han roser?
Naar faaer man en Bid?

Første Nøddeknækker.

Lutter Politik
I den Pose jeg fik.
Her er Æsthetik,
Og her er Poesie,
Og her Dramaturgie,
Og her hviler mit Blik
Paa Philosophie.
Brødre! kommer hid
For at dele mit Slid!
Hver har sit Fag,
Hver af jer nu tag
En passende Part,

Saa faaer Arbeidet Art
Og gaaer i en Fart.

Chor.

Men det regner, det regner!
Under Møien man segner.
Paa frygtelig Maade
Vore Damer blive vaade.
Skrækkelige Dag!
Bedst man troer sig i Mag,
Møder der med Eet
Ny Difficultet.

Nøddeknækkerne.

Kommer ind her i Læ,
Hvor sig hvælver et Træ,
Ved dets Fod er en Hule,
Hvor Værkstedet ligger;
Der kan man skjule
Sig godt og være sikker.
Lad saa Regnen fortrække,
Mens vi Nødderne knække.

(Alle ile bort.)

En Flok Satyrer.

Chor.

Lad regne, lad regne!
Det plasker allevegne.
Det er Latterens Graad,
Hvormed Himlen gjør vaad,
Naar den seer med sit Øie
Paa Philisternes Møie.
For Satyrer, som svinge
Sig dristigt og springe,
Er Øieblikket godt.
Her, hvor Græsset er vaadt,
De sig boltre, de sig bade,
Under dryppende Blade.

Første Satyr.

Vil I see den Caravane,
Som i Ly af vaade Træer
Stolper frem, og vil paa Tæer
Sig en Vei til Hulen bane!
See, hvor net hun løfter op,
Hun, som sine Strømper hytter!
Over Tuer, over Pytter
Gjør hun mangt fortvivlet Hop.
Nu de tæt ved Hulen staae,

Men først nu begynder Qviden:
Hulens Indgang er for liden,
Den er gravet for de Smaa.
Medens Nøddeknækker=Skaren
Vimser lystig ud og ind,
Staae de Andre, mod i Sind,
Udenfor i Uveirsfaren.
Nu de sig paa Maven lægge,
Og paa alle Fire krybe,
Ind i Hulen, i den dybe,
Hvor man Nødder lader knække.
Dog de Stakler kunde sparet
Hele den Besværlighed,
Thi nu skinner Solen ned,
Himlen har igjen sig klaret,
Al Naturen er i Ro,
Efter Badet den sig smykker,
Mellem Jord og Himmel bygger
Iris en syvfarvet Bro,
Solen er sin Nedgang nær,
Aftenrøden alt sig melder,
Og sit Purpurbæger helder
Over Skyer, over Træer.
Fort paa slig en Times Vinge
Føler man en Gud tilstede;
Lad os Offer ham berede,
Lad de gyldne Lyrer klinge.

Chor.

Talløse Kræfter maae Guderne tjene;
Alt, hvad de Himmelske Tiden forlene,
Giver dem Tiden igjen.
Aanderne fødes og svinde,
Alle de finde
Veien derhen.
Hver i den Flamme, som Verden har skaanet,
Bringer sit Offer og takker for Laanet;
Intet kan offres, som kommer af Jord;
Ene hvad Guderne Livet
Selv have givet,
Tages igjen af det himmelske Chor.

Digteren bringer de tryllende Sange,
Helten Trophæer, som blodige prange,
Alle det Bedste, de fik.
Selv de letfærdige, kaade Satyrer
Modtog af Guden, som Solvognen styrer,
Tonende Lyrer,
Drag af olympiske Drik.
Lad os da bringe det Givne tilbage,
Phøbus vil tage
Satyrens Offer med smilende Blik.

Selv han os Livet har skjænket, den Mægtige,
Thi med hans Straaler formælet, de prægtige,

Vaaren i Skjødet os sandt.
Vintren er Kræfternes Dvale,
Solskin en Almisse, henslængt iblandt;
Ei til Satyrer og Nattergale,
Ikke til Biernes Honning og Braad,
Kun til sin Nødtørft Naturen har Raad.
Først naar Vaarens Gudinde,
Ført af de viftende Vinde,
Møder den mægtige Solgud i Stævnet,
Vorder Natur overdaadig i Levnet,
Ødsler med Spirer og Saft,
Har til det Unødvendige Kraft.
Da mellem Blomsternes Vrimmel,
Fuglenes qviddrende Stimmel,
Ogsaa Satyrernes Chor
Vaagner til Liv paa den gjenfødte Jord.

Vanskeligt dog i den blomstrende Vaar
Vilde man Satyren kjende.
Let han forvexles med Faunen, sin Frænde,
Naar han ungdommelig, letfodet gaaer
Under de skyggende Bøge,
Medens Dryaderne søge
Skjelmen at holde ved flagrende Haar.
Snart man ham møder med Nympher i Dands,
Hovedet smykt med en duftende Krands;
Drømmende snart han betræder

Skovenes eensomste Steder.
Vee ham, den Satyr, som aldrig har sværmet,
Smeltet af yndige Smiil,
Hvem sig den vingede Gud med sin Piil
Aldrig har nærmet!
Vee ham, om Rosernes Duft
Gik ham forbi i den vaarlige Luft!
Vee ham, naar Tiden er svunden,
Om han dens Krav har forsømt,
Aldrig har omfavnet ømt,
Aldrig begeistret har drømt,
Aldrig beruset har tømt
Skummende Bæger til Bunden!

Men naar den stærke, den mandige Sommer,
Bringende Byger og Tordenen, kommer,
Sænkende Faklen mod Jord,
Satyren dybt i Skoven sig skjuler,
Hvor i dens kjølige Grotter og Huler
Pan, den Forfærdende, boer.
Der, mens han lever i Skoven,
Voxer ham, dulgt i dens Hjem,
Bukkefodshoven,
Voxe ham Hornene frem.
Skindet, det laadne, ham dækker,
Skjønhedens Tid er ei meer;
Hvergang i Kilden han seer,

Over sit Billed han leer,
Mens han undseelig tilbage sig trækker,
Søger sit Ly, hvor han stille sig skammer
Mellem de tætteste Stammer.

Snart han dog glemmer sin Skam,
Høsten er kommen, den kalder og ham.
Frugten er moden, det rødmende Løv
Falder fra Træet og vorder til Støv,
Snart vil Hvader fra Skovene feie
Kronernes Rest,
Strøe dem i Blæst
Over de vildene Veie.
Hele Naturen Forgængeligheden
Aner, og venter sin dræbende Piil,
Mærker, at Skjønhed herneden
Er kun i Døden et Smiil.
Ikke fortvivler den dog i sin Kummer;
End, førend Parcen faaer Magt,
Før den gaaer ind til sin Slummer,
Klæder den sig i sin prægtigste Dragt,
Indbyder Alle til Gjæst,
Giver en glimrende Efteraarsfest.
Smykt med de sidste Farver er Salen,
Druen er krystet og staaer i Pocalen,
Nu, da det helder med Flammen,
Samler Naturen sin Kraft,

Tager i Døden sig sammen,
Skjænker sin ædleste Saft.
Affkedens Time forgylde den vil,
Intet skal spares, Alt skal gaae til.
Lystigt Bachanter! Hver sin Mænade
Krandse med Viinløvblade,
Svinge ved Fløitespil!
Nu fra sit lønlige Gjemme
Drager Satyrernes Chor,
Tager sin Plads ved det smykkede Bord,
Viser sit Aasyn og hæver sin Stemme.
Nu, da dog Alt skal visne paa Jord,
Nu er vor Skjønhed tilstrækkelig stor,
Lad os Undseelsen glemme.
Træde med Bukkefod Affkedens Dands,
Hænge paa Hornet i Panden en Krands,
Løse vor Tunge,
Lade den Hymner ved Høstgildet sjunge,
Dristig og kaad
Blandende Latter med Graad!

Phøbus, vor Fader, som Liv os har givet!
Før du gaaer ned til atlantiske Bund,
Hør dine Sønner at juble for Livet
Just i dets flygtende Stund!

Nøddeknækkerne og Kjøbstedfolkene.

Hans.

Men det er dog en fortvivlet Ting!
Den hele Dag man trasker omkring,
Man udstaaer Plage, Møie, Besvær,
Og er bestandig dog lige nær.

Første Nøddeknækker.

Høistærede! min er Skylden ei,
Og mine Brødres ei heller.

Hans.

Nei!
Jeg tilstaaer, naar alle Nødder var slette,
Saa maatte de vrages, det var det Rette.
Men sørgeligt er det dog, min Tro,
For Den, der stod op, før Hanen fik Sko,
Og drog til Skoven for sig at fornøie
Og plukkede Nødder med største Møie,
Og blev i Regnen saa vaad som en Hund,
Og fik spoleret i Bund og Grund
Sit eget og sine Damers Tøi,
Hvis Indkjøbspriis er forbandet høi, —
Jeg siger, sørgeligt er det for ham,
Og maa næsten betragtes som en Skam,
At komme, ved Enden af slig en Dag,

Tilbage med uforrettet Sag,
Begive sig hjem med smudsket Dragt,
Og ikke den mindste Nød have smagt.

Første Nøddeknækker.

Jeg nægter ei, det er ubehageligt,
Og jeg beder Dem være forsikkret om,
At vi finde det Alle meget beklageligt
At maatte fælde saa streng en Dom.
Men ærede Selskab, ifald De vil
— Hvad visselig De har Aarsag til —
Beklage Dem over hvad her er hændt,
Og især det daarlige Tractement,
Da ville de gunstigen behage
At rette Deres grundede Klage,
Ikke til os uskyldige Smaa,
Men til Den, som maa tage sig Alting paa,
Og som, naar vi Nødderne slette finde,
Alene bør til Ansvar staae,
Jeg mener den før omtalte Gudinde,
Pomona, som raader for denne Skov.

Hans.

Men huh skal jo være saa frygtelig grov?

Første Nøddeknækker.

Det kan ikke nægtes, men hun faaer vel Lov

Til at høre paa hvad De forebringer.
Deres Kreds, saavidt jeg kjender til den,
Bestaaer af frie, selvstændige Mænd,
Der ikke staae under hendes Vinger,
Saaledes som vi, der maae tie tidt,
Fordi vi boe her i Skoven frit.
Hun giver os nemlig Bolig her,
Men ingen Kost, som er noget værd,
Thi Nødder og andre Frugter spise
Vi nødigt, vi æde hellere Kjød,
Og maae os ret lykkelige prise,
Naar vi bare hver Søndag en Skovmuus nød.
Men vil De klage, saa gjør det snart,
Thi, seer De, det træffer sig just saa rart,
At en anden, meget fornem Gudinde
Er paa Besøg hos vor Herskerinde,
Og flittigt omkring med hende spadserer;
Jeg troer, at hun Skoven inspicerer,
Thi paa denne Tid kommer hun aarlig,
For at see, om ikke Frugten er daarlig.
Hvem veed? maaskee hun giver Dem Ret,
Ifald Pomona begegner Dem slet.
Det kan altid forsøges. Om ei til Gavn,
Til Skade bliver det ei. Hendes Navn
Er Astræa.

Hans.

Jeg kjender ikke den Slægt.

Første Nøddeknækker.

Det er en Dame, som har en Vægt.

Hans.

Ja saa? Den kunde man vel behøve.

Første Nøddeknækker.

Og ved samme Leilighed vil De prøve
— Ei sandt? De gav os et Haab derom —
At formilde Pomonas haarde Dom,
Hvorved hun vort usle Laug vil røve
Dets Ret til Æbleskrælleri?

Hans.

Om muligt, tjener jeg Dem deri.

Maren.

Men Lige for Lige! De veed, Hr. Knækker,
At min Mads, som har et stort Genie,
Og gjerne vil være for Skolen fri,
Ønsker en Plads i Deres Rækker.

Første Nøddeknækker.

Forsaavidt som Tingen paa os beroer,
Er Intet til Hinder, Æren er stor,

Vi skal ham gjerne recommandere,
Men Pomona raader for Det, som for Mere.

Jens.

Men min Dreng, har du ogsaa betænkt det vel?

Hans.

Og troer du, den Bane vil bringe dig Held?

Mads.

Ja, jeg føler, at Nøddeknækkerstanden
Er min Bestemmelse fremfor en anden.
At spise Nødder er en simpel Smag,
Men knække dem, det er en anden Sag.

Hans.

Men troer De, hans Tænder forslaae dertil?

Første Nøddeknækker.

Med Tiden det vistnok komme vil.
Nogle nye har han vel og ivente
Foruden de hidtil os bekjendte.

Mette.

Men har du betænkt, at dit Christennavn
Du mister, og du skal navnløs være?

Mads.

For Den, som paa Navnet Mads maa bære,
Er Tab af Navnet et ringe Savn,

Og Navnløsheden næsten en Ære.
Herefter, saa tidt jeg bedømmer en Kjerne,
Vil jeg betegne mig selv med en Stjerne.

Peer (til Poul).

Fra Mads til Stjerne, det Spring er stort.

Mads.

Ei meer end hvad Mangen før mig har gjort.

Hans.

Jeg mærker, han er bestemt derpaa,
Lad ham faae sin Villie da, lad gaae!

Jens.

At sætte sig mod det, nytter ei.

Mette.

Saa er han dog altid i en Vei.

Maren.

Forsørget alt i saa ung en Alder!
Det skulde jeg troe, man Lykke kalder.

Første Nøddeknækker.

Men jeg har alt sagt Dem, at Kosten er daarlig
Og Fortjenesten liden.

Jens.

Jeg giver ham aarlig
Nogle hundrede Daler i Soutien.

Maren.

Og Mad skal du faae fra mig, min Dreng!

Hans.

Men hvorledes erholder man Audiens?
Hvor er den Naadiges Residens?

Første Nøddeknækker.

Derhenne seer jeg en Satyrflok,
Lad os spørge dem ad, de vide det nok,
De staae hos Gudinden i Gunst og Ære,
Og kan os til megen Nytte være.
De nærme sig alt, saavidt jeg seer.
Lad os gaae dem imøde, det vil dem flattere;
Jeg kjender dem lidt, og med god Maneer
Skal jeg Selskabet for dem præsentere.

Første Satyr.

Som jeg seer, o Nøddeknækker, du med os nok tale vil.

Første Nøddeknækker.

Ja, saafremt ei ubeleiligt Øieblikket er dertil,
Vil jeg tage mig den Frihed under Skovens grønne Ly
Eder her at forestille disse Folk fra næste By.

Hans.

Mine Herrer! Et Bekjendtskab, hvorved Æren vist er min!

Første Satyr.

Siig mig, siig mig, Nøddeknækker, hvad er det for en Flok Sviin,
Som du driver her i Skoven?

Hans.

Bedste Herre! hvilket Ord!
Vi har, gjennemblødt af Regnen, kravlet paa den sorte Jord,
Og der findes her i Skoven ingen Børster, ingen Dug,
Ellers er vi, maa De vide, propre Folk til daglig Brug.

Første Satyr.

Men til Sagen! Eders Ønske?

Hans.

Kun en Audiens at faae
Hos Pomona blot en Time.

Første Satyr.

Men hvad tænker du dog paa?
For Gudinden vil du træde, saadan som du staaer og gaaer?

Hans.

Nok hun veed, som dannet Kone, ei man skuer Hund paa Haar.

Første Satyr.

Ja, men hun er ikke dannet.

Hans.

Det kan være. Nogle Træk,
Man fortæller, tyde paa det. Tiden vilde dog gaae væk,
Om jeg skulde først til Byen for at pynte mig. Derfor
Vil jeg Alting strax risquere. Denne Mening er nu vor,
At hvis De, min bedste Herre, vil os hjelpe til at faae
Audiensen, Alt vil lykkes, Alt paa bedste Maade gaae.

Første Satyr.

Lad mig høre din Begjæring hos Gudinden.

Hans.

Først jeg vil
Over disse Nødder klage, som herude lægges til;
Hver een af dem har en Feiler.

Første Satyr.

Er det muligt?

Hans.

Vist og sandt!
Disse Herrer kan bevidne, ingen spiselig vi fandt!

Første Nøddeknækker.

Ja desværre! Det mig smerter, men saaledes er vor
Dom,
Hvortil efter megen Granskon vi med Upartiskhed
kom.

Hans.

Dernæst vil jeg ydmyg gjøre Fruen en Proposition,
Og, hvis hun bevilger denne, (saadan er min Condition),
Lade Nøddeklagen falde, hvori dog, hvis ei Forlig
Hun vil indgaae, let hun trækker kortest Straa.

Første Satyr.

Lad høre, siig
Conditionen, som du fordrer.

Hans.

Denne Nøddeknækkerflok,
Brave Folk med store Hov'der har ei her Fortæring
nok,
Professionen er kun liden og ernærer ei sin Mand,
Derfor skal hun dem bevilge, hvad hun let bevilge kan,
At, foruden Nøddeknækken, de sig og befatte maae
Med lidt Æbleskrællen; derved vil de bedre Vilkaar faae.
Æbler attraaes meer end Nødder, og det fordrer meer
Critik
Der at skjelne blandt de mange Sorter i enhver Boutik,
At bestemme blot ved Synet, om en ringe bruunlig Plet

Er et Tegn paa gode Safter, eller gjør et Æble flet,
Om det er en Gravenstener, værdig til U. G. med
Plus,
En Pigeon, Rainet, Borstorffer, eller en Paspom-
merus.

Første Satyr.

Har du flere Conditioner?

Hans.

Een endnu.

Første Satyr.

Dog ikke fleer?

Hans.

Mads! kom hid og buk for Herren. Denne Yngling,
som De seer,
Er min Sønnesøn, begavet med et ikke ringe Pund,
Som han ønsker at benytte værdigt i Pomonas
Lund.
Han har ingen Lyst til Nødder, han fortærer ingen
Frugt,
Men desbedre vil hans Evne faae med Skal og
Skrælling Bugt.
Kort og godt, han vil som Medlem paa det lille
Værksted ind,
Han vil Nøddeknækker være, dertil staaer hans hele
Sind.

Disse brave Folk af Lauget have givet deres Ord,
De vil tage ham i Lære, de vil lede ham paa Spor.

Første Nøddeknækker.

Vi vil gjerne, paa Pomonas Villie nu beroer det blot.

Første Satyr.

Kan han binde sine Buxer?

Maren.

Gud bevares! meget godt.

Hans.

Det er vore Conditioner. Troer De, hun bevilger dem?

Første Satyr.

Derom har jeg ingen Mening.

Hans.

Tør vi stole lidt paa Dem,
At De vil os producere? Tør vi?

Første Satyr.

Det behøves ei,
Thi der kommer selv Gudinden.

Hans.

Hvor dog? hvor?

Første Satyr.

Ad denne
Vei.

Hans.

Der er To; hvem er den Rette?

Første Satyr.

Hun med Æblegreen
i Haar
Er Pomona; men den Anden, som med Stjernekrandsen
gaaer,
Er Astræa.

Første Nøddeknækker.

Det er hende, som jeg talte til Dem om.

Hans.

Naa! det kan man kalde Lykke, at paa eengang Begge
kom.

Astræa og Pomona komme.

Første Nøddeknækker.

Herskerinde! Denne Skare vil en Klage føre frem
Samt et Par beskedne Bønner.

Pomona.

Godt! saa lad mig høre
dem.

Hans.

Eders Naade! Kun som Talsmand for en stor Majoritet,
Der paa Grund af min Erfaring mig til Fører ud har seet,
Som besuden, i Betragtning af min Værdighed, min Rang,
Følger mig med barnlig Tillid ad den ubekjendte Gang,
Kort og godt, ei i mit eget Navn og ei som Krigsraad Hans,
Men i Navn af alle Disse, som med ædel, dannet Sands
Vide rigtigt at vurdere Skovens Frugter, og i Sum
Kun som første Deputeret for et agtbart Publicum,
Forebringer jeg en Klage over Det, som er os hændt.
Eders Naade var det sagtens alt fra Arilds Tid bekjendt,
At man, efter gammel Vedtægt, drager hid hvert Efteraar,
For at plukke Hasselnødder, som man altid gratis faaer.
Æbler tør man ikke røre, det er strax et Tyveri,
Men paa Nøddebusken pleier Plukningen at være fri.
Men tillad mig nu at spørge: Er det billigt, er det ret,
At fordi man ei betaler, skal man strax behandles slet?
Og besuden, skjøndt vi have, som det hedder, fri Entrée,
Koster den dog svære Penge, som De nu skal faae at see.
Otte Vogne her i Følge, det er ikke Lidt, Madam!

Tænk Dem Hyrekudskens Regning! men De kjender
ikke ham.
Otte Kjøresvende maa man give Drikkepenge til,
Og en Daler er det Mindste, hvormed Nogen nøies vil.
Og ved hver af Veiens Bomme — jeg forbittres i
mit Sind —
Maa man sexten Gange skatte, naar jeg regner ud
og ind;
Og nu er der fire Bomme, det gjør altsaa, som De seer,
Fiir' og tredssindstyve Gange, hverken Mindre eller
Meer.
Dernæst hvert et Klædningsstykke faaer man ganske
ruineert
Af den stærke Regn og Snavset, hvormed her man
er geneert.
De kan altsaa let beregne, paa hvad Viis det holder
Stik,
Naar det hedder, at i Skoven Nødderne man gratis fik.
Tvertimod, i dyre Domme de, min Tro, betales maae,
Men desmere maae vi klage, naar vi slette Nødder
faae.

Chor af Kjøbstedfolkene.

Bravo! Bravo! See den Gamle, hvor han ride kan
tilvands!
Hvilken Djervhed i hans Tale! Bravo! Bravo! Leve
Hans!

Pomona.

Lad de vilde Skraal forstumme! Stilhed i Pomonas
Lund!

Chor.

Vi har Lov til os at yttre.

Første Satyr.

Vil I holde jeres Mund!
Bifaldsyttring er forbuden, Mishagsyttring ligesaa.

Pomona.

Mine Nødder ere gode; selv jeg maa det bedst forstaae.

Hans.

Tvertimod, om De tillader! De, som Frugtens Producent,
Er til Frugten at bedømme netop meest incompetent.

Pomona.

Jeg, som Frugternes Gudinde, jeg har ingen Dom
om Frugt?

Hans.

Den, som selv er Part i Sagen, bliver ei til Dommer
brugt.
Vil De Sandhed høre, spørg da Hver af disse Folk
derom,
Alle have samme Mening, Peer og Poul har samme
Dom.

Pomona.

Peer og Poul mig ei bekymre. Har du smagt paa Kjernen?

Hans.

Nei,

Smagt den har jeg ikke.

Pomona.

Hvoraf veed du da, den duer ei?

Hans.

Dette Nøddeknækkersamfund har mig sagt, at den er slet.

Pomona.

Men nu siger jeg dig, Daare, den er god, og jeg har Ret.

Hans.

Dermed er ei Sagen afgjort; Fruens Mening er ei min.
Ene Skallen er anseelig, Kjernen er forbandet fiin.
End af uforsøgte Nødder jeg i Lommen har en Skok,
Thi til een og hver at prøve var ei Tiden udstrakt nok;
Hvis man disse blot vil veie, er jeg overtydet om
Det paa Vægten alt skal kjendes, at hver anden fast er tom.
Denne Dame, Fru Astræa, som nok er af Deres Slægt,
Vil jeg bede om at veie disse Nødder paa sin Vægt.

Chor.

Ogsaa mine skal hun veie.

Første Satyr.

Vil I holde jer i Skind,
Og især dog ikke storme paa Gudinden saadan ind!

Astræa (til Pomona).

Jeg, som ned til Jord var steget, kun for Tidens Frugt at see,
Ikke vented jeg, at Tiden sig saa selsomt vilde tee.
Hvad kan alle Frugter hjelpe for en Slægt, som ei formaaer
Dem at nyde? som med Sløvhed gjennem Skov og Have gaaer?
Vel jeg vidste det, Bedrifter give denne Tid ei Glands,
Men jeg troede dog, den smykte sig med Nydelsernes Krands.
Men hvad her jeg seer, mig viser Tidens Yngel slap og tung,
Som en alt udlevet Olding, skjøndt den roser sig som ung.
Alle Sandser har den svækket; den kun hører, den kun seer
Gjennem Hørerør og Briller; den har ingen Tænder meer,
Den maa lade Skallen knækkes af et dødt Maskineri,
Og erfare ved dets Viser, om der Kjerne var deri.

Før mig hen til andre Steder, hvor der ogsaa voxer Frugt;
Seer jeg der den samme Slaphed, da til Himlen gaaer min Flugt.
(Hun gaaer.)

Pomona.

Gak, du Nøddeknækkerskare, hjem til dine Skallers Rest;
Husk, du taales kun i Skoven, som en gammel Snyltegjæst.
Eder, hurtige Satyrer, giver jeg det muntre Bud,
At I flux af Skoven drive disse Kjøbsted-Rotter ud.
Lad dem Bukkefoden føle, naar I jage dem paa Flugt.

Chor af Satyrerne.

Det skal have gode Veie, vi skal snart med dem faae Bugt.
(Pomona gaaer.)

Chor af Kjøbstedfolkene.

Lad være! lad være!
Jeg skal gaae med det Gode.
Hvilken mageløs Affaire!
Jeg er skrækkelig tilmode!
Som Orkaner de blæse,
De fremad mig støde,
Jeg falder paa min Næse,
Jeg slaaer mig tildøde.
Jeg føler mod min Ende
Bukkefoden spænde,

Lad være! lad være!
Jeg føler i min Nakke
Hornene hakke,
Lad være! lad være!
I Ryggen det mig kilder,
I Panden det mig hviner,
Min Tanke sig forvilder,
Og det Hele mig piner.
Hvilken mageløs Affaire,
Jeg er skrækkelig tilmode!
Lad være! lad være!
Jeg skal gaae med det Gode!

Chor af Satyrerne.

Lykke paa Reisen, I Qvinder og Mænd!
I komme nok ikke saa snart igjen.

Nu tier den hele Hverdagslarm,
I Skoven er atter stille,
Paa Nattens hvælvede, sorte Barm
Atter Stjernerne spille,
Og alle Naturens Børn paa Jord
Lukke deres Øienlaage;
Til Hvile gaaer og Satyrernes Chor.

Chor af Nattens Aander.

Nattens Tanker kun vaage.

